

MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

81 nci Birleşim

6 . 4 . 1967 Perşembe

İçindekiler

	<i>Sayfa</i>		<i>Sayfa</i>
1. — Geçen tutanak özeti	604:608	bulduğu komisyondan çekildiğine dair önergesi	609
2. — Gelen kâğıtlar	606	5. — Bakanlığa atanması sebebiyle Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in, üyesi bulunduğu komisyondan çekildiğine dair önergesi	609
3. — Yoklama	607	6. — Haklarında öncelikle görüşülme kararı verilen işler dışında gelecek Birleşimin ilk saatinde ele alınacak konulara dair Başkanlığın açıklaması	609
4. — Başkanlık Divanının Genel Kurula sunuşları	607	5. — Görüşülen işler	609
1. — Sinop Milletvekili Niyazi Özgüç'ün, Sinop'ta açılan tütün piyasasındaki satınalmaların düşük fiyatla olduğuna, ekicilerin zarar etmemeleri için gerekli tedbirlerin alınmasına dair demeci	607	1. — Otuzbir kişiye vatanî hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/64) (S. Sayısı : 131)	609:611
2. — Erzurum Milletvekili Nihat Diler'in, kış mevsiminin uzun ve şiddetli geçmesi dolayısıyla Erzurum'da yem sıkıntısı başgösterdiğine, hayvan telefâtını önlemek için Hükümetçe tedbir alınması gerektiğine dair demeci	607:608	2. — Çanakkale Milletvekili Cihad Baban'ın, Salih Sıtkı Fıstıkeri'ne vatanî hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/119) (S. Sayısı : 211)	611:613
3. — Ankara Milletvekili Hasan Türkay'ın, işçi vatandaşların Sosyal Sigortalar Kurumundan çeşitli şikâyetleri olduğuna, kanunun tam tatbik edilmediğine dair demeci	608	3. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Fahri Özdilek ve 5 arkadaşının Ali	
4. — Bakanlığa atanması sebebiyle Bayındırlık Bakanı Orhan Alp'in, üyesi			

Rızaoğlu 1314 doğumlu Abdurrahman Özgen'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/264) (S. Sayısı : 212) 613:614

4. — Samsun Milletvekili Kâmrân Evliyaoğlu ile Hatay Milletvekili Hüsnü Özkan'ın, Abdullah Oğuz'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/326) (S. Sayısı : 213) 614:616

5. — İki kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/226) (S. Sayısı : 214) 616:617

6. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Sami Küçük ve 3 arkadaşının Mehmetoğlu İsmail Borazan'a vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/356) (S. Sayısı : 215) 617:618

yonları raporları (2/356) (S. Sayısı : 215) 617:618

7. — Başbakanlık Basımevi döner sermaye işletmesi kuruluşu hakkında kanun tasarısına dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Plân Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/3, Cumhuriyet Senatosu 1/368) (S. Sayısı : 102) (Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 436; Millet Meclisi 1 nei Dönem S. Sayısı : 255) 618:619

8. — Karadeniz Teknik Üniversitesi adıyla Trabzon'da bir üniversite kurulması hakkında kanunun ve buna ek 19 . 9 . 1963 tarihli ve 336 sayılı Kanunla 16 . 2 . 1965 tarihli ve 535 sayılı Kanunun bazı maddelerine birer fıkra eklenmesi ve bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonlarından 7 şer üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/338) (S. Sayısı : 234) 619:644

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun, Bulgaristan'dan göç eden vatandaşların orada bulunan akraba ve yakınlarının yurdumuza ne zaman geleceklerine, bu konuda iki Hükümet arasındaki görüşmelerin ne safhada bulunduğuna dair gündem dışı demecinde bulundu.

Adıyaman Milletvekili Nâzım Bayıllıoğlu'nun, Adıyaman merkez ve ilçelerinde sağlık elemanları bulunmadığına, yolların bozuk olduğuna, tütün piyasasının geç açıldığına, bu nedenlerle gerekli tedbirlerin alınmasına dair demecine Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Vedat Âli Özkan,

Hatay Milletvekili Talât Köseoğlu'nun, tahılları zararlı böceklerden korumak için İskenderun'da kurulan kobalt - 60 irradyatör tesislerinin mevcut faydaları yanında vatandaşların sağlığı bakımından tehlikeli olup olmadığına dair demecine de Devlet Bakanı Sadık Tekin

Müftüoğlu cevap verdiler.

Vazife ile yurt dışına giden Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'e İçişleri Bakanı Faruk Sülkan'ın,

Millî Savunma Bakanı Ahmet Topaloğlu'na da Maliye Bakanı Cihat Bilgehan'ın vekillik etmelerinin uygun görüldüğüne dair Cumhurbaşkanlığı tezkereleri,

Van Milletvekili Mehmet Emin Erdiñç'in, beş ayda iki defa görev yeri değiştirilen Nusaybin Savcısının nakline İstanbul A. P. Teşkilâtı ile yazdığı makalelerin sebeb olduğu yolundaki söylentilerin doğru olup olmadığına dair Adalet Bakanından sözlü sorusunu geri aldığı hakkında ve,

Ankara Milletvekili Hüseyin Balan'ın Bayındırlık Komisyonundan çekildiğine dair önergeleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Urfa Milletvekili Behice Hatko Boran ve iki arkadaşının, Amerika Birleşik Devletleriyle memleketimiz arasında akdedilen ikili anlaşmalar konusunda bir Meclis Araştırması açılmasına dair önergesi okunarak araştırma açılıp açılmaması konusunun 12 Nisan 1967 Çarşamba günü görüşüleceği,

Karadeniz Teknik Üniversitesi adıyla Trabzon'da bir üniversite kurulması hakkındaki kanunun ve buna ek 19 . 9 . 1963 tarihli ve 336 sayılı Kanunla 16 . 2 . 1965 tarihli ve 535 sayılı Kanunun bazı maddelerine birer fıkra eklenmesi ve bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında ve,

Ankara Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 5239 sayılı Kanuna ek kanun tasarılarının, Başkanlık Divanınca 6 . 4 . 1967 günlü Birleşimin ilk saatinde görüşülecek işlerin sununa alındığı,

Makinalardan korunma ile ilgili 119 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin ve,

Türkiye Cumhuriyeti ile Holânda Krallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu kanun tasarıları ikinci defa açık oya sunulacak, oyların ayırımı sonunda tasarıların kabul olunduğu,

Millet Meclisi tutanaklarında ve ses bandlarında sahtecilik ve tahrifat yapıldığı iddialarını tahkik için kurulan Meclis Araştırma Komisyonu raporu üzerinde yapılan görüşmeler bitirilerek adı geçen raporda Genel Kurulun bilgilendirildiği bildirildi.

Sinop Milletvekili Hilmi İşgüzar'ın, Birleşmiş Milletler Siyasi Komisyonunda Kıbrıs hakkındaki aleyhimize tecelli eden karara müessir olan başlıca hususların neler olduğuna dair Başbakan'dan,

Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun, Konya ili Karapınar ilçesinde, çölleşmeye karşı daha hızlı savaşmak için ne gibi tedbirler alındığına dair Köy İşleri Bakanından,

Aydın Milletvekili M. Şükrü Koç'un, ders ve resmî görevleri dışındaki yazı ve sözlerinden dolayı kaç eğitiminin bakanlık emrine alındığına ve bu konuda kaç soruşturmanın bakanlığa intikal ettiğine dair Millî Eğitim Bakanından,

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, şeker pancarı alım fiyatının, hangi ölçüler ve faktörler dikkate alınarak tesbit edildiğine dair Sanayi Bakanından

Manisa Milletvekili Sami Binicioğlu'nun, İşçi Sigortaları Kurumu tarafından Soma'da yaptırılan işçi blok evlerinin, 5 seneden beri gayesine tahsis edilmemesi sebebine dair Çalışma Bakanından,

Konya Milletvekili Vefa Tanır'ın, yeni bir Toprak kanunu tasarısının hazırlanmakta olup olmadığına dair Tarım Bakanından,

Nevşehir Milletvekili Selâhattin Hakkı Esatoğlu'nun, Hükümetin güven oyu aldığı tarihten itibaren kaç vali, kaymakam, il hukuk işleri müdürü, emniyet müdürü ve emniyet kadrosunda vazifeli memurun nakil suretiyle yer değiştirdiğine dair İçişleri Bakanından,

Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun 1950 yılından bugüne kadar Türkiye'de sosyal konularda ne kadar yabancı araştırmacı çalıştığına dair, Millî Eğitim ve Dışişleri Bakanlarından,

Konya'nın Akşehir ilçesinde, bir adliye binası yapılmasının düşünüldüğüne dair Adalet Bakanından,

Van Milletvekili Salih Yıldız'ın, Van Toprak Mahsülleri Ofisinin buğday alımı yapması konusunda ne düşünüldüğüne ve,

Van'da bir et kombinasyonu kurulmasının düşünüldüğüne dair Ticaret Bakanından,

Sivas Milletvekili Nazif Aslan'ın, turistik önemi haiz bulunan Erzurum - Erzincan - Sivas karayolunun yapımının, 1966 uygulama yılında, ele alınıp alınmadığına dair Bayındırlık, Turizm ve Tanıtma Bakanlarından,

Van Milletvekili Salih Yıldız'ın, Van iline bağlı Özalp ilçesine, bugüne kadar bir kaymakam tayin edilmemesi sebebine dair İçişleri ve, Çaldıran'ı Doğu - Bayazıt'a bağlayacak olan yolun ne zaman açılacağına dair Bayındırlık Bakanlarından,

Sinop Milletvekili Niyazi Özgüç'ün, Denizli'nin Pamukkale'sine akan suyun, tarihî ve turistik kıymetini muhafaza için, eski halinde bırakılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakan'dan,

Adana Milletvekili Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, Ceyhan Nehrinin anakolu ile Savrun, Sunbaş adını taşıyan kolları ve Kozan'ın Kilgen ve Deliçay suları üzerinde daha evvel yapılmakta olduğunu bildiğimiz baraj ve sulama etütlerinin ne safhada olduğuna dair Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından,

Nevşehir Milletvekili Selâhattin Hakkı Esatoğlu'nun, Maden Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten 10 ekim 1965 tarihine kadar yabancı şirketlerin memleketimizde almış olduğu maden arama ruhsatının sayısının ne olduğuna ve hangi maden alanları için verilmiş bulunduğuna dair Enerji ve Tabii Kaynaklar ve,

Ankara, İstanbul ve İzmir gibi büyük şehirlerimizde, Amerikan pazarları adıyla açılmış olan mağazalarda teşhis edilip satışı yapılan yabancı menşeli malların, memleketimize hangi yoldan ithal edilmekte olduğuna dair Adalet ve Ticaret bakanlarından,

Afyonkarahisar Milletvekili Müzaffer Özdağ'ın, eski İstanbul Savaı Yardımcısının, 20 gün çalıştığı İnegöl Savaıhından, Nusaybin'e nakledilmesi sebebine dair Adalet Bakanından,

Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzuner'in, Of ilçesinde kurulması tesbit edilen çay fabrikasının kuruluş yerinin seçilmesindeki ekonomik ve sosyal zaruretler yanında teknik faktörlerin de müessir olup olmadığına dair Gümrük ve Tekel Bakanından,

Hatay Milletvekili Hüsnü Özkan'ın, Kıbrıs'tan tahliye edilen 504 mucahidin geri alınmasında, son defa Birleşmiş Milletler Assamblesi tarafından verilen kararın her hangi rolünün olup olmadığına dair Dışişleri Bakanından,

Uşak Milletvekili Fahri Uğrasızoğlu'nun, Uşak'ın bâzı köylerinden, hava alanı olarak inşa edilmek üzere, istimlak edilen 5 000 dönüm tarındaki tarım arazisinin eski sahiplerine iadesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Millî Savunma Bakanından olan sözlü soruları, soru sahipleri Genel Kurulda ikinci defa hazır bulunmadıklarından, düştü.

184, 185, 186, 188, 190, 197, 198, 202 ve 219 sayılı sorular ilgili bakanların,

189, 191, 192, 195, 212, 215 217, 218, 220, 221 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228 ve 229 sayılı sorular da soru sahiplerinin Genel Kurulda hazır bulunmamaları sebebiyle gelecek soru gününe bırakıldı.

6 . 4 . 1967 Perşembe günü saat 15,00 te toplanılmak üzere Birleşime saat 18,30 da son verildi.

Başkan	Kâtip
Başkanvekili	Ankara
<i>İsmail Arar</i>	<i>Ali Rıza Çetiner</i>
	Kâtip
	Manisa
	<i>Önel Şakar</i>

SORU

Sözlü soru

1. — Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, Kırklareli'ne bağlı Babaeski ilçesinin

ortaokul ihtiyacına dair sözlü soru önergesi, Millî Eğitim Bakanlığına Gönderilmiştir (6/535)

2. — GELEN KÂĞITLAR

1. — Çalışma Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki 4841 sayılı Kanunun 4 ncu maddesinin (D) fıkrasının değiştirilmesi ve bu kanuna yeni maddeler eklenmesi hakkında kanun tasarisına dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosuna yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Geçici Komisyonu raporu. (Millet Meclisi 1/123, Cumhuriyet Senatosu 1/697) (Gündeme) (Millet Meclisi S. Sayısı : 106 ya

ek; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 892 ye ek)

2. — Tütün Tarım Satış Kooperatifleri ve Bölge Birlikleriyle, Türkiye Tütün Elcikileri Genel Birliği kanun tasarisı ile İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve 18 arkadaşının taklifi ve Tarım, Gümrük ve Tekel, Maliye, Ticaret ve Plan komisyonlarından seçilen dörder üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/208, 2/18) (Gündeme) (Millet Meclisi S. Sayısı : 236)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili İsmail Arar.

KÂTİPLER : Önel Şakar (Manisa), Ali Rıza Çetiner (Ankara)

BAŞKAN — Millet Meclisinin 81 nci Birleşimini açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Otomatik cihazla yoklama yapılacaktır.

Sayın üyelerin lütfen beyaz kabul düğmelerine basmalarını rica ederim.

(Yoklama yapıldı)

BAŞKAN — Gerekli çoğunluğumuz vardır, görüşmelere başlıyoruz.

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *Sinop Milletvekili Niyazi Özgüç'ün, Sinop'ta açılan tütün piyasasındaki satılmamaların düşük fiyatlı olduğuna, ekicilerin zarar etmemeleri için gerekli tedbirlerin alınmasına dair demeci.*

BAŞKAN — Sinop Milletvekili sayın Niyazi Özgüç, Sinop ilinde açılan tütün mubayaası ile ilgili gündem dışı söz istemiştir. Bu konuda kendisine söz veriyorum. Buyurun sayın Niyazi Özgüç.

NIYAZI ÖZGÜÇ (Sinop) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Tekel Bakanı tarafından Mart ayı başında açılmış olan Sinop ili tütün piyasasının bugünkü mubayaa durumu, Sinop tütün müstahsıllarının büyük bir bedbinlik ve ümitsizliğe düşürmüştür. Bir sene içerisinde devamlı bir itina ve büyük bir meşakkatle meydana getirdikleri mahsullerin değerini alacakları ümit ve hayali ile açılış gününü sabırsızlıkla bekleyen ve Tekel Müdürlükleri önünde sabahın erken saatlerinden itibaren heyecanla açılış merasiminde hazır bulunan binlerce müstahsıl, birkaç gün içerisinde büyük bir hayal kırıklığına uğramıştır. Zira ilk günlerde sanki bir gösterişmiş gibi kilosı 16 - 16,5 liradan açılmış ve fakat bir kaç gün sonra bir serap gibi bu fiyatlar ortadan kaybolmuştur. En iyi kaliteli tütünler bile halen ortalama 4 - 5 lira gibi düşük bir fiyatla alınmaktadır. Bu fiyat, ekicinin bütün yaz müddetine çalışmasının karşılığı, işçilik değeri bile değildir. Esasen, geçen sene havaların gayrimüsait gitmesi yüzün-

den meydana gelen anavi küf hastalığı sebebiyle hemen hemen istihsal yapılmamış, bu hastalıktan kendini kurtarmış bölgelerde ise, genel olarak, aile başına birkaç yüz kiloyu aşmayan miktarda tütün elde edilmiş olduğundan, bir senelik emeği karşılığında çiftçinin eline bu satıştan ancak birkaç yüz lira gibi, cüz'i bir miktarda para geçmektedir. Mahdut miktarda arazisi bulunan ve başkaca yan geliri de olmayan Sinop çiftçisinin bu küçük kazancı ile bir senelik ihtiyacını nasıl sağlayacağı dikkat nazara alınır, Sinop tütün müstahsılı bu sene açtır, açıktır. Ve Ziraat Bankasına olan borçlarını da ödeyecek durumda değildirler.

Bu bakımdan, Sinop tütün müstahsıllarının bankaya olan borçlarının gelecek seneye ertelenmesini, ayrıca geçinebilmeleri ve aç kalmamaları için ihtiyacı olanlara bankaca, bir miktar kredi yardımı yapılmasını ilgililerden rica ederim.

Saygılarımla. (Alkışlar)

2. — *Erzurum Milletvekili Nihat Diler'in, kış mevsiminin uzun ve şiddetli geçmesi dolayısıyla Erzurum'da yem sıkıntısı başgösterdiğine, hayvan telefâtını önlemek için Hükümetçe tedbir alınması gerektiğine dair demeci.*

BAŞKAN — Erzurum Milletvekili sayın Nihat Diler, Erzurum ilinde hayvan yemi darlığı üzerinde Hükümeti uyarmak üzere gündem dışı söz istemiştir. Buyurun sayın Diler.

NIHAT DİLER (Erzurum) — Sayın Başkan, sayın Milletvekilleri; yüksek malûmlarınız olduğu üzere bu yıl kış mevsimi tahminlerin üstünde çok uzadı. Bu münasebetle Erzurum ve Erzurum'a bağlı kaza merkezleri ve köylerden aldığım haberlere göre, hayvan müstahsıllarının hayvanlarının yem stokları tükenmiş, büyük çapta hayvan yemi darlığı başlamıştır. Erzurum'un Hınıs, Tokman,, Çat ve Karayazı kazaları ve bunlara bağlı köyler aynı zamanda, deprem felâketine de maruz kalmış bulunmaktadır. Deprem dolayısıyla âfetzedelerin hayvanlarına yem olarak kullanmaları için Milletlerarası F. A. O. Teşkilâtınca arpa yardımı yapılmış fakat dağıtılmamıştır. Hayvan yemi darlığının giderilmesi, hem hayvan müstahsıllarının servetlerini, korumak hem de millî servetin heder olmasını önlemek bakımından çok mühimdir. Her yıl canlı hayvancılıkta da on milyon lira zarar olduğundan, bu tedbir süratle alınmadığı takdirde, çok fazla hayvan telefata olacak ve millî servetimiz heder olacaktır.

Bunun için sayın Hükûmetin ilgili Bakanlıklarından gerekli tedbirlerin süratle alınmasını ve F. A. O. Teşkilâtınca hayvan yemi olarak tahsis edilen arpanın da bu ihtiyacı karşılama için süratle dağıtılmasını saygılarımla arz ederim.

Yüce Meclisi saygılarımla selâmlarım.

3. — *Ankara Milletvekili Hasan Türkay'ın, işçi vatandaşların Sosyal Sigortalar Kurumundan çeşitli şikâyetleri olduğuna, kanununun tam tatbik edilmediğine dair demeci.*

BAŞKAN — Ankara Milletvekili Hasan Türkay, Sosyal Sigortalar Kurumunun çalışmaları ile ilgili gündem dışı söz istemiştir.

Buyurun sayın Türkay.

HASAN TÜRKAY (Ankara) — Sayın Başkan, sayın Milletvekilleri; son Meclis tatilinden istifade etmek suretiyle işçi teşekküllerini ve işyerlerini ziyaret ettiğimiz zaman işçi arkadaşlarımızın Sosyal Sigortalar Kurumundan çeşitli şikâyetleri ile karşı karşıya geldik. İşte bu şikâyetleri dile getirmek ve bir hususta sayın Hükûmetimizin dikkatini çekmek üzere huzuruza gelmiş bulunuyorum.

560 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 1 nci maddesi «Bir işçi çalıştırılan işyerleri-

ne de teşmil olunur» hükmünü taşımaktadır. 5 nci maddesinde «Ailelerine ve çocuklarına Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından bakılır» hükmü yer almaktadır. Fakat Kanun hazırlanırken Kanununun 1 nci maddesi, «Bu Kanunun uygulanabilmesi için gerekli sağlık tesislerinin ve Kurumun teşkilâtında kurulması icabetmektedir» denilmektedir. Haddizatında tatbikat böyle olmamaktadır. Kanun 1 . 3 . 1965 tarihinde yürürlüğe girmesine rağmen, bugüne kadar Kurum sağlık tesislerini, kurum teşkilâtını tam mânasıyla kurmadığı halde, Bakanlar Kurulu kararıyla vatandaşlarımıza teşmil edilmiştir. Munzam prim alınmaktadır, fakat karşılığı olan hizmetler yapılmamaktadır. Bugüne kadar Eskişehir, Bilecik, Ankara, Kastamonu, Çankırı, Aydın, Denizli, Muğla, Samsun, Amasya, Çorum, Sinop, Ordu, Diyarbakır, Mardin, Siirt, Malatya, Adıyaman, Trabzon, Artvin, Giresun, İzmir, Bursa, Balıkesir, Gaziantep, Urfa, Maraş, Konya, Afyon, Mersin vilâyetlerinde geçici birinci ve beşinci maddeler tatbik edilmiştir. Prim alınmıyor, işçi munzam prim veriyor, işveren munzam % 2 prim veriyor, fakat Sosyal Sigortalar Kurumu bu aldıkları prim karşılığı olan hizmetleri yapmamaktadır.

Bu ne oluyor? bir nevi vatandaşlardan karşılıksız vergi almak durumuna düşüyor Sosyal Sigortalar Kurumu.

Muhterem arkadaşlarım, 4 - 5 bin işçiye tek bir doktorun dâhi bulunmadığı kazalar ve vilâyetlerle karşılaştık. Sosyal Sigortalar Kurumu, Bakanlar Kurulunun kararı ile bunu teşmil ediyor. Bakanlar Kurulu da her halde Sosyal Sigortalar Kurumunun bu gibi yerlerde teşkilâtının olup olmadığını tetkik etmeden kararnameyi çıkartıyor, büyük bir haksızlık meydana geliyor. Bu yüzden Sayın Bakanlar Kurulu ve Sayın Çalışma Bakanı bir daha bu teşmil kararnameleeri karşılara geldiği zaman, Sosyal Sigortalar Kurumu Teşkilâtının, hastanesini yapmış mı, sağlık teşkilâtını kurmuş mu, dispanserini yapmış mı, diğer idarî teşkilâtını kurmuş diye tetkik etsinler, ondan sonra kararnameleeri çıkarsınlar.

Benim istirhamım bu merkezdedir, saygılarımla.

4. — *Bakanlığa atanması sebebiyle Bayındırlık Bakanı Orhan Alp'in, üyesi bulunduğu komisyondan çekildiğine dair önergesi*

BAŞKAN — Efendim, Sayın Orhan Alp Bayındırlık Bakanlığına tâvini dolayısıyla üyesi bulunduğu komisyondan istifa ettiğini bildiriyor. Önergesini okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Bayındırlık Bakanlığına atanmam dolayısıyla Ulaştırma Komisyonu Başkanlığından istifa ediyorum.

Gereğine müsaadelerinizi rica ederim.
Hürmetlerimle.

Bayındırlık Bakanı
Orhan Alp

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur.

5. — *Bakanlığa atanması sebebiyle Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in, üyesi bulunduğu komisyondan çekildiğine dair önergesi*

BAŞKAN — Sayın İlhami Ertem de Millî Eğitim Bakanlığına tâvini dolayısıyla, üyesi bulunduğu komisyonlardan istifa ettiğini bildiriyor. Önergeyi okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığına atanmam dolayısıyla, Bütçe ve Plân Komisyonu ile Petrol Araş-

tırma komisyonlarındaki görevlerimden istifa ediyorum.

Gereğinin yapılmasını saygı ile arz ederim.
Millî Eğitim Bakanı
İlhami Ertem

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur.

6. — *Haklarında öncelikle görüşüme kararı verilen işler dışında gelecek birleşimin ilk saatinde ele alınacak konulara dair Başkanlığın açıklaması.*

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar; 31 Mart 1967 günkü Birleşimde kabul ettiğiniz, Başkanlık Divanının sunuşu gereğince 7 Nisan Cuma günü, yani yarınki Birleşimde gündemin öncelikle görüşülmesi kararlaştırılan işler bölümünde bulunan kanunlardan önce 31 Mart tarihli gündem itibariyle 16, 24 ve 11 nei sıra numaralarında bulunan kanun tasarıları, yani Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 22 nei maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun tasarısı, Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketi kâr hisseleri hakkındaki kanun tasarısı ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun değişik geçici 5 ve 6 nei maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifi görüşülecektir. Bilgilerinize sunulur.

Gündeme geçiyoruz.

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *Otuzbir kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/64) (S. Sayısı : 131) (1)*

BAŞKAN — Kabul buyurulan ve evvelece anonsu yapılmış olan karar gereğince, şu andan itibaren, bir saat müddetle görüşeceğimiz kanun tasarılarının müzakeresine başlıyoruz.

Sayın Komisyon ve Hükümetin yerlerini almalarını rica ederim.

Tasarının öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hakkında Plân Komisyonu Başkanı Sayın İsmet Sezgin'in önergesini okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü gündemin 1 nei görüşülmesi yapılacak işler bölümünün 11 nei sırasında bulunan

(1) 131 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

«Otuzbir kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkındaki kanun tasarısının» Genel Kurulun 31 . 3 . 1967 tarihli birleşiminde tasvibedilen grup temsilcileri önergesi muvacehesinde öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Plân Komisyonu Başkanı
Aydın
İsmet Sezgin

BAŞKAN — Tasarının öncelikle görüşülmesi hususunu oylarınıza sunuyorum; kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde Sayın Tahsin Argun, buyurun.

TAHSİN ARGUN (Isparta) — Vazgeçtim.

BAŞKAN — Söz istiyen olmadığına göre, maddelere geçilmesini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının ivedilikle görüşülmesi hususunu oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 nei maddeyi okutuyorum.

Otuzbir kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında Kanun

MADDE 1. — Ekli cetvelde adları yazılı otuzbir kişiye vatani hizmet tertibinden karşılarında yazılı miktarlarda aylık bağlanmıştır.

Bu aylıkların ödenmesinde huzalarında yazılı şartlar nazara alınır.

BAŞKAN — Ekli cetveli okutuyorum.

[Bu tutanağın sonuna ekli raporun 4 ve 5 nei sayfalarındaki cetvel okundu]

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen var mı efendim?

PLÂN KOMİSYONU BAŞKANI İSMET SEZGİN (Aydın) — Bir önergemiz olacak Sayın Başkan.

MALİYE BAKANİ CİHAD BİLGEHAN (Balıkesir) — Söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Buyurunuz Sayın Bakan.

MALİYE BAKANİ CİHAD BİLGEHAN (Balıkesir) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar, kanun tasarısında, bazı vatandaşlara tahsilleri devamı müddetince, bazı dul hanımlara da dulluk süresinin devamı müddetince maaş bağlanması teklif edilmiş bulunmaktadır. Ancak, bu kanun tasarısının sevkinden itibaren Yüksek Heyetinizdeki müzakeresi sırasıngeçen süre içinde bazı hak sahiplerinin tahsillerini terkettiği, bazılarınun da başkasıyla evlenmiş olduğu tesbit edilmiş bulunduğundan başkasıyla evlenen, halen dul olanıyan ve tahsilini terketmiş olan hak sahiplerinin buradan çıkarılması lâzım gelmektedir. Bu hususta bir önerge teklif edeceğiz. Bunun nazarı itibara alınmasını istirham ediyoruz.

BAŞKAN — Sayın Bakan, Kanun zaten şartlı olarak bu ödemenin yapılmasına âmirdir. Binaenaleyh, madde de veya cetvelde bir değişiklik yapılmaya dâhi buyurduğunuz gibi, bu kismeler tahsisli terketmiş veya evlenmiş oluncanlara ödeme yapılmaması iktiza eder.

MALİYE BAKANİ CİHAD BİLGEHAN (Devamla) — Doğrudur, Sayın Başkan, ama bu takdirde lüzumsuz olan bir şeyle iştiğal etmiş durumda olacağız.

BAŞKAN — Şu halde önergeyi rica edeyim.

PLÂN KOMİSYONU BAŞKANI İSMET SEZGİN (Aydın) — Kanun metnine birtakım fuzuli şeyleri koymamak için önergeyi teklif etmiş bulunuyoruz.

BAŞKAN — Sayın Komisyon Başkanının önergesini okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Listenin 8 nei sırasında yazılı Hüseyin Güneş, 18 nei sırasındaki Oruç Tekçe, 21 nei sırada Zeki Altun, 25 nei sırada İnar Kaptan tahsili terk ettiklerinden,

9 neu sıradaki Gülzate Hacı, 22 nei sıradaki Ayşe Ertuğrul, 24 neu sıradaki Havva Çelebi, 26 nei sıradaki Suzan Kaya, 28 nei sıradaki Maika Ateş ise evlilik durumlarında değişiklik bulunduğuundan, listeden çıkartılmasını teklif ederiz.

Bütçe ve Plân Komisyonu
Başkanı
Aydın
İsmet Sezgin

BAŞKAN — Sayın Köseoğlu, önerge üzerinde mi efendim?

TALÂT KÖSEOĞLU (Hatay) — Evet efendim.

BAŞKAN — Buyurun sayın Köseoğlu.

TALÂT KÖSEOĞLU (Hatay) — Efendim, sayın komisyonun bu önergesi, bir bakıma hâdiseleri daha muğlak bir duruma sokar kanaatindeyiz. Zaten kanunda şartlı olarak zikredilmiştir. Başkanın müdahalesi doğrudur. Şimdi, tahsilini terk etmiş durumda oldukları için bunlara verilmemesi isteniyor. E, bir müddet sonra bunların yeniden tahsile dönmeleri muhtemeldir, evlilik durumlarında değişiklik olması yine muhtemeldir. Bu bakımdan, kanun zaten şartlıdır, tekrar geri dönme ihtimali olan bir vaziyet varsa niçin bunlar bu yardımdan faydalanmasınlar? Bu bakımdan, metnin olduğu gibi kalması ve teklifin reddedilmesi icabeder kanaatindeyim.

BAŞKAN — Sayın Esengin, buyurunuz.

KENAN ESENGİN (Zonguldak) — Muhterem arkadaşlar, tahsilini terketenler için bir şey söylemeyeceğim. Fakat bugün istihkak sahibi olmak durumunda olanlardan evlenmiş olanların bir müddet sonra, belki yarın tekrar dul olma ihtimali vardır. Onun için bunların kanunda kalması lâzımdır. Eğer evlilik hali devam ederse zaten verilmeyecektir. Dul oldukları za-

man yeniden müracaat edecek bir duruma gelmeleri için bu kadınlar bu kanunda kalmalı. Dul olmazsa, evliliği devam ederse verilmez. Yok, eğer kısa bir zaman sonra veya bir müddet sonra tekrar dul olursa müracaat etmeden yine istihkaklarını alırlar.

BAŞKAN — Sayın Faik Kırbaşı.

FAİK KIRBAŞLI (Burdur) — Sayın Başkan, sayın Milletvekilleri, zaten komisyonda müzakere edilirken de belirtildiği gibi, vatani hizmet tertibinden maaş bağlanma şekli, her ismin karşısında da belirtildiği gibi, kondisyoneldir, yani şartla bağlanmıştır. Bu şartlar mevcut ise aylık bağlanacaktır. Kaldı ki, şimdi böyle bir önergeye bence lüzum dahi yoktur. Çünkü, buradan çıktuktan sonra dahi onların evlilik durumlarında yaş durumlarında tahsil durumlarında Senatodan çıkmaya kadar bir değişiklik olabilir. Bu bakımdan bu önergeyi bu şekilde kabul etmektense kanunun teklif edildiği gibi Meclisten çıkmasında kanun tekniği bakımından zaruret vardır.

Hürmetlerimle.

PLÂN KOMİSYONU ADINA EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Önergeyi geri alıyorum efendim.

BAŞKAN — Komisyon önergeyi geri istiyor, veriyoruz.

Efendim, birinci maddeyi okunan ekli cetveli ile birlikte oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayınına taksitlerden ay başından itibaren yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde lehte veyaaleyhte söz isteyen var mı efendim? Bulunmadığına göre tasarımı oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Tasarı Meclisimizce kabul edilmiştir.

Diğer maddeye geçiyoruz.

2. — Çanakkale Milletvekili Cihad Baban'ın Salih Sıtkı Fıstikeri'ne vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/119) (S. Sayısı : 211) (1)

BAŞKAN — Tasarının öncelik ve ivedilikle görüşülmesi için Plân Komisyonu Başkanı sayın İsmet Sezgin tarafından verilen önergeyi okutuyorum.

Yüksok Başkanlığa

Bugünkü gündemin 1 nci görüşülmesi yapılacak işler bölümününün 24 ncü sırasında bulunan «Çanakkale Milletvekili Cihad Baban'ın Salih Sıtkı Fıstikeri'ne vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair Kanun Teklifinin» Genel Kurulu 31 . 3 . 1967 tarihli birleşiminde tavsibedilen grup temsilcileri önergesi muvacesinde öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Plân Komisyonu Başkanı

Aydın

İsmet Sezgin

BAŞKAN — Teklifin öncelikle görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen var mı efendim?.. Sayın Özarda, buyurunuz.

REŞAT ÖZARDA (Aydın) — Sayın Başkan, sayın Milletvekilleri; vatani hizmet tertibinden maaş bağlanacaklara dair kanun teklifleri görüşülürken bir noktaya temas etmek üzere söz almış bulunuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilmiş 66 sayılı bir Kanun vardır. Bu Kanuna göre, İstiklâl Savaşında bilfiil kıta başında, cephe ve dalili isyanları bastırmada hamaset ve fedakârlık gösteren erkân, subay ve erlerle millî kahramanlara ve cephe gerisinde, ulvî maksadın husulü için, mesai sarf edenlere birer İstiklâl Madalyası verilmiştir.

Muhterem arkadaşların; büyük bir savaşın ve memleket kurtuluşunun akabinde bu vatanın kurtuluşunda canlarıyla, kanlarıyla, her şeyleriyle mücadele eden kahramanlar... zaman

(1) 211 S. Sayılı basmayazı Tutanağın sonundadır.

birer istiklâl madalyası vermek suretiyle, taltif edilmiş bulunuyorlardı. Aradan seneler geçti, bugün yapılan hesaba göre bu çeşit büyük kahramanlıklar karşısında göğüslerinde istiklâl madalyası taşıyan kahramanların adedi ancak 6 500 civarında olduğu ve bunların 1 000 kadarının çok fecî durumda muhtaç durumda buldukları ve bunların zaman zaman Ankara, İzmir gibi büyük şehirlerimizde göğüslerinde iftiharla taşıdıkları İstiklâl Madalyasına rağmen avuç açmak durumunda kaldıkları, son zamanlarda hepimizin üzüntü ile müşahade ettiğimiz bir keyfiyettir.

Muhterem arkadaşlarımız; bugün gerek Parlâmentonun, gerek bu milletin haysiyet ve şerefine, istiklâlinin, herşeyin var olması bu kahramanların vaktiyle bu topraklar için dök-tükleri kana, bu memleket için yaptıkları büyük kahramanlıklara borçludur. Bunların içerisinde ancak şu veya bu milletvekilinin, şahsan tanıdığı falan şahıs için bir kanun teklifi getirmesi ve zaman zaman bunların Meclisimizden çıkması suretiyle bir derya içerisinde birkaç zerrenin bu sefalotlen kurtarılması sayan memnuniyet ise de milletvekillerinin, Hükümetin bu alâkasından uzak kalan pek çok vatanperver kimseler, göğüslerinde İstiklâl Madalyası ile hâlâ sürünmektedirler.

Bundan tam 15 ay evvel 6 . 1 . 1966 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine, muhtacolan İstiklâl Madalyası sahiplerine vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması için bir kanun teklifi vermiştim. 15 aydan beri, maalesef gittiği komisyondan bu kanun teklifi bir türlü çıkmamaktadır. Binaenaleyh, perakende gelen vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkındaki kanunları memnuniyetle bir taraftan çıkarıp kanunlaştırırken, diğer taraftan da bu işe artık bir son vermek ve bu memlekete büyük hizmetler etmiş, göğsünde İstiklâl Madalyası taşıyan kahramanlarımızı süründürmekten kurtarmak için, topyekûn kabul edeceğimiz bir kanun ile bu gibi işleri bir neticeye bağlamak mecburiyetindeyiz. Maruzatım bundan ibarettir.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Başka söz istiyen? Buyurunuz Sayın Kırbaşı.

FAİK KIRBAŞLI (Burdur) — Sayın Baş-

kan, sayın Milletvekilleri; muhtelif vesilelerle bu kürsüde, gene Emekli Sandığının meselesi mevzuubahs olduğu zaman da kanaatlerimizi belirtmiştik ve bu arada demiştik ki, Türkiye'de İmparatorluğu müteakıp bu tarihin sayfalarına fedakârlık, feragat ve cihangirlik yolunda büyük destanlar yazan kahramanların isimleri, sadece tesbit edilebildiği kadar, Millî Savunma Bakanlığının arşivlerinde kalmıştır. Bunlardan bir kısmına bir takım müracaatlar ve tesadüflerin eseri olarak madalya verilebilmiş, gerek altın madalya, gerek gümüş madalya alan bu kahramanlar hayatları boyunca hâtıralarıyla başbaşa bırakılmıştır. Bugün aramızda hakikaten, benden evvel konuşan hatibin de belirttiği gibi, çok fakrû zaruret içerisinde bulunan, dilenmek durumuna düşen, delik papuç, yırtık pantolonla gözlerimizin önünde istiklâl madalyası taşıyan şahıslar mevcuttur. Bir milletin fedakârlığının ölçüsü, bu kahramanları bu şekilde dolandırmak değildir. Her ne kadar kanun kınların taltif edilebileceği hususunda bir açıklamada bulunmuş ise de, biraz evvel belirttiği gibi, böyle yegan yegan milletvekilleri ve senatörler yolu ile değil de, bunu bir usul ve kaideye bağlayarak, formüle ederek, mevcutları arşivlerden çıkarıp tarıyarak toplu şekilde liste halinde Büyük Millet Meclisinin huzuruna getirmekte fayda vardır. Bendeniz Maliye Komisyonunda iken hem böyle bir teklifte bulunmuş ve hem de asgari 10 - 15 senelik Meclisin mesaisini böyle bir iki kanunla selbetmeyi yermiş ve bunların derli toplu olarak bir kalemde çıkarılmasının bu dönem milletvekillerine aîdolmasını temenni etmiştim. Bendeniz bâzı gayretler gösterdim, fakat netice alamadım. Gönül arzu eder ki, gerek Maliye Bakanlığı ve gerekse Millî Savunma Bakanlığı, müstecerek çalışmak suretiyle, hayatta bulunan kahramanların, madalya almış kahramanların, kahramanlıkları tescil edilmiş gâzilerin listesini, onların dul ve yetimleri eğer bu menfaat dışında bırakılmasılarsa bunların isimlerini, çocuklarının isimlerini havi listeyi en kısa zamanda büyük Meclisin huzuruna getirerek ve bundan sonra da bir kaç kişinin kanun teklifi ile hem mesaimizin selbedilmemesi ve hem de bu işin toptan halledilmesinin zaruri olduğu kanaatindeyim.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Başka söz istiyen yoktur. Maddelere geçilmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarımın ivedilikle görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci maddeyi okutuyorum.

Salih Sıtkı Fıstıkeri'ne vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair Kanun

Madde 1. — İstiklâl Savaşına katılan ve gösterdiği üstün yararlık ve hizmetlerden dolayı kendisine 66 sayılı Kanun gereğince beyaz şeritli İstiklâl Madalyası verilmiş bulunan Mustafa oğlu 1314 doğumlu Salih Sıtkı Fıstıkeri'ne hayatta bulunduğu müddetçe vatani hizmet tertibinden (400) lira aylık bağlanmıştır.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci maddeyi okutuyorum.

Madde 2. — Bu kanun yayımına takibeden aybaşından itibaren yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üçüncü maddeyi okutuyorum.

Madde 3. — Bu kanunun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü üzerinde lehte veyaaleyhte söz istiyen var mı?.. Teklifin tümünü oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Teklif Meclisimizce kabul edilmiştir.

3. — *Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Fahri Özdilek ve 5 arkadaşının Ali Rızaoğlu 1314 doğumlu Abdurrahman Özgen'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/264) (S. Sayısı : 212) (1)*

(1) 212 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

BAŞKAN — Teklifin öncelik ve ivedilikle görüşülmesi için verilen önergeyi okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü gündemin 1 nci görüşülmesi yapılacak işler bölümününün 25 nci sırasında bulunan «Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Fahri Özdilek ve 5 arkadaşının Ali Rızaoğlu, 1314 doğumlu Abdurrahman Özgen'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkındaki kanun teklifinin» Genel Kurulun 31 . 3 . 1967 tarihli Birleşiminde tasvibedilen Grup temsilcileri önergesi muvacehesinde öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Plân Komisyonu Başkanı

Aydın

İ. Sezgin

BAŞKAN — Teklifin öncelikle görüşülmesi hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü üzerinde söz istiyen var mı? Bulunmadığına göre maddelere geçilmesi hususunu oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilikle görüşülmesi hususunu oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ali Rızaoğlu 1314 doğumlu Abdurrahman Özgen'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında Kanun

Madde 1. — Millî Mücadelede Milis Akıncı Vardar Müfrezesi Komutanı olarak büyük hizmetlerde bulunmuş olan ve İstiklâl Madalyası ile taltif edilen Ali Rızaoğlu 1314 doğumlu Abdurrahman Özgen'e, hayatta bulunduğu müddetçe, vatani hizmet tertibinden ayda (500) lira maaş bağlanmıştır.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci maddeyi okutuyorum.

Madde 2. — Bu kanun yayımına takibeden aybaşından itibaren yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üçüncü maddeyi okutuyorum.

Madde 3. — Bu kanun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü üzerinde lehte veya aleyhte söz isteyen var mı efendim? Bulunmadığına göre tümünü oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Teklif Meclisimizce kabul edilmiştir.

4. — *Samsun Milletvekili Kâmrân Evliyaoğlu ile Hatay Milletvekili Hüsnü Özkan'ın, Abdullah Oğuz'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/326) (S. Sayısı : 213) (1)*

BAŞKAN — Teklifin öncelik ve ivedilikle görüşülmesi için verilen önergeyi okuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü gündemin 1 nci görüşülmesi yapılacak işler bölümünün 26 nci sırasında bulunan «Samsun Milletvekili Kâmrân Evliyaoğlu ile Hatay Milletvekili Hüsnü Özkan'ın, Abdullah Oğuz'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifinin «Genel Kurulun 31.3.1967 tarihli Birleşiminde tasvibedilen Grup temsilcileri önergesi muvacehesinde öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Plân Komisyonu Başkanı
Aydın
İ. Sezgin

BAŞKAN — Teklifin öncelikle görüşülmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde söz isteyen var mı efendim? Bulunmadığına göre maddelere geçilmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilikle görüşülmesi hususunu oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci maddeyi okutuyorum.

Abdullah Oğuz'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair Kanun

Madde 1. — İstiklâl Harbine iştirak ederek emsallerine nisbeten olağanüstü hizmet ve yararlık gösteren, kırmızı şeritli İstiklâl Madalyasına

(1) 213 S. Sayılı basma yazı tutanağın sonundadır.

şahip Abdullah Oğuz'a hayatta bulunduğu müddetçe vatani hizmet tertibinden ayda (300) lira aylık bağlanmıştır.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuzda sunuyorum.
İSMAİL HAKKI YILDIRIM (Erzurum)

— Söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

İSMAİL HAKKI YILDIRIM (Erzurum) — Muhterem arkadaşlarım, kanunun prensibine bir itirazım yoktur. Fakat buna benzer iki kanunu Yüce Heyetiniz biraz evvel kabul ettiler. Aynı madalyanın hamili olan bir İstiklâl Harbi gazisine beşyüz lira, bir diğerine dört yüz lira verildi, buna da üç yüz lira teklif ediliyor. Niçin birisi beşyüz lira ile yaşayabilecek, niçin diğeri dört yüz lira ile yetincecek, niçin berikine 300 lira kâfidir? Bunun ölçüsünün Komisyonumuz tarafından Yüce Heyete izah edilmesi lâzımgelir. Hepsini ya müsavî tutmak veyahut da farklı tutuyorsak, bunun ölçüsünü vaz'etmek mecburiyetindeyiz. Komisyonumuz bu farklı durumu bize izah edemediği takdirde ben hepsine, birisi 400 lira kabul edildi ama, ben bu gazimize 500 lira verilmesini takrirle Sayın Başkanlığa arz edeceğim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Savın Güley, buyurun.

FERDA GÜLEY (Ordu) — Muhterem arkadaşlarım, Maliye Komisyonuna gelmiş olan bu kanun teklifinin altında, Maliye Komisyonu üyesi olarak, bendenizin de olumlu imzam vardır. Dolayısıyla bu teklifin aleyhinde bulunacak durumda değilim. Fakat, Maliye Komisyonu mazbatasına baktım. Bir zühul olduğu kanaatindeyim. Vatani hizmet tertibinden bazı vatandaşlara maaş bağlanması ile ilgili olarak Hükümetten gelen tasarı veya Parlâmento üyelerinden gelen teklifler genel olarak, İstiklâl Savaşında yararlık göstermiş, madalya hâmilî vatandaşlarımıza taallük etmektedir. Bunun için, Maliye Komisyonu olarak nasıl bir kıstas tatbik edelim ki, vatani hizmet tertibinden kendilerine maaş bağlanması gereken vatandaşlarımıza âdil bir ölçü içerisinde Meclis el uzatmış olsun, diye düşündük. Prosedürü şu: Bir vatandaş fakirim diyor, ihtiyarım diyor, İstiklâl Madalyası olsun olmasın, yararlılık gösterdim, şu hizmeti yaptım, Devletine şu faydam dokundu diyor, Meclise müracaat ediyor. Meclis, Maliye Komisyonuna havale ediyor. Maliye Komisyonu da, bunlar jandarma

ise İçişleri Bakanlığında, Kara kuvvetlerine veya diğer kuvvetlere mensupsalar Millî Savunmaya yazıyor, bu vatandaş şu iddialarda bulunuyor : Şu cephede bulunmuş, şu harbe iştirak etmiş, şu sıfatları ihraz etmiş ve bir evrakı müsbiteye de sahip değil, siz bunları bulursanız bize bildirin, ona göre kendisine muamele yapacağız, deniliyor. Fakat muhatap idare, bu vatandaşlara ait hiçbir evrakı müsbite bulamıyor ve bildiriyor : «Her ne kadar vatandaş şu harbe katıldığını söylemekte ise de, Harb Tarihinde ve arşivlerde yapılan araştırmalar sonunda iddialarını tevsik edecek herhangi bir belgeye rastlanmamıştır.»

Şimdiye kadar teamül o idi ki, bu vatandaş hangi renkte şeridi olan İstiklâl Madalyasını hâmil bulunmuş olursa olsun, mademki evrakı müsbiteye sahip değildir ve idare de kaydını bulamadığını bildirmektedir, kendisine ait karar menfi olarak çıkıyordur ve Yüce Meclis bu şekilde gelmiş olan bütün muamelelerde oyunu olumsuz kullanmaya mecbur bırakılmıştı. Bu defa Maliye Komisyonu arkadaşlarımızın, hepimizin bu konuda âdil bir ölçü getirmeye mecbur olduğumuzu elbirliğiyle tezekkür ve teemmül etmemiz üzerine, vazife bendenize verildi, bunları tetkik et, bu madalya hâmilleri için ne yapabiliriz, komisyona bir ölçü, bir usul getirmeniz mümkün müdür, dendi, biraz da bendeniz buna tâliboldum. Araştırdım, tetkik ettim ve komisyona bir ölçü getirdim. Yüce Heyetinize arka arkaya gelen bu maddelerdeki vatani hizmet tertibinden para bağlanması ile ilgili kanun tekliflerinde oylarınızı kullanırken bu mâruzatta bulunmayı, kendimi bilhassa son konuşmacı arkadaşımın sonra mecbur hissettim.

Muhterem arkadaşlarım, İstiklâl Madalyası hâmilleri, ilk konuşan arkadaşımızın da arz ettiği gibi, 66 sayılı Kanun gereğince alanlar var. Bunlar üstün yararlık göstermişler. Kanunun birinci maddesinde, maksadı ulvînin husulü için fevkalâde hizmetleri sebk etmiş olanlar, deniyor. Bunlara, Millî Savunma Bakanlığının - o zaman Millî Müdafaa Vekâleti - teklifiyle Bakanlar Kurulunun inhası ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin kararıyla maaş bağlanıyordu. Kim bunlar? İstiklâl Savaşına katılanlar. Katılanlar değil, katılıp geri cephede veya ön cephede üstün yararlık gösterenler. Eğer bun-

lar, cephede üstün yararlık göstermişlerse madalyaları kırmızı şeritli, eğer cephe gerisinde üstün yararlık göstermişlerse madalyaları beyaz şeritli, eğer İstiklâl Harbi esnasında Mecliste bulunuyorlarsa, yani bir taraftan Meclis üyesi, bir taraftan da komutan olarak iki görevi birlikte yapmışlar ve üstün vazife görmüşlerse kırmızı - yeşil şeritli İstiklâl Madalyası verilmiş bunlara. Bilâhara, harb bittikten sonra, İstiklâl Harbine giren vatandaşların hepsi tâlib olmuşlar ve kendilerine, 869 sayılı Kanun çıkarılarak, İstiklâl Madalyası verilmiş, kırmızı, beyaz, yeşil filân. Fakat, başka bir kanun ile bu kırmızı, beyaz, yeşil kaldırılmış.

Bir üçüncü kategori var, o da cephede üstün yararlık göstererek madalya hak etmiş olan bir İstiklâl Harbi şehidinin veresesine intikal. 66 sayılı Kanun diyor ki; ekber evlâda - oğula - yoksa babaya, yoksa zevcesine İstiklâl Madalyası verilir. Böyle verilmiş. Şimdi, genel olarak Türkiye Büyük Millet Meclisine, vatani hizmet tertibinden bana maaş bağlayın, muhtacım, diyerek müracaat eden vatandaşların yüzde 95 i işte bu durumda olan vatandaşlardır. Ne yapıyor, teamül ne? Teamül, arz ettiğim gibi, bunlar, şu harbe girdik diyorlar, bu harbe girmişler mi, girmemişler mi? Soruluyor, arşiv ortadan kalkmış, mahzeni evrak yıkılmış, hiçbir evrakı müsbiteyi muhafaza edici müessese yok, bulunamadığından dolayı reddediliyor. Biz komisyon olarak dedik ki; bendenizin teklifim üzerine, bir vatandaş böyle müracaat ederse, İstiklâl Madalyası hâmil olup olmadığına bakalım, eğer İstiklâl Madalyasına sahipse başka evrakı müsbite aramaya ne hacet. Kendisine İstiklâl Madalyası verilirken bir ferman verilmiştir. Bundan daha büyük evrakı müsbite olamaz, bir.

İki; hangi kanuna göre verilmiş? 66 sayılı Kanuna göre verilmişse, maksadı ulvînin husulü için üstün yararlığı görüldüğü o günkü Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından bu fermanla, hüccetle kendisine bildirilmiş olduğu için başka beyyine aramaya lüzum yoktur, başka şahadete, başka evrakı müsbiteye lüzum yoktur. 66 sayılı Kanuna göre müracaat etmiş, fermanı var, muhtac, derhal teamül gereğince kendisine 500 lira maaş bağlanması gerekir. Eğer 869 sayılı Kanuna göre verilmiş-

se ve üstün yararlık gösterdiğini ayrıca ispat edemeyecek durumda ise onlara, 350 - 400 lira arasında bir para verebiliriz. Eğer, harbe iştirak etmemiş de, ekber evlâdolarak veya eşi olarak böyle bir madalyayı hâmil olmuş da fukara hale düşmüşse onlara da daha küçük miktarda para bağlarız. Bu bir usul olur ve bir ölçü olur diye, Maliye Komisyonuna bu görüşümü ve tetkiklerimin sonucunu arz ettim ve ondan sonraki tatbikat bu şekilde olmuştur. Ama, unsurların esaslı biri, muhtacı muavenet olmaktır. Her İstiklâl Madalyasını hâmil olana değil, muhtacı muavenet olduğu usulüne göre sabit olanlara. Bendenizin de, şimdi üzerinde görüştüğümüz kanun teklifinde, müspet oyum vardır. Burada kırmızı şeritli madalya deniliyor. Mâruzatımın dışında bir tatbikatti. Yani üçyüz lira verilebilmesi için bunun beyaz şeritli olması lâzımdır. Ve uzun zaman geçt' üzerinden, yanılmış olabilirim. Hâfizamda beyaz şeritli bir madalya hâmil olduğu yolunda bir hâtıra vardır. Kırmızı şeritli ise, bu mazbataya göre 74 yaşındadır, muhtacı muavenettir ve kırmızı şeritli madalyanın da hâmilidir, dendiğine göre, 869 sayılı Kanuna göre aldığı anlaşılıyor. 869 sayılı Kanuna göre, yani en önde yararlılık göstererek değil, İstiklâl Savaşına girdiği için kendisine, İstiklâl Madalyası verildiği anlaşılıyor. Ama mademki madalyası aynı zamanda kırmızı şeritlidir, bunun asgari 350 - 400 lira olması iktiza ederdi. Biraz evvel 400 lira olarak kabul buyurduğunuz bir teklif vardır. İşte o, arz ettiğim gibi, o mahiyette olduğu için 400 lira. Birisini 500 lira kabul buyurdunuz, birisini 400 kabul buyurdunuz, bunu 300 lira... Burada ya kırmızı şerit meselesinde bir zühul vardır, ya miktarda bir zühul vardır, veyahut da malî durumunu - öyle de hatırlıyorum - Ankara Valiliği yıllık geliri şudur, diye komisyonu tesir altında bırakacak bir olumlu rakam bildirmiştir. Şimdi bu meseleleri kesin olarak hatırlıyamıyorum, özür dilerim, ama son konuşan Yıldırım arkadaşımın hakkı vardır, bu haliyle birden bire 300 liraya düşmesi kabili izah görülmemektedir. Mâruzatım muvacehesinde komisyonun, hem bendenizin hâtıramı ihya etmek için, hem bu ölçüleri neden dolayı bu vatandaşta yerine getirmedığımız hususundaki dayanak ne ise o dayanağı Yüce Heyete

bildirmiş olmak üzere malûmat arz etmesini bendeniz de rica etmekteyim.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Madde üzerinde başka söz istiyen var mı?

PLÂN KOMİSYONU ADINA EROL YILMAZ AKÇAL (Rize) — Efendim, sadece bir hususu açıklamak üzere huzurunuzu işgal ediyorum komisyon adına. Tabîdir ki, diğerleriyle bunun arasında yapılan farkın sebebi, bunun gayet cüz'i de olsa, bir emekli aylığını bulunmuş olmasıdır. Bu hususu açıklamak için huzuruza geldim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Efendim, maddeyi oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci maddeyi okutuyorum.

Madde 2. — Bu kanun yayımını takibeden ay başından itibaren yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üçüncü maddeyi okutuyorum.

Madde 3. — Bu kanunun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü üzerinde lehte veya aleyhte söz istiyen var mı efendim? Bulunmadığına göre kanun teklifinin tümünü oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Teklif Meclisimizce kabul edilmiştir.

5. — *İki kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/226) (S. Sayısı : 214) (1)*

BAŞKAN — Tasarının öncelik ve ivedilikle görüşülmesi için verilen önergeyi okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü gündemin 1 nci görüşülmesi yapılacak işler bölümününün 27 nci sırasında bulunan «İki kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkındaki kanun teklifinin» Genel Kurulun 31 . 3 . 1967 tarihli birle-

(1) 214 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

şiminde tasvibedilen grup temsilcileri önergesi muvacehesinde öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Plân Komisyonu Başkanı
Aydın
İsmet Sezgin

BAŞKAN — Tasarının öncelikle görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen var mı efendim? Bulunmadığına göre maddelere geçilmesini oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilikle görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 ne maddeyi okutuyorum.

İki kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında Kanun

Madde 1. — Millî Emniyetteki hizmetlerine karşılık 17 . 3 . 1963 tarihli ve 284 sayılı kanunla vatani hizmet tertibinden 500 lira aylık bağlanan Gaydan Fikri Tuğsuz'un ölümü sebebiyle eşi Necibe Tuğsuz'a ölünceye kadar dul kaldığı sürece, ayda 300 lira ve Millî Emniyette geçen hizmetlerine karşılık Hasan Alemdağ'a ölünceye kadar ayda 500 lira aylık bağlanmıştır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen var mı efendim? Bulunmadığına göre, birinci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 ne maddeyi okutuyorum.

Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihini takibeden aybaşından itibaren yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 ne maddeyi okutuyorum.

Madde 3. — Bu kanunun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde lehte veya aleyhte söz isteyen var mı?.. Bulunmadığına göre tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum. Kabul

edenler... Kabul etmeyenler... Tasarı Meclisi-mizce kabul edilmiştir.

6. — *Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Sami Küçük ve 3 arkadaşının Mehmetoğlu İsmail Borazan'a vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/356) (S. Sayısı : 215) (1)*

BAŞKAN — Teklifin öncelik ve ivedilikle görüşülmesi için verilen önergeyi okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü gündemin 1 ne görüşülmesi yapılacak işler bölümünün 28 ne sırasında bulunan «Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Sami Küçük ve 3 arkadaşının Mehmetoğlu İsmail Borazan'a vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkındaki kanun teklifinin» Genel Kurulun 31 . 3 . 1967 tarihli birleşiminde tasvibedilen grup temsilcileri önergesi muvacehesinde öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Plân Komisyonu Başkanı
Aydın
İsmet Sezgin

BAŞKAN — Teklifin öncelikle görüşülmesini oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen var mı efendim? bulunmadığına göre maddelere geçilmesini oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilikle görüşülmesi hususunu oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci maddeyi okutuyorum.

Birinci Cihan Savaşında Kanal Seferiyle Çanakkale muharebelerine ve İstiklâl Savaşına milis olarak katılan Mehmetoğlu İsmail Borazan'a vatani hizmet tertibinden maaş bağlanmasına dair Kanun

Madde 1. — Birinci Cihan Savaşında Kanal Seferiyle Çanakkale muharebelerine ve İstik-

215 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

lâl Savaşına katılıp emsallerine nazaran üstün hizmetler gören ve halen yardıma muhtaç bir durumda bulunan Burhaniye'de 1309 doğumlu Mehmetoğlu İsmail Borazan'a hayatta bulunduğu müddetçe vatani hizmet tertibinden 500 lira aylık bağlanmıştır.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci maddeyi okutuyorum.

Madde 2. — Bu kanun, yayımı takibeden ay başından itibaren yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üçüncü maddeyi okutuyorum.

Madde 3. — Bu kanunu Maliye Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü üzerinde lehte veya aleyhte söz isteyen var mı efendim?.. Bulunmadığına göre, teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Teklif Meclisimizce kabul edilmiştir.

7. — *Başbakanlık Basımevi döner sermaye işletmesi kuruluşu hakkında kanun tasarısına dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Plân Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/3, Cumhuriyet Senatosu 1/368) (S. Sayısı : 102) (Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 436; Millet Meclisi 1. ne Dönem S. Sayısı 255) (1)*

BAŞKAN — Tasarımın öncelik ve ivedilikle görüşülmesi için verilen önergeyi okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü gündemin tüzük gereğince bir defa görüşülmesi yapılacak işler bölümünün 12. ne sırasında bulunan Başbakanlık Basımevi döner sermaye işletmesi kuruluşu hakkındaki kanun tasarısının Genel Kurulun, 31 . 3 . 1967 tarihli birleşiminde tasvibedilen grup

(1) 102 S. Sayılı basımevi tutanağının sonundadır.

temsilcileri önergesi muvacehesinde, öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Plân Komisyonu Başkanı
Aydın
İsmet Sezgin

BAŞKAN — Tasarımın öncelikle görüşülmesini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Millet Meclisi Plân Komisyonu raporunu okutuyorum efendim.

(Plân Komisyonu raporu okundu)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar, şimdi müzakeresine başlayacağımız Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesi kuruluşu hakkında kanun tasarısı evvelce Meclisimizce kabul edilmiş ve Cumhuriyet Senatosuna sevk edilmişti. Cumhuriyet Senatosu bu kanun tasarısının Millet Meclisince kabul edilen metnini 97 iştirak, 55 ret ve 42 kabul oyuyla reddetmiş bulunmaktadır.

Anayasamızın 92. ne maddesinin 8. ne fıkrası gereğince : (Cumhuriyet Senatosunca üye tam sayısının salt çoğunluğu ile reddedilen bir metnin Millet Meclisi tarafından kabulü için, üye tam sayısının salt çoğunluğunun oyu lâzımdır. Bu halde açık oya başvurulur.

Yine Anayasamızın 92. ne maddesinin dokuzuncu fıkrası gereğince, Cumhuriyet Senatosunca üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ile tümü reddedilen metnin kanunlaşabilmesi, Millet Meclisi tarafından üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ile kabul edilmesine bağlıdır. Bu halde de yine açık oya başvurulur.

Yukarıda da arzettiğim gibi, bu tasarı Cumhuriyet Senatosunda ne üye tam sayısının salt çoğunluğu, ne de üçte iki çoğunluğu ile reddedilmemiştir. 97 iştirakin 55 red oyu ile reddedilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metnin kanunlaşabilmesi için salt veya üçte iki çoğunluk aranmayacak ve açık oy yapılmıyacaktır.

Millet Meclisi metninin kabulü için iştirakin salt çoğunluğu yeterlidir.

Efendim, tasarının tümü üzerinde söz isteyen var mı? Sayın Özarda buyurunuz efendim.

REŞAT ÖZARDA (Aydın) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, evvelce Meclisimizce

kabul edilen bu kanun tasarısı Cumhuriyet Senatosunca reddedilmiştir. Kanun tasarısını maddeleriyle ve gerekçesiyle incelediğimiz takdirde, cidden anlaşılması güç bazı hususların kanun metni içinde yer aldığını görmekteyiz. Bir defa 1929 yılında faaliyete geçmiş bir Başbakanlık Basım Teşkilâtı ve kanun gerekçesinden anladığımızı göre de, bu devlet matbaası halen Resmî Gazete...

TURHAN BİLGİN (Erzurum) — Başbakanlık temsilcisi var mı efendim?

BAŞKAN — Maliye Bakanı burada efendim, temsil ediyor...

TURHAN BİLGİN (Erzurum) — Yetkisi var mı?

BAŞKAN — Tahkik edip arz edeyim efendim.

TURHAN BİLGİN (Erzurum) — Lütfen.

BAŞKAN — Efendim, Hükümet temsilcisi yok, Başbakanlık adına yetkili kimse de yok. Bu itibarla kanun tasarısını erteliyoruz efendim.

Sayın Özarda, söz hakkınız mahfuz olmak şartıyla lütfen gelecek birleşimde devam ediniz.

Efendim, diğer maddeye geçiyoruz.

8. — *Karadeniz Teknik Üniversitesi adıyla Trabzon'da bir üniversite kurulması hakkında kanunun ve buna ek 19 . 9 . 1963 tarihli ve 336 sayılı Kanunla 16 . 2 . 1965 tarihli ve 535 sayılı Kanunun bazı maddelerine birer fıkra eklenmesi ve bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân Komisyonlarından 7 şer üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/338) (S. Sayısı : 234) (1)*

BAŞKAN — Sayın Millî Eğitim Bakanı? Burada.

Tasarının öncelik ve ivedilikle görüşülmesi için verilen önergeyi okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü gündemin birinci görüşülmesi yapılacak işler bölümününün 32 nci sırasında bulunan Karadeniz Teknik Üniversitesi adıyla Trabzon'da bir üniversite kurulması hakkında kanunun ve buna ek 19 . 9 . 1963 tarihli ve 336 sayılı Ka-

nunla 16 . 2 . 1965 tarihli ve 535 sayılı Kanunun bazı maddelerine birer fıkra eklenmesi ve bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısının Genel Kurulun 31 . 3 . 1967 tarihli Birleşiminde tasvip edilen grup temsilcileri önergesi muvaceshinde öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Geçici Komisyon Başkanı
İstanbul
Mehmet Yardımcı

BAŞKAN — Efendim, tasarının öncelikle görüşülmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde Sayın Ahmet Şener, buyurun.

Sayın Ali Rıza Uzuner, Sayın Yusuf Ziya Bahadınlı, Sayın Fahri Uğrasızoğlu da söz istemişlerdir.

AHMET ŞENER (Trabzon) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım, Karadeniz Teknik Üniversitesinin 6594 sayılı Kuruluş Kanunu, 1963 te çıkan 336 sayılı Teşkilât Kanunu, yine akabinde çıkan 1965 yılında 535 sayılı mahrumiyet zammının verilmesine dair üç kanun bu üniversite ile ilgilidir.

Muhterem arkadaşlarım, kısa zamanda şimdi dördüncü kanununu huzuruza getirmiş oluyoruz. Takdir buyurun ki, bu Meclise bir müessesenin çalışabilmesi için, bu memlekete faydalı olabilmesi için, Türk Milletinin istikbalini teşkil edecek olan üniversite talebelerinin yetiştirilebilmesi için her sene bir kanun getirilecek olursa, bundan sonra Türkiye'nin başka bölgelerinde kurulacak olan üniversiteler için hakikaten üzücü bir olay olacaktır bu.

Muhterem arkadaşlar, bu üniversitenin Temel Bilimler Fakültesi, İnşaat ve Mimarlık Fakülteleri açılmış bulunmaktadır. Halihazırda 500 küsur talebe, zannediyorum 559 talebe burada okumaktadır.

Şimdi geçen gün de gündem dışı huzuruza bu mevzuda işgal ettim. Öğretim üyesinin kıfayetsizliği, yani oraya öğretim üyesinin gitmeyişi yüzünden fakülte talebeleri boykot ilân etmekte, sokakta gezmekte, evlerinde bulunmaktadırlar. Her Hükümet bu üniversitenin çalışması, gerek inşaatlarının, gerek laboratuvarlarının kurulması ve gerekse öğretim üye-

(1) 234 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

sinin temin edilmesi bakımından bütün çarolarını ortaya koymaktadırlar. Bu vesile ile de şimdi huzurunuzda bir Hükümet tasarısı bulunmaktadır.

Muhterem arkadaşlarım, maalesef diyorum, bu tasarı dahi, maddeleri geldiğinde göreceksiniz, Türk Milletinin bütçesi ancak bu kadar bir parayı verme imkânını bulmuştur ve bu parayı vermesine rağmen yine bu üniversiteye öğretim üyesi - İnşallah gelir - benim kanaatim gelecek değildir. Ancak, mevcudu muhafaza edebilirse yine iyidir. Sebebi şu: Hepiniz vazife sahibi idiniz.. Vazifeler para ile olmaz arkadaşlarım, bir de arzu lâzımdır. 4936 sayılı Kanunda, Üniversiteler Kanununda bir değişiklik yapıp, geçen gün de ifade etmiştim, doçent veya profesör olabilmek için mahrumiyet bölgelerinde açılmış olan üniversitelerde vazife görmeden doçent veya profesör olmalarına mâni olunacak bir hüküm konulmadıkça, bu üniversitelere veya yeni açılacak olan üniversitelere hoca bulmak mümkün olmayacaktır. Bugün Karadeniz Teknik Üniversitesinin, Atatürk Üniversitesinin ve yine Diyarbakır'da açılmış ve şimdi talebeleri Ankara'da bulunan Tıp Fakültesinin hocalarını bulmak mümkün değil. Komisyonlarda bir çok teklif ve tasarılar vardır. Elbette bu üniversitelerin muayyen şehirlerde toplanmasının her hal ve kârda doğru olmadığı hepimizin kanaatidir. Dünyanın birçok yerlerinde üniversiteler muhtelif şehirlere dağılmıştır. Sosyal bakımdan olsun, efendim oradaki bulunan kültür bakımından olsun, yetişmeleri bakımından olsun ve civarlarına faydalı olabilmeleri için mutlaka bu üniversitelerin veya fakültelerin Türkiye'nin muhtelif bölgelerine dağılmasında çok büyük faydalar olduğu muhakkaktır. Elbette laboratuvarlardan, hocalardan istifade edebilmek, diğer fakültelerle koordine çalışmak bakımından bir şehirde toplanması faydalı isede muhtelif şehirlere dağılmasında da çok büyük faydaları vardır.

Muhterem arkadaşlarım, bu üniversitenin önümüzdeki senelerde, orman fakültesi, makina ve elektrik fakülteleri de açılması kanununda derpiş edilmiştir. Ancak, şimdi bunun yürüyüşü gösteriyor ki, fakülteler açılacak, fakat hoca bulmak mümkün olmayacaktır. Bir

alternatif getirdik, diyoruz ki, para vereceğiz, tatmin edeceğiz, lojmanlarını temin edeceğiz, bütün imkânları kullanacağız hoca getireceğiz... Göreceksiniz ki, bunları getirmek mümkün olmayacaktır. İnşallah, gelirler, orası teşhis edilir kısa zamanda, ben de bu sözlerimi peşinen geri alırım.

Bu kanunun maddeleri üzerinde görüşürken göreceksiniz, komisyonda da görüşülürken söylemiştim. 4936 sayılı Kanunun madde mahsusuna paralel olmak üzere ki, yani 6594 sayılı Kanunun 2 nci maddesine bir fıkra eklenmektedir.

Muhterem arkadaşlar, bu fıkra, bu fakültelerin, bilhassa iki fakültenin profesör yekûnunun 12 olmasını şart koşturmaktadır. 12 profesör bu fakültelere konmadığı takdirde, gelmediği takdirde bunlara muhtariyet tanınmamaktadır. Düşününüz, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olacak ve 12 profesör tâyin edilmediği takdirde muhtariyeti verilmeyecektir. Benim Anayasa anlayışım ve idare anlayışına göre bilhassa ilmi muhtariyet bu olmasa gerektir. Bir üniversite kurulur, muhtar olarak kurulur. İdari bakımdan eğer yapılmakta ise bunun tasrih edilmesi zarureti vardır. Aksi takdirde, bir vekil arkadaş, mevcudolan vekil arkadaş için veya gelen arkadaşımız için ve mevcudolan umum müdürlük ve idari elemanlar için söylemiyorum, ama bir umum müdür veya vekil gelebilir, diyebilir ki: Ben 11 tane profesör tâyin ederim, 12 ncisini etmem.. Sittin sene muhtar olmazsanız.. Bu mümkündür. Onun için, bu maddenin bu fıkrasının kaldırılması için bir önerge hazırladım, vereceğim. Atatürk Üniversitesinde yoktur, diğer üniversitelerde, yeni kurulmuş olan üniversitelerin kanunlarında yoktur. Bir üniversite Anayasanın vermiş olduğu teminat altında ya muhtar kurulur, ya kurulmaz. Benim kanaatime göre bu, muhtariyete hâlâ getirir. Onun için, bu fıkranın kaldırılması hakkında, maddesi geldiğinde verecek olduğum önergeye, huzurunuzu bir daha işgal etmemek için iltifat etmenizi de istirham ederim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Sayın Ali Rıza Uzuner, buyurun efendim.

Muhterem arkadaşlarım, bir hususta Yüce Heyetinizin tasvibini almam iktiza ediyor.

Bugünkü birleşimin başında görüşülmesi gereken bâzı kanunlar vardır. Şimdi görüştüğümüz Karadeniz Teknik Üniversitesi de bununla ilgili kanunlar meyanında ve sonuncudur. Ancak, yine ittihaz ettiğimiz karar gereğince, bu kanunların hepsinin bir saat içerisinde görüşüleceği kararlaştırılmıştı. Bu bir saat dolmak üzeredir. Halbuki, söz alan arkadaşlar bir hayli önemine binaen bu kanunun müzakeresi bitene kadar devam edilmesi hususunu oylarınıza sunacağım. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir, efendim. Diğer kanunlara bilâhara geçeceğiz.

Buyurun Sayın Uzuner.

ALİ RIZA UZUNER (Trabzon) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; başta Karadeniz Teknik Üniversitesi öğrencileri olmak üzere konu ile ilgili, uzak yakın ilgili birçok kimselerin bunca ıstırap ve çileden sonra, çeşitli teşebbüslerden sonra, Hükümetimiz'in, geç de olsa, ilgi göstermek suretiyle böylesine önemli bir kanunu Yüksek Meclise getirmeye muvaffak oldukları için eski Bakanı tebrik ederken, yeni göreve başlayan Sayın Milli Eğitim Bakanına da, böyle hayırlı bir işle ilk adımı atmasından dolayı memnuniyetimi ve başarı dileklerimi sunmak isterim.

Değerli arkadaşlarım, bendeniz Geçici Komisyonunda vazife görmüş bir arkadaşınızım. Ancak, raporun tetkikinden de anlaşılacağı üzere, geçici komisyonunda faaliyet gösterdiğim halde o esnada seyahata çıktığım için «İmzada bulunamamıştır» ibaresi vardır. Keyfiyeti, zabıtlara intikali bakımından zaruri gördüğüm bir hususu açıklıyarak sözlerime başlayayım.

Yapılan bâzı teklifler, tarafımdan da yapılan teklifler uygun görülmediği için bunları izah etmek bakımından raporda «Söz hakkım mahfuzdur» kaydı vardır.

Değerli arkadaşlarım, bu mevzuu, Karadeniz Teknik Üniversitesinin içinde bulunduğu şartları kamu oyunda da bilmiyen kalmadı, Yüksek Parlâmentoda, komisyonlarda uzun uzun tartışma konusu, şikâyet konusu yapıldı. Bilhassa birçok meselelerin elekten geçirildiği Bütçe Komisyonunda meselenin önemi üzerinde ısrarla duruldu. Şunu bilhassa üzümlere arz etmek isterim ki,

ilgili üniversiteler, İstanbul Teknik Üniversitesi ve teknik sahada Türkiye'de faaliyette bulunan diğer müesseselerin temsilcileri Bütçe Komisyonunda, Karadeniz Teknik Üniversitesi'ne âzami derecede müzahir olacağız, gayret sarf edeceğiz, merak etmeyiniz, öğretim görevlisini kendi bünyemizde hazırlayıp sevk edeceğiz, demiş olmalarına rağmen bu gayetler çok cılız kalmıştır. Yalnız Fen Fakültesi, Temel Bilimler Fakültesinin faaliyete geçmesi bakımından gayreti olmuştur. Bu gayretlerinden dolayı yüksek huzurlarınızda kendilerine teşekkür etmeyi vazife sayarım.

Muhterem arkadaşlarım, dördüncü yılını Aralık ayında ikmal ediyor. Tedrisata başlanmış. Temel Bilimlerden sonra - benden evvel konuşan Sayın Ahmet Şener'in belirttiği gibi - İnşaat ve Mimarlık Fakültesinde bulunacak arkadaşların mühendislik formasyonu yüzde 90 yok, noksan. Kurslar şeklinde bunu yürütmek çabaları da maalesef başarılı olamıyor. Düşününüz ki, İstanbul Teknik Üniversitesindeki iki sömestrede okutulan bir ders, iki hafta içinde komprime haline getirilip öğrencilere empoze edilmek, sıraya edilmek isteniyor. Bu mümkün değildir. Esasen Teknik Üniversitede derslerin ağırlığı, hacmi, yükü malumdur. Hal böyle iken konferanslar şeklinde yapılan tatbikat başarılı olamamıştır ve esasen bundan dolayı Karadeniz Teknik Üniversitesi'ne mensup öğrenciler yürüyüşe kadar varan, bu davranışları protesto eden gösterilerde bulunmuşlardır. Ümidederiz ki, bu kanun tasarısı - ki, bâzı maddelerinin tadili için tekliflerimiz olacaktır - kanunlaştığı takdirde Sayın Bakanın yakın alâkasına mazhar olacağımı inandığımız bir çalışma düzeni içinde ıstırapların birçoğunu gidermek mümkün olacaktır.

Bu arada bendeniz de daha önce verdiğim bir önerge ile ki, diğerlerinin izahına geçmiyorum, yalnız tümü üzerindeki müzakerelerde izahında fayda görüyorum. Kanun tasarısının başlangıcından anladığımıza göre bu kanun, Karadeniz Teknik Üniversitesi adıyla Trabzon'da bir Üniversite kurulması hakkında Kanun ve buna ek 19.9.1963 tarihli ve 336 sayılı Kanunla 16.2.1965 tarihli ve 535 sayılı Kanununun bâzı maddelerine bir fıkra eklenmesi ve bâzı maddelerinin değiştirilmesine ait bir kanun tasarısı şeklindedir ve zaruri bir ihtiyaçtan doğmaktadır.

Arkadaşımın da benden önce belirttiği gibi, 6594 sayılı Kanun ile hükmi şahsiyet mevzuunun bu kanun vesilesiyle burada dile getirilmesini şahsan pratik bakımdan da faydalı görmemekteyim. Üniversiteler Kanununu doğrudan doğruya ilgilendiren ve Üniversiteler Kanununun yeniden hazırlanmakta olduğu bir dönemde arız ve amik bu mevzu görüşülecekken ve buna intizar durumunda iken, bu kanunun bilhassa, birinci maddesinde tedvin edilen 6594 sayılı Kanunun ikinci maddesine bir fıkra eklenmesine lüzum olmadığı kanaatindeyim. Benden evvel konuşan Sayın Şener arkadaşım bunun tatbikatta birçok mahzurları doğurabileceğini haklı olarak belirttiler. Esasen bugün üniversitenin içinde bulunduğu gerçek durumla yakinen ilgisi yoktur. Mühim olan öğretim görevlerinin biran önce bölgeye sevk edilmesi halidir. Bu yönden bendeniz de daha sonra söz almamak için, diğer maddelerde tekliflerim olacak, ama münhasıran birinci maddede söz almamak için, arz ettiğim gerekçeye istinaden bir önerge de vermiş bulunmaktayım. Birinci maddenin tayyını da bu vesile ile teklif etmiş bulunmaktayım. Kanunun hayırlı ve uğurlu olmasını ve bu konuda emeği geçen çok değerli Millî Eğitim mensuplarına tekrar teşekkürlerimi arz ederim.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Efendim, bir arkadaşımız konuşmaların 5 er dakikaya hasredilmesini istiyor. Önergeyi okutuyorum :

Millet Meclisi Başkanlığına

Konuşmaların 5 er dakikaya indirilmesini rica ederim. Saygılarımla.

Hatay
Talât Köseoğlu

BAŞKAN — Sayın Yıldırım siz önergenin aleyhinde misiniz?

İSMAİL HAKKI YILDIRIM (Erzurum) — Önergenin aleyhinde söz istiyorum.

BİR MİLLETVEKİLİ — 10 ar dakikadan fazla konuşan yok, önergesini geri alsın...

BAŞKAN — Efendim, sayın önerge sahibi bunu 10 dakika olarak değiştiriyor mu?

TALÂT KÖSEOĞLU (Hatay) — Evet efendim.

BAŞKAN — Efendim, konuşmaların on dakika ile tahdidi teklif ediliyor; bu hususu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Söz sırası Sayın Yusuf Ziya Bahadınlının, buyurunuz efendim.

YUSUF ZIYA BAHADINLI (Yozgat) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Karadeniz Teknik Üniversitesi kanunu tasarısının görüşüldüğü şu anda Sayın Meclise bu konuda bazı görüş ve düşüncelerimi sunacağım.

Yurdumuzda üniversite sayısını günden güne artması millî eğitimimiz için olumlu bir harekettir. Üniversitelerin artması üniversitelerden mezun olanların artması demektir elbette.

Cumhuriyet kurulalıdan bu yana Türk üniversitelerinden mezun olanların sayısı 167 bin kişidir. 40 yılda ilk, orta ve yüksek öğretim görenlerin miktarı ise 7,5 milyondur. Oysa 7,5 milyon kişinin tümü üniversitede okumak niyetiyle okula başlamış, ancak 167 bini bu amaca ulaşabilmiştir.

Kimdir bu 167 bin kişi?

Sayın milletvekilleri, bunu bilmek zorundayız. Türk üniversitelerinin amacı Türk halkını yüksek öğrenimden geçirmek olduğuna göre gerçekten halkımız üniversitelerde okuyabilmekte midir? Yeni açılan üniversitelerde de okuyabilecek midir?

1948 de kabul ettiğimiz Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Beyannamesinde :

«Her insanın eğitimde hakkı vardır. Eğitim parasızdır, temel eğitim mecburidir. Teknik ve meslekî eğitim herkese açık olacaktır. Yüksek öğretim kabiliyeti ölçüsünde herkes için eşit ölçüde sağlanacaktır...» denmektedir.

Bir de Anayasamızın 50 nci maddesi vardır :

«Devlet, maddi imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin en yüksek öğrenim derecelerine kadar burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar...» buyurur.

Uygulamada ise bunların tam tersi geçerlidir.

Elimizde bir istatistik var. 1963 yılı Ankara Üniversitesi giriş sınavına 15 330 öğrenci katılmıştır. Bu öğrenciler 163 resmî ve özel lise ve kolejlerden gelmişlerdir. Daha çok 27 liseden gelen öğrenciler başarı göstermişlerdir. Bu liselerin 11 i özel lise ve kolej,

4 ü Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kolej. Geri kalan 12 resmî lise de İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa liseleridir.

11 inin özel lise ve kolej olduğunu söyledik. Bunların da birkaçını ismen saymakta yarar var : Alman Lisesi, Amerikan Lisesi, Avusturya Erkek Lisesi, Avusturya Kız Lisesi, Amerikan Erkek Koleji, Amerikan Kız Koleji, Fransız Kız Lisesi v. s. Bunların hepsi de İstanbul'dadır.

En az başarılı liseler diğer küçük illerde dir. Hele Doğu ve Güney - Doğu liselerinden gelmek pek güçtür.

Bugün köylü çocuğunun üniversiteye girmesi ise bir mucize sayılmaktadır. Bir defa 35 bin köyden ancak 20 bininde okul vardır, eğer okul demek mümkünse! 15 bin köyün çocuğu ise alfabetizdir. Yani üniversite bu çocuklara daha başından kapalıdır. Öbür okullar ise zaten açık değildir. Çünkü ilkokulu zor bitiren bir köylü çocuğunun ortaokula gitmesi bir meseledir. Hadi ortaokulu bitirdi diyelim, ya lise? Liseyi de bitirse üniversiteye girme şansı kaç binde bir!

Kasaba ve küçük şehirlerin çocuğu da bir anlamda, köylü çocuğundan geri kalmaz. Bir defa sınavı kazanma şansı pek zayıftır. İkincisi, kazandığı takdirde bir üniversite şehrinde kalabilmesi maddeten mümkün değildir. Üniversite, ancak bir dereceye kadar üniversite şehrinde oturanlarla, daha ötelede oturup da maddi durumu iyi olanlar için parasızdır. Şu halde üniversitelerimiz ancak, varlıklı ailelerin çocuklarına açıktır. Yoksullar burada da kem talihiyle başbaşa bırakılmıştır.

Bugüne dek bir bilgin çıkıp da üstün zekâların, büyük şehirlerde varlıklı ailelerden, geri zekâların da küçük şehir, kasaba ve köylerde yoksul ailelerden çıktığını iddia etmemiştir. Bu duruma göre üniversitelerde büyük bir fırsat ve imkân eşitsizliği mevcuttur.

O halde üniversite açmadan önce orada okuyacaklara zengin - fakir demeden her halk çocuğunu okutabilecek olanağı hazırlamak gerektir. Yani en başta burs ya da parasız yurt sorunu birinci plânda tutulmalıdır. Karadeniz Teknik Üniversitesi açılırken bu husu-

sun hiç mi hiç düşünülmediğini sanıyorum. Ve önümüzdeki kanun tasarısında da böyle bir düşünceye raslamadık.

Üniversitelerimiz, politik nedenlerle kurulan liselerin etkisi altındadır. Bunun için 5 Yıllık Plân hedeflerine uygun çalışmalar yapamamaktadır. Üniversitelerle Devlet Plânlama Teşkilâtı arasında hiçbir işbirliği olmadığı için, her yıl üniversitelerin çeşitli fakültelerine ayrılan kontenjanlar, memleketin ihtiyaçları bakımından anlamsız bir mahiyet taşımaktadır.

Yurdumuzun, fen ve teknik elemana ne kadar ihtiyacı olduğu bilinen bir gerçektir. Yine de sosyal bilimler okutan fakültelere 10 binlerce öğrenci alınırken fen ve teknik eğitimi yapan fakültelere giren öğrenci sayısı gülünç derecede azdır.

Bir örnek vermek gerekirse, Türkiye gereğinden fazla hukukçuya sahiptir. Fakat hâlâ hukuk fakültelerimiz en çok öğrenci kabul etmekte rekor kırmaktadır.

Millet Meclisi'nde yüksek öğrenim görmüş 358 milletvekilinden 14 ünün iktisatçı, 7 sinin maliyeci, 26 sınıfın mühendis olması yanında 158 inin de hukukçu olması kanımızı doğrulamaktadır.

Bu bakımdan Trabzon'da açılan üniversitenin teknik üniversite olması bizi sevindirmektedir.

Yeni bir üniversite açarken başta düşünülecek hususlardan biri de öğretim üyesi sorunudur.

Türkiye, nüfusuna göre üniversiteleri bakımından çok geri bir ülkedir. 7 üniversite içinde 31 fakülte vardır. 1935 - 1965 yılları arasında öğrenci miktarı 8 kat artmıştır. Sosyal bilimler okutan dallarda ise 13 misli çoğalmıştır. Buna karşılık öğretim üyesi ancak 5 kat artmıştır.

Türkiye'ye çok sayıda üniversite gereklidir elbette. Ancak, üniversite demek bir bina demek değildir. Öğretim üyesi sağlanmadan üniversite açmak, bilimi ciddiye almamak demektir. Bir öğretim üyesi, yüksek öğrenimi bitirdikten sonra en azından 10 yıl süre içinde yetişir. Demek oluyor ki, bir üniversite

açmayı 10 - 15 yıl önce plâna almak ve o andan hazırlığa başlamak gerekmektedir. Bu gerçeği hiçbir zorlama, hiçbir kanun değiştiremez.

Üniversite öğrencisi kendi kendine araştırma ve okuma alışkanlığını almalıdır.

Mutlaka üniversitelerin zengin kitaplıkları olmalıdır. Ve bu kitaplıklarda «yasaklanmış kitap» bahis konusu olmamalıdır. Üniversite araştırma merkezidir. Öğrenci her fikri, her düşüncüyü araştıracaktır, araştırması gerekir. Aksi halde üniversite olmaz.

Ayrıca fikrin, düşüncenin yasaklanması ilkel topluluklar için bahis konusudur. Demokrasiyle idare edildiğini söyleyen ülkelerde bir fikrin yasaklanması yüz karasıdır. Öğrenci her fikri bilecek. İyi kötüyü ayırmak için bilecektir. Kitap yasaklamak hiçbir şeyi halletmez.

Ayrıca yasalarımız da fikir yaşağını redetmektedir. Düşünce özgürlüğüne yalnız mevcut düzeni övmekle görevlendirmek büyük bir hatadır. Yasaklanan her fikir günün birinde mutlaka yasak duvarını delip geçmiştir.

1933 - 1965 yılları arasında Türkiye'de tam 1 650 kitap ve dergi yasaklanmıştır. Şunu iyi bilmek gerekir ki, kitap yaşağının olduğu ülkede üniversite mezunu olmak, bir diploma sahibi olmaktan öteye geçemez. Üniversite kitaplıkları dünyanın bütün kitaplarına raflarını açık tutmalıdır.

Araştırmak için üniversite öğrencisinin dil bilmesi gereklidir.

Bugün üniversite öğrencisi derslerine ancak ve yalnız hocanın verdiği notlarla çalışmaktadır. Bu bir araştırma değil bir ezberciliktir. Araştırma laboratuvarlarda, kitaplıklarda ve gözlemlerle olur.

Ülkemizde yeteri kadar telif bilim kitapları yoktur. Yabancı kitapları takibetmek için de yabancı dil bilmek gerekmektedir. Oysa ortaokul ve liselerimizde uygulanan yabancı dil öğretimi çok ilkeldir. Bu durumun dükkate alınarak liselerdeki yabancı dil öğretimine bir başkalık vermek, ya da fakültelere hazırlık sınıfları açmak gerektiği kanısındayız.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Fahri Uğrasızoğlu.

FAHİRİ UĞRASIZOĞLU (Uşak) — Değerli Başkan, kıymetli milletvekilleri, müzakere etmekte bulunduğumuz Karadeniz Teknik Üniversitesi kanunu tasarısı, âcil bir ihtiyacın ifadesi olarak huzuruza gelmiş bulunuyor. Bu Üniversite bundan 12 yıl evvel 1955 tarihinde çıkarılan bir kanunla kurulmuş, fakat öğretime ancak 1962 yılında başlayabilmiştir. 1962 yılında başlamış olmasına rağmen, bugün dahi Karadeniz Teknik Üniversitesi, hattâ bunun yanında Ege Üniversitesi istediğimiz istikâmette ve imkânlar dâhilinde bir gelişme kaydedememiştir. Bir üniversitenin gelişmesi takdir buyuracağınız gibi, zamanında gerekli öğretim üyelerini yetiştirmek ve aynı zamanda her türlü bina ve tesislerini kurmak ve öğretim için her türlü araç ve gereçleri zamanında temin etmek ile mümkün olabilir. Şimdi görüyoruz ki, her üç bakımından da bazı üniversitelerimiz 10 - 12 yıllık mâzilere rağmen, maalesef gelişme kaydedememişlerdir. Şüphesiz bunda, üniversite kurulurken tedbirsizliğin en mühim rol oynadığı aşıkârdır. Meselâ bugünkü Teknik Üniversitede şu hâdise ile karşılaşyoruz. Bu sene dördüncü yıl. İnşaat ve Mühendislik bölümlerinde öğrenciler var, fakat bu bölümleri okutacak öğretim görevlisi yetiştirmek üzere zamanında yabancı memleketlere öğrenci göndermemişiz, gene yabancı memleketlere, makina ve elektrik, fakülteleri için yıllarca evvel öğrenci göndermişiz. Fakat bugün bu fakülteler meydanda yok.

Muhterem arkadaşlarım, üniversitelerin gelişmesi için daha başlangıçtan itibaren öğretim üyesi, bina, ders araç ve gereçleri bakımından çok sıkı tedbirler almak ve bir plân dâhilinde adım adım yürümek iktiza eder.

Bugünkü müzakeresini yaptığımız kanun tasarısı iki hususu öngörmektedir: Bunlardan birincisi, maddeten öğretim üyelerini tatmin etmek suretiyle Karadeniz Teknik Üniversitesine profesör, doçent veya asistan temin etmek; ikincisi husus da, bu mümkün olamadığı takdirde dışarıdan birtakım kayıt ve şartlar altında ilmi eserleriyle ve çalışmalarını ile tanınmış kimselerden bu üniversiteye öğretim üyesi veya görevlisi seçmek. Bu kanun tasarısı bu iki imkânı hazırlamaktadır.

Yalnız bir husus vardır ki, muhterem arkadaşlarım, hepimizi derinden derine düşündürmeye değer. Az para verdiğimiz için, gelişmiş vilâyetlerimizde vazife kabul etmeyen öğretim üyelerini maddeten tatmin etmek suretiyle bu bölgelere çekmenin bir hayli düşündürücü bir mesele olduğunu kabul etmek mecburiyetindedeyiz. Bu, insana o zan ve fikri vermektedir ki, Türk profesörü yalnızca maddeye tapan bir insan olarak, bu kanun çıktıktan sonra, Doğu bölgesinde hizmet kabul edecektir. Bunu, yalnız bu haliyle ve mücerret olarak düşünmek mümkün değildir. Aksi takdirde yalnız para ile bir takım profesörlerimizi Doğu bölgesine çekmenin mümkün olamayacağını ve aynı zamanda milletimiz bakımından bu yüksek meslek mensupları bakımından üzüntülü olacağını da ifade etmek mecburiyetindeyiz.

Muhterem arkadaşlarım, kanun tasarısında dıģardan temin edilecek, yani profesör olarak doğrudan doğruya bu fakültelere tâyin edilecek elemanlar için bir takım komisyonların kurulması, bu komisyonların hazırlayacağı raporlara istinaden ikinci bir takım komisyonların teklîkinden geçirilmesi neticesinde şayet muafık bulunursa, bu şekilde ilmi çalışmalarıyla tanınmış kişilerin profesör olarak tâyini öngörülmektedir. Bendenizin kanaatine göre, bu o kadar sıkı kayıt altına alınmıştır ki, üniversite kendi bünyesi içerisinde bir heyet teşkil edecek bu heyet çok sıkı bir inceleme neticesinde ilmi çalışmalarıyla ve eserleriyle tanınmış olan kişileri seçecek, bunları bir rapora bağlayacak, üniversite rektörlüğüne sunacak. Üniversite yeniden bir heyet kurmak suretiyle bunları kabu edecek veya etmeyecek. Hattâ bunun dışında Millî Eğitim Bakanlığının tesdîkine sunacak, Millî Eğitim Bakanlığı kabul edecek veya etmeyecek. Bu pek olumlu bir yol değil, muhterem arkadaşlarım. Doğu Üniversitesinde kısa yoldan ve kolay bir şekilde öğretim üyesi temin etmenin yolu değildir. Bugün yalnız para ile üniversitelerimize öğretim üyesi temin etmek mümkün olmayacağına göre, başka tedbirler düşünmenin faydalı olacağı üzerinde durmak lâzımdır.

Bunlardan biri şudur, muhterem arkadaşlarım : Yüksek malûmunuz olduğu üzere, Ankara Üniversitesinin himayesinde, patronajlığı

altında Erzurum Tıp Fakültesi teşekkül etmiştir ve geçen yakın bir tarihte de gene Ankara Üniversitesinin patronajlığı altında Diyarbakır Tıp Fakültesi kurulmuş veya kurulmak üzere dir. Bizde üniversite geliştirmenin yegane yolu, bendenizin kanaatine göre budur. Yani üniversitelerimizin patronajlığı altında bir kısım fakülteleri açmak, geliştirmek ve bunları ta tüzel kişiliğe sahiboluncaya kadar bu şekilde devam ettirmek, en isabetli yoldur tahmin ederim.

Yalnız, üniversitelerin kendi halinde, muhtar bir takım kurumlar halinde bırakılması da kâfi olmamaktadır.

Değerli arkadaşlarım, bugünkü durum hakikaten acıdır. Üniversitelerin durumlarını muhakkak kayeye ettiğimiz zaman, önüne aldığımız zaman da hakikatle karşı karşıya bulunmaktayız; üniversite ile Hükümet arasında gerektiği kadar iş birliği, el birliği yapılmamakta ve münasebetler kurulmamaktadır. Bu, eskiden beri üniversitelere tanınan bir muhtariyetin, yanlış tablik edilen bir muhtariyetin neticesidir. O halde, üniversitelerimizi geliştirmek için bir taraftan yeni fakülteleri eski üniversitelerin himayesi altına verirken, bir taraftan da eski üniversiteleri Hükümetle daha sıkı işbirliği yapacak bir duruma getirmek, münasebetleri artırmak en isabetli yol olacaktır. Şayet bu fikirler üzerinde durmazsak, memleketimizde yeni fakülteler açmanın, yeni üniversiteler kurmanın bir mânası olmayacaktır, bir gelişme olmayacaktır ve bu fakir memleketin harcadığı paralar heder olacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Sayın Abdürbâri Akdoğan.

Söz alan diğer arkadaşların isimlerini de okuyorum, sıra ile; İsmail Hakkı Yıldırım, Turhan Bilgin, Ahmet Hamdi Orhon, İsmail Hakkı Yılanhoğlu.

ABDÜLBÂRİ AKDOĞAN (Ağrı) — Sayın arkadaşlar, gönül arzu eder ki, Türkiye’de birçok vilâyetlerimizde üniversiteler açılınsın. Fakat boşu boşuna milyonlarca lira sarf ederek kuru binalar yapıp, içerisinde öğretim üyesi veyahut öğretim üyesi yardımcısı olmadan kuru kuruya talebelerimizi oraya doldurursak hiçbir fayda temin etmez. İşin esası, memlekette üniversite açılması hakikaten kolay değil. Gençliğin en

iyi şekilde yetiştirilmesi mühimdir. Tasarımın getirdiği, zannedirim dördüncü madde veya 5'inci madde; bir öğretim üyesinin profesörlüğe, ilim adamı olan bir kimsenin profesörlüğe tez yoldan nasıl ulaşacağını belirtmektedir. Yarın bu öğretim üyesi bir sene çalışıp İstanbul'a dönecek olursa, acaba İstanbul'da Üniversite fakültelerinden her hangi birisinde profesör olarak çalışabilecek mi, yahut çalışacak olursa neticesi ne olacak?

Muhterem arkadaşlarım; bugün Ankara, İzmir, İstanbul gibi illerimiz maalesef profesörlerimiz bırakıp gidemiyorlar. Bunlar, maddi yönden aldıkları ücretten gayri birçok büyük vilâyetlerde projeler üzerinde çalışmaktalar. Bu bakımdan yüzde yüz dahi zam verseniz maalesef bulamayacaksınız.

İkincisi, malûmuâliniz bugün Erzurum'da Tıp Fakültesi açılmıştır. Bu Tıp Fakültesine Hacettepe'den, Üniversiteler Kanununa göre, muayyen bir zaman asistanlık, doçentlikte çalışmadıktan sonra profesörlüğe yükselmek için maalesef iki sene süre ile, kadroları da burada olmak şartıyla Erzurum'a gidip iki sene çalıştıktan sonra gelip Ankara veya İstanbul'da çalışmaktalar. Eğer böyle kısa devreli profesör yetiştirip, tekrar bunları büyük şehirlerimize nakledecekse; bu, biraz evvel arz ettiğim 5'inci maddedeki profesörlüğe yükselme keyfiyetini ortadan kaldırmak gerekir. Bu üniversitenin ciddiyetiyle bağdaşır bir şey değildir.

Muhterem arkadaşlar, bir üniversiteye öğretim üyesi yetiştirmek, eleman yetiştirmekle olur. Benden evvel konuşan arkadaşım buyurdular, bundan 3 - 4 yıl kadar evvel Avrupa'ya öğretim üyesi yetiştirilmek için gönderilen, makîna ve inşaat yönünden gönderilen 40 kişi maalesef hiçbir esasa dayanmadan gönderilmiştir. Bugün Trabzon'daki Üniversitenin inşaat ve Mimarlık fakülteleri vardır. Bu üniversitenin 1955 senesinden beri açılması keyfiyeti ortaya atılmıştır. Böyle olduğu halde neden Trabzon'daki Mimarlık ve İnşaat fakülteleri için öğretim üyesi gereği şekilde yetiştirilmemiştir?

Bu bakımdan tekrar arz ediyorum. Üniversitelerin, ciddiyetine lâyık bir şekilde, gençliğimizin en iyi yetişmesini hazırlıyacak şekilde kanun tasarısının getirilmesi yerinde olurdu.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Komisyon adına söz istenmiştir. Buyurun Sayın Erez.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MESUT EREZ (Kütahya) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar, benden evvel söz almış olan kıymetli arkadaşlarımı dikkatle dinledim. Biz burada Üniversiteler Kanununu müzakere etmiyoruz ve Karadeniz Teknik Üniversitesini yeniden kuran veya yeniden kurulmasını hedef tutan bir kanunu da müzakere etmiyoruz. 1965 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesinin kurulması için çıkmış olan bir kanunun tatbikatında görülen noksanlıkları, aksaklıkları gidermek için, yani Karadeniz Üniversitesinin lâıyık veçhile işler bir hale biran önce gelebilmesi için, Hükümet tasarısı sevk etmiştir, bunu müzakere ediyoruz.

Muhterem arkadaşlar, Karadeniz Teknik Üniversitesi kurulduktan sonra bazı sıkıntılarla karşılaşmıştır. Bunlardan en mühim olanı öğretim üyesi bulmakta çoktuğu müşkilâttir. Beşyüz küsur talebesi olduğu halde ve halen 4'ncü sınıfta okuyan talebeleri bulunduğu halde, kâfi derecede profesör ve öğretim üyesi bulunamadığı için, bu talebelerin derslerinin bir kısmı boş geçmektedir. Gayet tabii üniversitenin fakültelerinden mezun olacak talebelerin lâıyık veçhile yetişmeleri için, bu durumu daha ziyade müsamaha ile karşılamak mümkün değildir. Bu ihtiyacı gidermek için, Karadeniz Teknik Üniversitesine ne gibi şartlarla öğretim üyesi temin edilebilir? Bu düşünülmüş ve huzurunuzda Hükümetce bu tasarısı sevk edilmiştir.

Bazı arkadaşlarımın bu tasarısı hakkında mütalâalarını beyan ederlerken tasarısının 1'inci maddesiyle yapılan ilâveyi doğru görmediklerini yani iki fakültede 6 şar profesör olduktan sonra, üniversitenin muhtariyet kazanması gibi bir durumu tasvibetmediklerini ve bunun çıkarılmasının daha doğru olacağını, çünkü tatbikatı, daha ziyade bu maddenin karıştırmak ihtimali mevcut olduğunu beyan ettiler. Bizim kanaatimizce durum böyle değildir. Karadeniz Teknik Üniversitesine vücut veren Kanunda şöyle denilmektedir. ; «Karadeniz Teknik Üniversitesi iki fakültesinin kuruluşu ikmali ve tedrisata açılmasıyla Üniversiteler Kanununda musarrah bütün hak ve vecibeleriyle hükmî şahsiyet iktisap eder.» 6594 sayılı Kanunda böyle söylenmekte-

dir. Bir de Üniversiteler Kanunu var. 4936 sayılı Üniversiteler Kanunu umumi bir Kanundur. Her üniversitede tatbik edilir. Bu Kanuna nazaran her fakülteden beş profesör bulunması iktiza etmektedir, beşten fazla aylıklı profesör bulunması icabetmektedir. Üniversitelerin muhtariyet kazanabilmesi ve bütün hak ve vعاibi ile vucuda gelebilmesi için, kurulabilmesi için. Şimdi tatbikatta bazı tereddütler hâsıl olmuştur 4936 sayılı Üniversiteler Kanunundaki bu hükümler ile, 6594 sayılı Kanundaki hüküm karşılaştırıldığı zaman, acaba 6594 sayılı Kanun, 4936 sayılı Üniversiteler Kanununu değiştirmiş midir? Her fakültede 5 aylıklı profesör şartını burada aramayacak mıdır gibi tereddütler hâsıl olmuştur. Bir genel prensip koyduktan sonra bu genel prensibin her üniversiteye tatbik edilmesi lâzımgeldiği zarureti aşıkârdır. Bu noktadan hâdiseye bir vuzuh vermek için bu ilâve, yani her fakültede 6 profesör bulunması şartı ilâvesi konulmuş bulunmaktadır ki, kanaatimizce bu yerinde bir şeydir. Tereddütleri giderme bakımından buna lüzum vardır.

Bu tasarının kanunlaşmasında acele bir usûl takibediliyor meselesi.. Yüksek Meclisiniz bunu kabul buyurmuştur. Filhakika buna da zaruret vardır. Ben Yüksek Heyete bazı rakamlar zikretmek istiyorum. Halen Karadeniz Teknik Üniversitesinde 548 öğrenci bulunmaktadır.

Tedris kadrosu ise şöyledir : İki yabancı olmak üzere 4 profesör, 3 doçent 9 öğretim görevlisi, bir yabancı uzman, 31 asistan ve 4 okutman vardır. Benzer üniversite olarak İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat ve Mimarlık Fakültelerinin öğrenci sayısı 1279. Buna mukabil öğretim üyesi ve yardımcıların durumu ise şöyledir : 4 ordinaryüs profesör, 55 profesör, 21 doçent, 76 asistan ve 4 öğretim görevlisi. Mukayese edildiği zaman, Karadeniz Teknik Üniversitesinin ne kadar zayıf bir durumda kaldığı kendiliğinden anlaşılmaktadır.

Yine bazı arkadaşlarımızın üniversite tahsilinin fakir halkın çocuklarına kadar götürülemediği ve bunların okumak imkânının mevcud olmadığı yolunda bazı beyanlarda bulundular. Bunlara da temas etmeden geçemiyorum. Köylünün çocuğunun okumak imkânının hâsıl olmadığını söylediler.

Buhterem arkadaşlar, biraz önce Millî Eğitim Bakanlığının değerli mensuplarından sordum. Onb'n yüksek öğretim talebesi halen burs ve kredi almak suretiyle yüksek öğrenimlerine devam etmek imkânını bulmuşlardır ve bu bir Devlet yardımındır.

Diğer bazı arkadaşlarımız da profesör temin etmek için bu tasarıda getirilen maddelerin bu üniversiteye profesör temini güçleştirdiğini ifade ettiler. Biz aynı kanaatte değiliz. Filhakika, normal yollardan profesör olabilmek için evvelâ asistan olmak, asistanlık seçimini veya imtihanını kazanmak, ondan sonra doktora tezini vermek, bilâhara doçentliğe atanmak, doçentlik tezini vermek ve bilâhara profesör olmak gibi bir yol takibedilmektedir ki, bu yol oldukça çetin ve uzun yıllar devam eden bir yoldur. Karadeniz Teknik Üniversitesine öğretim üyesi bulmak için daha kolay ve eserleriyle, ilmî tetebbularıyla tanınmış kimseler arasından profesör muayyen usule göre bu tasarıda getirilen maddeye göre profesör bulmak ve profesör tâyin etmek imkânları araştırılmış ve bir formüle bağlanmış olmaktadır.

Bir kısım arkadaşlarımız da fakülteye veya üniversiteye öğretim üyesi temin etmenin yolunun, yabancı memleketlere talebe göndermek suretiyle talebe yetiştirmek olduğunu ifade ettiler ve bu hususun da ihmal edildiğini gösterir şekilde beyanlarda bulundular. Karadeniz Teknik Üniversitesi için şimdiye kadar 43 öğrenci harice gönderilmiş bulunmaktadır. Ve bunlardan bir tanesinin öğrenimi bitmiştir, diğerlerinin devam etmektedir. Takdir buyurursunuz ki, talebe göndermek ve bu suretle öğretim üyesi yetiştirmek kolay ve çabucak netice veren bir usul değildir. Bakanlık tarafından veya Hükümet tarafından bunun da ihmal edilmediği rakamlarla sabittir. Halen Millî Eğitim Bakanlığının haricte okuttuğu ve dönüşlerinde üniversitelerde hizmet almaları lâzımgelen talebelerin adedi 600 kadardır. Bu, zaman alır, zamana vâbeste bir iştir. Halbuki, Karadeniz Teknik Üniversitesinin beklemeye tahammülü yoktur. Bu bakımdan, bu tasarı acele olarak huzuruza gelmiş ve bir ihtiyacı karşılamak gayesini istihdaf etmektedir.

Benim mâruzatım şimdilik bu kadardır, teşekkür ederim.

BAŞKAN — Sayın İsmail Hakkı Yıldırım, buyurun.

ISMAIL HAKKI YILDIRIM (Erzurum) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri ;

Sayın Komisyon sözcüsünün izahlarından da anlaşılacağı gibi, bu kanun tasarısı âcil bir ihtiyacı karşılamak üzere Heyeti Umumiyeye getirilmiştir. Âcil bir ihtiyacın süratle karşılanması zaruretinin kabul ederiz. Fakat bu âcil ihtiyacı karşılarken müesseseye sağlayacağımız, o müessesenin mahiyetine uygun faydalarından da fedakârlık etmemek ölçüsünü muhafaza etmemiz zarurîdir. Bizim bu tasarıdan anladığı-mıza göre. Karadeniz Teknik Üniversitesinin muhtacolduğu öğretim üyesini bulamamasının tek sebebi olarak, üniversite öğretim üyelerinin aylıklarının, maaşlarının kâfi derecede olmadığı ölçüsü kabul edilmiş, esas alınmıştır. Yani, öğretim üyelerine, halen başka üniversitelerde ellerine geçen aylıklardan biraz fazla veya bir hayli fazla aylık verirse, Karadeniz Teknik Üniversitede muhtacolduğu öğretim üyesine kavuşur ve orada da tedrisat veyahutta üniversite misyonu ifa edilir. Bunun yanında yanlış endişe bu olsa idi biz hakiki öğretim üyelerinin Karadeniz Teknik Üniversitesinde veya Erzurum'da kurulmuş olan Atatürk Üniversitesinde çalışmayı kabul etmeleri için aylıklarında bir miktar tezyide rıza gösterirdik. Ama, kanun tasarısının geçici 3 ncü ve 4 ncü maddesinde ileri sürülen hususlar bizi endişeye sevk etmektedir. Sadece aylıklarını artıralım, denmemlekete, üniversite öğretim üyesi olabilmek için aranan ilmi ehliyetden de bir miktar fedakârlık edelim denmektedir.

Bizi endişeye sevk eden, bizi tereddüde sevk eden husus budur. Bir üniversite tedrisatında, bir üniversite fonksiyonunda para meselesi bahis konusu olunca, âzami fedakârlığa şahsan biz razıyız. Yani, belli barem ölçüleri içinde sureti katiyede bulunulmasının doğru olmadığı iddia edilirse, bu iddiaya kayıtsız şartsız peki demeye mütemayiliz. Ama, ilmi ehliyeti, ilmi liyakati düşürücü veya ihmal edici her hangi bir teklifi kabul etmeye şahsan mütemayil değiliz. Maddelerin müzakeresi sırasında bu husustaki görüşlerimizi etraflıca izah etmek fırsatını bulabileceğimizi ümidediyorum. Fakat umumi olarak ifade etmekte zaruret duyduğum hususları burada ifade edeceğim.

Ehliyetle, geçici 3 ncü ve 4 ncü maddelerde belirtilen şekilde fedakârlık ettiğimiz ve ayrıca bu kanun tasarısının 1 ncü maddesinde ve mütaakıp maddelerinde derpiş edildiği şekilde, sonunda muhtariyete müncer olacak bazı kurumların teşkiline ehliyetsiz elemanlarla imkân verdiğimiz takdirde, bozuk bir kuruluşun ilânihaye bu üniversitelerde veya bu üniversitelerin muhtelif fakültelerinde telâfisi gayrikabil bazı noksanlıklarla mâlûl olmasını hiçbir surette telâfi etmemizin mümkün olmadığı inancındayım. Bu ölçüler içinde, biz öğretim üyesi bulalım da, ehliyeti ne olursa olsun, ölçüleri içinde yapacağımız atamalarda, elimizde hiçbir teminat yoktur ki; ehliyetsiz insanların getirilmesini önleyelim, adam kayırmaya mâni olalım, ilmi ölçülerin gerektirdiği unvan tevcihinin dışında unvan tevcihine mâni olalım, gelecek gelişmeleri, gelecek tokâmülü temin edecek olan personelin yeterliğinden peşinen fedakârlık ettiğimize göre, bu üniversitenin geleceğinin de baltalanmasına mâni olabilelim... Bunları temin için bu kanun, elimizde hiçbir ölçü bırakmamaktadır. Komisyon Sözcüsünün fikrine katılıyorum, gerçekten Karadeniz Teknik Üniversitesi yeniden kurulmuyor, Atatürk Üniversitesi de yeniden kurulmuyor. Ama klâsik sistem içinde kurulmuş ve bu üniversitelerin gelişmesi, kurulduğu sırada etraflı düşünülmemiş olduğundan, bu üniversitelerin aşağı - yukarı yeniden kurulmasını temin edecek yeni ölçüler getirilmektedir. Bu ölçüler getirilirken üniversite gibi, çok ciddi bir mevzu üzerinde bulunduğumuza göre, hiç tereddütsüz beyan etmek, bir sorumluluk hissi, vicdani bir sorumluluk hissiyle, ilgilileri ikaz etmek mevkiindeyim ki, bu kanunu yeni baştan gözden geçirmek zarureti vardır. Sırf, eğer Anadolu'da, Anadolu'nun renginde üniversite kurmak istiyorsak, bu üniversitelere gerçek üniversite havasını vermek istiyorsak, bu üniversitelerde beyannamelerle, beyanatlarla geçiştirilecek gayriilmî havaları bir tarafa bırakıp, mutlak surette ilme kontrübüsyon, dünya ilmine, dünya sanatına kontrübüsyon yapabilecek iktidarda ilim adamları yetiştirebilmek istiyorsak bu üniversiteleri kuralım. Bunu kurabilecek ölçüleri getirebiliyorsak, Yüce Hevotinizde bu ölçüleri münakaşa edelim. Ama bu ölçülerin dışında, sırf geçici

durumlara, geçici ve sadece görünüşten ibaret hal çareleri bulmak için, bâzi teklifler getiriyorsak, bence bu memleketin ve bu memleketin âtisininin bağlı olduğu üniversitelerin âtisi bakımından hatalı, zararlı bâzi tedbirlere giriyoruz demektir ki, kanaatimce üzerinde çok ciddi düşünülecek bir mevzu hakkında müzakere ediyoruz. Bunun Maarif Vekâleti tarafından ve komisyonlar tarafından, arz ettiğim ölçüler içinde, yeniden ele alınmasında zaruret vardır. Yeri geldiğinde, maddelerle ilgili olarak, hataları ayrı ayrı belirtmeye gayret etmek fırsatını bulabileceğimi ümid ederek saygılar sunarım.

BAŞKAN — Efendim, yeterlik önermeleri vardır. Komisyon adına buyurunuz Sayın Yardımcı.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET YARDIMCI (İstanbul) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım; burada maksat, memleketin her tarafında ilmi müesseseleri açmak ve memleket evlâtlarını hiçbir sıkıntıya sokmadan, ilmi hüviyete ve bu istikamette getirmektir. Gelmiş geçmiş Hükümetler bu noktayı nazardan hareket etmek suretiyle, memleketin birçok yerlerinde bu müesseseleri açmak gayretine düşmüşlerdir. Şimdi, bendeniz şunu arz edeyim: Evvelâ Sayın Bahadınlı arkadaşımız diyor ki, memleketin fakir çocukları üniversitelerden mahrum edilmek istikametinde gidilmektedir. Şimdi burada arkadaşımız, özür dilerim, tezada düşüyorlar. Sebebi şu : İşte görüyorsunuz ki, Erzurum'da açıyoruz, görüyorsunuz ki, Trabzon'da açıyoruz görüyorsunuz ki, Ege'de açıyoruz ve görüyorsunuz ki, bugün komisyonumuzda Edirne'de, Konya'da, Adana'da, daha bir çok yerlerde açmak suretiyle, uzak yerlerde bu tedrisata devam etmek güçlüklerini ortadan kaldırmak maksadıyla, kolaylıklar ortaya getirmek istiyoruz. Hükümetin ve Meclisin, bilhassa Yüksek Meclisin üniversite meselesinde büyük teveccühü ile daima titizlikle üzerinde durup bunu, süratle halletme yoluna gitmesinin hedefi budur. Demek oluyor ki, arkadaşımızın ortaya koyduğu mesele ile fiiliyatın arasında bir tezadın hiçbir vatandaşın ve hattâ hiçbir zengin veya fakir vatandaşın gözünden kaçmayacağını tebarüz ettirmek istiyorum.

Bir de «kitap yasaklama» dediler. Muhterem arkadaşlarım, bir üniversitenin, âcil bir ihtiyacının karşılanması, tedrisatın biran evvel istikamet bulması için gelen bu kanunun müzakere edildiği sırada bir arkadaşın kalkıp da, kitap yasağından bahsetmesini, bilmiyorum, hangi insafla bağdaştırmak gerekir. Yani, kitap yasaklamadaki maksat nedir? Evet, bu memleketin her türlü iyiliklerini ortadan kaldırmak istikametinde ve bu memleketin fikriyatını bozmak istikametinde hangi kitap varsa, nerede varsa o mutlaka her istikamette ve her yerde yasaklanacaktır, bundan daha normal bir şey yoktur.

Şimdi asıl değinmek istediğimiz nokta, bir de yabancı dil meselesidir. Doğrudur, yabancı dil meselesi mühimdir. Yalnız ben Sayın Bahadınlı arkadaşımıza bir şey hatırlatırım: Geçen sene Orta - Doğu Teknik Üniversitesinde İngilizce tedrisatın kaldırılması hususunda gelen bir teklifte Sayın Bahadınlı arkadaşımız İngilizce tedrisat yapılmasın, Türkçe tedrisat yapılсын, diye münakaşalara iştirak etmiş, hattâ rey vermiş, hattâ üzücü meseleler yaratmıştır. Şimdi o tezatla bunu birbirine bağdaştırırsa Sayın Bahadınlı, ben kendisine müteşekkik kalacağım.

YUSUF ZİYA BAHADINLI (Yozgat) — İlgisi yok Sayın Yardımcı, ilgisi yok.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET YARDIMCI (Devamla) — Şimdi muhterem arkadaşlarım, gelelim bâzi arkadaşların mütalâalarına :

Bâzi arkadaşlar mütalâalarında benim kanaatimce şu istikamette haklıdır. Derler ki, bu önümüze gelen kanunda, bilhassa 1 nci maddede, 3 ncu ve 4 ncu maddede, üniversitedeki ilmi hüviyet ve karakterin düşmesi konusu ve ihtimali vardır. Burada kendileriyle beraberim. Yalnız tebarüz ettirmek isterim ki, muhterem arkadaşlarım, meselâ günün birinde Ankara Üniversitesi kurulmuştu, bu Ankara Üniversitesinde daima mahrum olduğumuz, bütün formalitelerden geçmek suretiyle profesörlük hüviyetini iktisabeden hocalardan mahrum bulunmamız sebebiyle, o zaman kurulan bir heyetle, ilmi hüviyetleri eserleri ile, ahlâki durumları ile, her türlü bilgileri ile temayüz etmiş şahsiyetler arasından bunlar seçilmiş ve

üniversiteler bu suretle kurulmuştur arkadaşlarım. Şimdi, zaten bu memleketin bütün derdi, insan yetiştirmek istikametindedir. İşte üniversitelerin fazla açılmasının mâna ve mefhumlarından birisi de buradadır. Çünkü her üniversitenin kendisine göre bir kadrosu vardır. Bir asistan kadrosu vardır, bir doçent kadrosu vardır, bir profesör kadrosu vardır. Bu kadrolar takınıyor. Şimdi İstanbul Üniversitesinde, Ankara Üniversitesinde doçentlik imtihanını vermiş, senelerdir doçent olduğu halde üniversitede eylemlerle doçentlik kadrosu mevcut bulunmadığı için, asistanlık kadrosunda veya hatta uzman kadrosunda ve az bir maaşla çalışmaktadır. Şimdi bu üniversiteler heyetlerin tevsi edilmesindeki sebeplerden birisi de budur.

Yalnız şu nokta vardır: Bu arkadaşları seçecek, yani ilmi hüviyetleri, eserleri, her türlü halleriyle seçilip üniversiteye davet edilecek ve orada tedrisat yapacak olan bu arkadaşlar zaten profesörlerden müteşekkil bir heyet tarafından seçilecektir. Binaenaleyh, Sayın Yıldırım arkadaşımızın endişelerine iştirak etmekle beraber, profesörler tarafından bu arkadaşların seçilip tedrisat kadrosuna sokulması bakımından, bu endişelerine mahal olmadığını buradan arz etmek isterim. Ve esasen bir misal olsun diye, muhterem arkadaşların belki zihinlerinde bir istihfâm bulunmasını maksadıyla şunu arz etmek isterim ki, meselâ Trabzon Teknik Üniversitesinde profesör miktarı muayyen bir zaman içerisinde tamamen muhtariyet istikametine gidebilecek miktara gelince, esasen Üniversiteler Kanununun icabatına girecektir. Misal mi istersiniz, ben derhal size arz edeyim, Ankara Tıp Fakültesi kurulduğu zaman böyle olmuştur. O zaman bir müddet de konmuştu ve bu müddet içinde bütün tedrisat kadroları teessüs ettikten sonra, bundan sonra tedrisat kadrosuna iştirak edecek olan arkadaşlar, formül itibariyle evvelâ beş sene üniversitede asistanlık edecek - ki, üç senedir o ihtisas - iki sene de uzman olarak çalışacak, doçentliğe girme hakkını kazanacak, doçentlik imtihanını kazandığı takdirde doçentliğe girdikten sonra 5 - 7 sene kadar bir zaman bekliyecek ve eser verecek, ikinci bir dil imtihanına tabi tutulacak ve ondan sonra profesörlük hüviyetine gelecektir.

Şimdi demek istiyorum ki, başlangıçta, bil-

hassa bizim gibi, bizim memleketimiz gibi, yetişmiş insanların az bulunduğu bir zemin içerisinde başlangıçta bu şekilde bir formüle ihtiyacımız vardır arkadaşlarım. Ben, bu kürsüde çok arkadaşlar dinledim, gördüm ki, bilhassa Teknik Üniversitesinin derdlerini kürsüye getirdiler. Âcil bir çarenin iktidar Hükümeti tarafından bulunmasını arzu ettiler. Biz de gerek komisyonlar, gerek Hükümet olarak bu istikamette sizin huzurunuzla bu kanunu getirmiş bulunuyoruz. Binaenaleyh, tahmin ederim ki, bu endişe içerisinde bulunan arkadaşlara icabeden bilgiyi vermiş bulunmaktayım. Endişe buyurmasınlar, şu noktada; her üniversite kurulduğu zaman bu şekilde bir formülle ortaya çıkmaya mecburuz ve üniversiteler müddetlerini ikmal ettikten, yani tedrisat kadrosu müddetini ikmal ettikten sonra, kadrosunu zenginleştirdikten sonra Üniversiteler Kanununun âmir hükümleri icra edilecektir. Ve muhtariyet meselesi dolayısıyla, vekâletin değil, bizzat Üniversiteler Kanununun âmir bulunduğu muhtariyet hüviyetine bürünecektir. Bu hususta endişeleri olmasın.

Hürmetlerimi arz ederim.

AHMET NİHAT AKAY (Çanakkale) — Sual sormak istiyorum.

BAŞKAN — Sayın Komisyon Başkanı, bir dakika efendim, sorular varmış. Buyurunuz Sayın Ahmet Nihat Akay.

AHMET NİHAT AKAY (Çanakkale) — Yüksek öğretim politikasının perişanlığına hazin bir delil teşkil eden Karadeniz Teknik Üniversitesine öğretim elemanı yetiştirmek ana hükmü etrafında toplanan bu kanun tasarısı dolayısıyla, sayın Komisyon Başkanından ve hem de akademik kariyerin bütün merhalelerini geçerek profesörlük unvanını kazanmış olan Sayın Yardımcı'dan birkaç hususu öğrenmek istiyorum.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET YARDIMCI (Devamla) — Çok özür dilerim, her hangi bir yanlışlığa sebebiyetmemek için bir kalem almama müsaade buyurun... Buyurun efendim.

AHMET NİHAT AKAY (Çanakkale) — Karadeniz Teknik Üniversitesi bugün büyük bir öğretim sıkıntısı içinde bulunduğu için, öğretim elemanı bulmak gayesiyle maaşlarına

zam yapmak ve en çok düşündürücü olan tarafı ile akademik kariyerin hiçbir kademesinden geçmediği halde profesörlük unvanı verilme suretiyle öğretim elemanı bulmayı, Sayın Profesör Yardımcı, akademik kariyerin ve ilmin ciddiyetiyle kabili telif bulabilir mi, telif edebilir mi?

İkincisi; ancak Sayın Komisyon Başkanı, bu yolla Karadeniz Teknik Üniversitesine öğretim elemanı bulunabileceğine inanmakta mıdır?

Üçüncüsü; eğer bu yolla da öğretim elemanı bulunamazsa, acaba hangi kapı zorlanacaktır?

Dördüncüsü; Sayın Komisyon Başkanı, her yeni kuruluşta bu yola gidildiği ifadesiyle, acaba bundan sonra açılacak olan üniversitelerde de aynı yolun tamamen bugün müdafaasını yapmış olmaktadır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Komisyon Başkanı.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET YARDIMCI (Devamla) — Efendim, bendeniz bu dört suali aynı çerçevede içinde mütalâa etmek isterim. Sayın Akay arkadaşımıza, şahsına gösterdikleri iltifattan dolayı teşekkür ederim. Ve fakat buna karşılık bu hüviyetle, bu şekilde konuşmamın da; ufak nisbette dahi olsa, doğru olmayacağı kanaatini tebarüz ettirmek istiyorlar. Bunu hissetmekteyim. Bunu derhal kendilerine arz etmek isterim.

Şimdi muhterem arkadaşlarım, bir teknik üniversite açılıyor, Trabzon'da. Bu teknik üniversitenin elemanlarını, profesörünü, doçentini... Çünkü burada öğretim görevlisi uzman ve asistan meselesini mevzu bahis etmek istemiyorum. Sebeline gelince; Sayın Akay'ın üzerinde durmak istediği nokta, şu; demek istiyorlar ki, formalitelerden geçmediği halde, profesörlük unvanını sırtına vurup Teknik Üniversitede çalıştırılmak istenen her hangi bir elemanın bu şekilde oraya gelmesi doğru mudur, değil midir? Biz peşinen izahat verdiğimiz zaman, bunun doğru olmayacağını, üniversiter ve akademik istikamette formaliteleri ikmal etmeden üniversite kadrosunun, bilhassa tedris kadrosunun içine girmenin doğru bulunmayacağını ileri sürdük, bunu arz ettik, peşinen arz ettik. Şimdi, bir üniversitenin 1955 senesinde kurulması hususu öngörülmüştür ve bu üni-

versite bugün faaliyettedir ve bu üniversite talebe yetiştirmektedir, şu sınıfa kadar da talebe yetiştirmeye devam etmektedir. Ama, tedris kadrosu kâfi gelmemektedir. Buna göre, memlekette, Amerika'da olduğu gibi, İngiltere'de olduğu gibi, bir formülle üniversite kadrosunun içerisine profesörlük hüviyetiyle yetişmiş - ilâve ettim - hem yetişmiş, eseriyle, karakteriyle, her türlü hüviyetiyle yetişmiş bir arkadaşımızı bu tedris kadrosuna sokmakta bir mahzur olmasa gerektir. Sizlere arz edeyim muhterem arkadaşlarım, Amerika'da böyledir, İngiltere'de de böyledir. Amerika ve İngiltere'de, bizde olduğu gibi, bir arkadaşımızın profesör hüviyetini taşıyabilmesi için, demin de mâruzatta bulunduğum gibi, beş sene üniversitede asistanlık edecek veyahut da, asistanlık üç sene olduğu takdirde, üç seneden sonra mütchassıs olacak, iki sene de uzmanlık yapacak ve ancak o zaman üniversitenin doçentlik imtihanına girmesi şartı kabul edilecek, lisan imtihanına girecek, tez verecek, kollegyumdan geçecek ve bütün bunlarda muvaffakiyet temin ettiği takdirde doçentlik hüviyetini alacak ve doçentlik hüviyetini aldıktan sonra da, üniversitede çalıştığı takdirde beş sene, üniversitenin dışında bulunduğu takdirde yedi sene gibi, bir zamana muhtacolacak ve yine ilmi hüviyetini eserleri ile ve ikinci bir lisan ile ispat edecek ve bilâhara profesör olacak. Şimdi, Amerika'da bu yok. Bugün Amerika'da şu şekilde. Kolombiya Üniversitesinde olsun, Vaşington Üniversitesinde olsun, bizzat oraları görmüş bir arkadaşınız olarak arz etmek istiyorum, bunu bir hisse temeddüh olarak telâkki buyurmavin rica ediyorum, muntakasında çalıştığı vilâyette ilmiyle, eserleriyle, her türlü karakteriyle temavüz etmiş şahısları üniversite heyeti, profesörlük titrini kendisine vermek suretiyle üniversiteye getirir ve orada tedrisata iştirak ettirir, arkadaşlar. (Orta sıralardan, bize benzer, sesleri)

BAŞKAN — Efendim, lütfen karşılıklı konuşmayın, istirham ederim.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET YARDIMCI (Devamla) — Müsaade buyurun. Şimdi, biz bu istikameti tutmuş değiliz, arkadaşlar. Biz ancak kurulmuş, eleman bulma ihtivaasını şiddetli gördüğümüz ve tedrisatın mülaka devam ettirilmesi hususunu temin maks-

diyle bu şekilde bir formülle karşınıza gelmişdir. Peki, ben başka bir teklifte bulunayım; ne yapabiliriz? Başka türlü bir teklifle gelmeye imkân yoktu. Şimdi buraya gelecek olan cevabı biliyorum, bu kürsüden şöyle denecektir. Denecektir ki, mademki bütün formülleri, kariyer akademik formüllerini ikmal eden arkadaşlara sahip değilsiniz, o halde üniversitede öğretim görevlisi kadrolarıyla bu vazifeyi ifa edin, diyeceklerdir. Muhterem arkadaşlarım, bir parça da meseleleri psikolojik nokta-nazarından yürütmek mecburiyetindeyiz. Şunu arz edeyim, bir sürçü insan olarak yürütmeyelim, yani daha doğrusu bir yanlış anlama ve anlatma istikametinde yürütmemenizi rica ederim. Yani ilmî hüviyete sahibolan bir insana mutlaka ve mutlaka bu kariyer akademikten geçmesi şartını da, böyle büyük bir hassasiyet ve titizlikle ileri sürmek de şahsan doğru oluyabilir. Kurulmuş bir Üniversite var, bunun tedrisatını yürütmek için eleman bulmak istikametinde bir zorluk karşındayız. Bizim memlekette büyük bir değer halinde ve fakat her hangi bir mütalâa halinde üniversite hüviyete ıktisap etmek istememiş arkadaşları seçmek suretiyle getirip burada memleket çocuklarını yetiştirmek istikametinde ve hattâ kendilerini dahi tedrisat kadrosunda yürütmek bakımından bir hüviyete girmemizde bir hata mı telâkki etmiş olacağız? Ben şahsan buna kaani değilim. Hattâ şu olabilir: Bu arkadaşlar bu hüviyette gelir ve fakat ileride belki daha başka, sizin arzu edebileceğiniz kariyer akademik hüviyetlerine bürünmek suretiyle kendilerini o istikamete görebilirler arkadaşlarım. Yani, netice itibariyle, bilmiyorum, tatmin edebildim mi? Sayın Akay'ı, demek istiyorum ki, sözümün başlangıcında dahi ben ilâve ettim; demin arz ettim, Üniversite içerisinde bulunan bir doçent, profesör olmak üzere beş sene, üniversitenin dışında bulunan bir doçent yedi sene bekler. Gönül isterdi ki, bugün bu memlekette, üniversitenin içerisinde değil de, dışında dahi birçok doçentlerimiz olmuş olsaydı, yedi senelik müddeti ikmal etseydi dahi, kısa bir devre için gelip de üniversitede eylemlilik doçent olarak kalmış bulunsaydı ve bugün arkadaşlarımızın haklı olarak ileri sürdüğü bu mahzurlar ortadan kalkar, kariyereden geçmiş olan arkadaşlarımız, yani yetişmiş elemanlarımız gelip üniversite kürsüsüne otururlardı. Fakat bugün bu var mı elimizde? Hayır. Hattâ üniversitelerimizde dahi...

Ben isterdim ki, şu şekilde mütalâa buyursunlar; acaba biz neden bu ilim adamlarının yetiştilmesi hususunda bu kadar bir kısıtlılık karşındayız? Muhterem arkadaşlar, bu kürsüden çok söylenmiştir ve söylenecektir, bendeniz şahsi kanaatim olarak şunu arz edeyim; eğer biz, üniversitelerde çalışan, asistan unvanını taşıyan ve bütün yükü üzerinde yürüttüğümüz arkadaşları manen ve maddeten tatmin edecek bir duruma getiremezsek; bunlara her türlü fedakârlığı, her türlü maddi imkânları temin etmek hususunda, kanun getirmek suretiyle olsun, her ne istikamette olursa olsun, tatmin etmezsek, biz, hakiki mânada kariyer akademikten geçmiş insanlara sahibolmakta mutlaka ve mutlaka geri kalmış olacağız.

Ben diyorum ki, üniversitedeki asistanlık müessesesini yükseltmek lâzımdır. Şimdi bir misal arz ediyorum: Tıp Fakültesindeki bir asistan, her türlü külfeti üzerine almak suretiyle asistanlığı devam ettirir. Çünkü onun bir gayesi vardır. Mütchassis olacaktır. Mütchassis olduktan sonra her hangi bir hastaneye gitmek hakkıdır. İster üniversitede kalır, kısır bir maddi yardımla diğer hüviyetleri yürütmek ister ki, ekserisi bunu istemiyor, derhal ihtisas belgesini alıp gidiyor.

Şimdi gelelim bir mühendis arkadaşımıza. Teknik Üniversiteden mezun olan bir arkadaş gelecek, Trabzon Teknik Üniversitesinde az bir maaşla hizmet edecek... Halbuki o arkadaş, unvanı ile mühendistir, yüksek mühendistir, binaenaleyh, dışarıda, sizin üniversitede kendisine verdiğiniz paranın en azından beş mislini, on mislini alabilecektir. Bu durum karşısında bu arkadaş gelip orada çalışır mı? Çalışmaz arkadaşlar. İllâ ve illâ da siz bu memleketin evlâtlarını mutlaka ilmî hüviyet taşımak için zorlayabilir misiniz? Zorlayamazsınız. Bu istikâmette evvelâ asistanları terfi ettirmek, asistanlık müessesesini yüksek kalitede tutmak, bu müessesede çalışan arkadaşları her şekilde tatmin etmek suretiyle ilmî istikâmete götürmek lâzımdır. Ancak böylece biz, sizin burada tahmin buyurduğunuz ve can ve gönülden istediğiniz, kariyeden geçmiş birçok elemanlara sahip olabiliriz. Bunun dışında sahibolmamıza bence imkân yoktur, arkadaşlarım.

Arkadaşımızı tatmin etmeye çalıştım, tatmin edemedimse hoş görsünler.

BAŞKAN — Sayın Komisyon Başkanı, diğer arkadaşlar da soru soracaklardır. Yalnız müsaade buyurun.. («maddeler gelince sorulsun» sesleri)

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET YARDIMCI (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, şimdi hakikaten heyeti umumiyesi üzerinde konuşuluyor. Maddeler gelecektir. Eğer arzu buyurursa bu sualleri o maddeler istikametine cevaplandırabilirim.

BAŞKAN — Sayın Komisyon Başkanı, bir dakika efendim. Bir dakika müsaade buyurun.

Efendim, bu hususta size soru sormak isteyen arkadaşlar, Sayın Kadri Eroğan ve Sayın İsmail Hakkı Yıldırım'dır. Başka soru sormak isteyen var mı efendim?... Yok. Bundan sonra soru müessesesini işletmiyeceğim, onun için şimdiden tesbit etmek istiyorum.

Sayın Kadri Eroğan, buyurun efendim.

KADRI EROĞAN (Sakarya) — Efendim, Komisyon Başkanı lütfettiler Sayın Nihat Akay'ın sorularını cevaplandırdılar. Bendeniz tatmin olmadım. Şöyle ki: hataya hata ekliyoruz gibi geldi bendenize. Bir üniversite kadrosunu tamamlamak istiyoruz, zorluk içindeyiz, Sayın Başkan ancak, uzun izahlarda bulundunuz ki, bir insanın profesör olması için asgari ömrünün yarısını vakfetmesi icabeder ve zatiâliniz profesörünüz. Öbür taraftan dönüyorsunuz; belki dışarıdan istisna teşkil etmek şartı ile hakikaten bir profesör hüviyetine ve ilmî muktesabata sahibolanlar bulunabilir. Ama, takdir buyurursunuz ki, istisna kaideyi bozmaz. Hangi zaruret vardır ki, bir insanın bir ömrünü sarf ederek iktisabetmiş olduğu unvan, kalkılır, bol keseden bir heyete bir anda bahşedilir, verilir ve bu imtihanın neticesinde acaba o ümidettiğiniz hüsnüniyette, ümidettiğiniz samimiyette ve ehliyetinde şartlar bulunarak ona profesörlük unvanı verilebilir? Memleketimizde bir örnek vardır, Orta-Doğu Teknik Üniversitesi; öğretim üyesi diyor. Biz niçin öğretim üyesi ile iktifa etmiyoruz da bir insan oradan ayrılmış olsa bile, profesör unvanını alabileceği, bir hakkı doğrudan doğruya veriyoruz?

BAŞKAN — Sayın Eroğan istirham edeceğim, belli mevzular üzerinde soru sorunuz, lütfen.

KADRI EROĞAN (Sakarya) — Sayın Başkan, sorum şu: Niçin öğretim üyesi unvanı vermiyoruz da dışarıdan alacağımız zata profesör unvanını veriyoruz? Bunun mecburiyeti nedir?

İki, ayrıldıktan sonra bu unvanı kullanacaklar mı? Şayet böyle bir yanlış karara varılırsa doğru değil.

Üç, niçin Amerika'da olduğu gibi mukavele ile alınmıyor? Mukavele ile alalım, mukavele ile bırakalım..

HAMDİ ORHON (Trabzon) — Anayasaya aykırı olur.

KADRI EROĞAN (Sakarya) — Efendim, müsaade buyurun ben izah edeyim.

Binaenaleyh bir dengesizlik meydana getirecektir. Yıllardan beri kurulmuş olan üniversitelerimiz arasındaki ahengi de bozacaktır. Bu bakımdan tavzih etmelerini rica ederim.

BAŞKAN — Sayın İsmail Hakkı Yıldırım sorularınızı şimdi siz de lütfen sorun, Komisyon Başkanı hepsini birden cevaplandırırım.

İSMAIL HAKKI YILDIRIM (Erzurum) — Sayın Kadri Eroğan arkadaşımız aşağı yukarı benim sormak istediğim hususlara temas ettiler. Sayın Komisyon Başkanı arkadaşımız Amerika'daki usulü haklı olarak işaret ettiler. Ama Amerika'da yanlış unvan tevcih edilirse yahut da liyakatsiz kişilere unvan tevcih edilirse mukavelesi belli bir zaman geçtikten sonra yenilenmek suretiyle bu hatâ telâfi edilir. Bu getirilen tasarıda böyle bir garanti var mıdır? Bunu öğrenmek istiyorum. Böyle bir hataya çare düşünülmüş müdür?

Sonra, kendilerine profesörlük unvanı tevdi edilmiş olanlar, yarın tüzel kişilik iktisabedilince veya muhtariyet iktisabedilince, müktesep haktan dolayı unvanında da müktesep hak sahibi olup, başkalarına unvan tevcih edecek rey sahibi kişiler olacaklar mı, yoksa bu muvakkat mıdır? Bunu öğrenmek isterim.

Ayrıca, hatalı bir unvan tevcih edilmesi halinde, belli bir zaman geçtikten sonra, üniversitede, mesaisinden faydalanılmaz kanaatine varıldığı takdirde bu kişilerin vazifesine son verilecek bir garanti getirilmiş midir?

Bunlara Sayın Sözcünün cevap vermesini rica ederim.

BAŞKAN — Efendim, sorular bitmiştir. Sayın Komisyon Başkanı, bu sorulara mümkünse kısaca cevap veriniz efendim.

GECİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET YARDIMCI (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, Sayın Eroğan buyurdular ki, hataya hata ile mi devam edeceğiz? Bendeniz kendilerine şu mâruzatta bulunmak istiyorum. Peki, müşkülâta, müşkülâta mı cevap vereceğiz?

Mesele, bir prensip meselesidir. Bendeniz prensipler üzerinde durdum ve muhterem arkadaşlarımızın, üniversitelerdeki profesörlük hüviyetini tasması cereken ilim adamlarının hangi yollardan geldiği anlaşıldıktan sonra, bu istikametlerde her üniversitemizin bu şekilde yetişmiş elemanlarla dolması prensibini kabul ettim. Doğru dur dedim. Sonra, müobir sebepler, yokluk dedim, Amerika ve İngiltere gibi ileri demokratik ve aynı zamanda ilmi seviyeye gitmiş bölgelerde, memleketlerde dahi bu şekildeki usullerin cari olduğunu ve bizim memleketimizde de böyle bir yürümenin, bu şekilde bir istikamet'in tutulmasının mecburi olduğunu arz ettim, izah ettim. Biz prensipte arkadaşlarımızdan ayrılmadık. Bendeniz bunu arz edeyim ki, bugün burada konuşan arkadaşlarımızın bu münakaşalarını Komisyondayaptım. Yani, kendileri ile aynı istikamette düşünerek yaptım. Fakat, bir de ortada fiilivattır. Ne yapabiliriz Sayın İsmail Hakkı Yıldırım, Sayın Eroğan? Tasavvur buyurunuz, ilmi hüviyetlerini göstermek için eser göstermişler, çalışmışlar ama, gelip üniversitenin formüllerinden geçmemişler. Benim onlara günün birinde ihtivacım olmuş, kendilerini davet etsem, üniversitede künsüve getirmek ve bu istikamette bunlardan istifade etmek yoluna gitsem, bu bir günah mı teşkil edecektir? Bir dakika müsaade buyurun arz edeyim.

Eğer Yüksek Meclis bizim verdiğimiz izahatla mukni bir hale gelmezse, müobir sebeplerden dolayı, Komisyon olarak, Hükümet olarak bizim huzurunuza getirdiğimiz bu tasarıda ıslahı lâzımgelen bir cihet görüyorsa meselâ, profesör olarak ahyoruz, sonra üniversite dışına çıktığı zaman profesörlüğünü üzerinden alalım diye bir düşünceye sahip ise, Yüksek Meclisin bileceği bir meseledir. Bizim buna ne Komisyon Başkanı olarak, ne de kariyerini ikmal etmiş bir profesör olarak söyleyecek bir sözümüz yoktur. Yalnız bir nokta var. Şimdi siz söyle bir kanun getirebilir misiniz? Halen bütün üniversite kadrolarında bulunan, sırtında profesörlük hüviyetini taşıyan ve fakat ne doçentlik imtihanından, ne de profesörlük for-

müllerinden geçmiyen arkadaşlardan her hangi birisi yarın üniversiteden sihihi sebeple olsun veya başka sebeplerle olsun, ayrıldığı zaman ondan da bu profesörlük hüviyetini almak istikametinde bir kanun teklif edebilir misiniz? Buyurun.. Ve ona reva olacak mı? 15 sene, 20 sene profesörlük hüviyeti altında çalışmış, emek vermiş, değer kazanmış, her türlü fiiliyat ile ilerlemiş ve sizin davetinizle oraya gelmiş oturmuş bir arkadaş, senden, profesörlüğü alacağım, demek olmaz arkadaşlarım. Şimdi ne var?

KADRI EROĞAN (Sakarya) — Bâtil makis'ün aleyh olamaz.

GECİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET YARDIMCI (Devamla) — Müsaade buyurun Sayın Eroğan.

BAŞKAN — Sayın Komisyon Başkanı, lütfen sorulara siz de kısa cevaplar veriniz. Nazariyatla vakit geçirmeyiniz.

GECİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET YARDIMCI (Devamla) — Şimdi mesele şu: Efend'im, ben size arz edeyim.

Esasen Trabzon Teknik Üniversitesi tedrisat kadrosunu ikmal ettikten sonra - söylüyoruz biz, maddelerimizde vardır - muayyen nisbetin üzerine çıkınca muhtariyetine sahibolacak otomatikman. Dikkat buyurunuz lütfen; otomatikman muhtariyetine sahibolduktan sonra, artık formalitesini ikmal etmiyen hiçbir kimse, ne orada doçent olabilecektir, ne de orada profesör olabilecektir arkadaşlar. Ben bunu sözümün başında arz ettim. Üniversite muayyen nisbeti ikmal ettikten sonra, bu ikmal neticesi üniversite muhtariyetini elde ettikten sonra, arz ettim, esasen otomatikman; o zaman hiçbir profesörler kurulu dışarıdan her hangi bir adamı getirip buraya profesör yapamayacaktır. Ama başlangıçta; yetişmiş, eseri ile, karakteri ile her şeyi ile yetişmiş, ki onu da arz edeyim, zihinlerde her hangi bir istihfâm uyanmamasın. Bunu vekâlet olarak getirip oraya koyacak değildir. Bunun da bilinmesini rica ediyorum. 6 profesör, yani kariyeri ikmal etmiş bulunan 6 profesör, böyle bir heyet toplanacak, müracaat edenlerin bütün dokümanlarını tetkik edecek ve bu tetkikatın neticesinde kabul veya ret hakkına sahibolacaktır ve bunu ancak onaylama istikametinde vekâlete gönderecektir. Bunu da izah etmeye mecburiyet hissettim. Tahmin etmeyinizki, vekâlet makamı lâalettayın

bir müesseseye bir memur tâyin eder gibi teknik üniversiteye bir profesör tâyin edecek değildir, arkadaşlarım. Bir İmâi heyet, mücazzat edenlerin dokümanlarını tetkik edecek, tetkik neticesinde lâyük görüldüğünü oyla kabul edecek, vekâlete bildirecek ve vekâlet bunu onaylıyacaktır, arkadaşlarım.

Muhterem arkadaşlarım, biz esasen 20 tane de öğretim görevlisi koyduk, maddeleri lütfen tetkik buyurunuz. Bu kadroyu yalnız profesörlerle dolduruyoruz zannetmeyiniz... («Kaç tane» sesleri 20 tanedir efendim, 10 tane İnkümet getirmişti, komisyonunuz bunu 20 ye çıkardı.

Hürmetlerimi arz ederim efendim.

BAŞKAN — Sayın Bakan, siz de söz istemiştiniz, buyurun efendim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Edirne) — Çok muhterem arkadaşlarım, Heyeti Umumiyesi hakkında kâfi derecede görüşüldü. Bu sebeple ben, kıymetli vakitlerinizi fazlaca almıyacağım.

Her yıl 17 000 in üzerinde gençimiz liseleri bitirmekte ve yüksek öğrenim imkânı istemektedir. Geçen yıllardan üniversite ve yüksek öğrenime devam edemiyenler de buna katılırsa, her yıl 23 000 in üzerinde genç üniversiteye girmek için imtihana girmekte ve üniversitelere girme imkânlarını aramaktadırlar. Bu sebeple Türkiye'nin en büyük sorunlarından biri; geliştirmekte olan Türkiye'nin zaruri olan şu çok mühim problemine cevap verebilmektir. Onun için yeni üniversiteler açmak ve bu üniversiteleri de yurdun muhtelif bölgelerine yaymak zorundayız. İşte bu zaruretlardan doğan Trabzon Üniversitesi tedrisata başladığı halde, mâlûmunuz olduğu üzere, öğretim üyesi bulmak imkânında güçlük çekmiştir. Yabancı profesör getirmek için imkânların aranmasına rağmen, üniversitenin muhtaç olduğu, tedrisine başladığı fakültelerde muhtaç olduğu profesör imkânını sağlayamamıştır. Bugün karşınızdaki kanun, bu imkânı elde etmek içindir.

Sayın Şener'in büyük şehirlerimizdeki üniversitelere profesör olabilmek için, taşra üniversitelerinde hizmet mecburiyeti konması fik-

ri ele alınmıştır. Üniversiteler Kanununda yapılmakta olan tadilde bu husus dikkate alınmıştır.

Muhterem arkadaşlarım, 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun geçici maddesinde de; iki fakültenin kurulması muhtariyetin şartıdır, hükmü vardır. Bunun için her fakültede altı profesör olması lâzımdır. Bu, bugünkü mevzuatta da böyledir, yeni getirilen bir hüküm değildir. Burada sadece buna, vuzuh verilmektedir. Ve bu da bir üniversitenin muhtar olabilmesi için, profesörler kurulunu teşkil edebilmesi lâzımdır. 12 profesörü olmayan bir kurul da kurulamaz ve ondan da... (Konuşmalar, gürültüler)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, rica edeceğim, çok gürültü oluyor efendim, Sayın Bakanın konuşması anlaşılamiyor efendim, istinham edeceğim, biraz yavaş konuşunuz.

Buyurun Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Tabii ki, profesörler kurulu teşekkül edemeyince Senato kurulamaz, ama 12 den az profesörle bu imkân verildiği zaman da bu yetersiz bir kurul, yetersiz bir idare olur. İşte bu bakımdan bu madde buraya getirilmiş bulunulmaktadır.

Muhterem arkadaşlarım, Sayın Bahadınli, takibettikleri yola uygun olarak, bu kanunla alâkası olmayan, bu kanunun içinde söylenmemesi icabeden meseleleri, kendi ideolojik açlarından yine bu kürsüden dile getirdiler.

Muhterem arkadaşlarım, mesele, onların ortaya koyduğu gibi değildir. Türkiye'de köy çocuklarına ve geçimi mütevazî olan orta sınıf çocuklarına tahsilin her kademesini açmak için eldeki bütün imkânlar kullanılmakta ve her yıl bu sahada çok daha başarılı neticeler elde edilmektedir. Bugün meslekî ve teknik öğretimde 7 606 parasız yatılı ve burslu öğrenci vardır. Öğretmen okullarında bugün 35 000 parasız yatılı öğrenci mevcuttur. Liselerde 4 000, aynı şekilde talebe vardır. Ve bunların % 75 i de köy okulları mezunlarına tahsis edilmiştir. (Üniversitelerde, sesleri.) Üniversiteleri soruyorlar, onu da Sayın Erez bildirdi; 10 bin gençimize de kredi ve burs temin edilmektedir. Gelişmemiz, smai kalkınmamız arttığı nisbette, millî gelirlerimiz elverdiği ve imkân verdiği nisbette bu yolda yürünecektir. Bu-

nun başka yolu yoktur. Yılların meydana getirdiği birtakım imkânsızlıkları istismar etmekten Türkiye bir menfaat umamaz. Bunun, bu yoldan başka çıkar şekli de yoktur. Kendileri bunu nasıl değiştirirler, onu söyleyemiyorlar, söyleyemezler. Sadece hâdiseleri istismara yeltenirler. Onun için muhterem arkadaşlarım, biz iktidar olarak, eğitim şartlarını her kademesini bütün gençlerimize eşit imkânlar içinde gerçekleştirmenin yolundayız ve her sene de artan imkânlarla, biraz daha bu yoldaki netice alıcı tutumlar devam etmektedir.

Muhterem arkadaşlarım, eğer lütfedip de bu kanunu bugün çıkartırsanız, ihtiyacımız olan Trabzon Teknik Üniversitesi böylelikle öğretim üyesi bulmaktaki müşkülâtını bir nisbet dâhilinde halletmiş olacaktır.

Muhterem arkadaşlarım, Hükümetiniz üniversitelere profesörler bulabilmek için her türlü çareye başvurmakta, her türlü imkânı kullanmaktadır.

Yine Sayın Erez'in belirttiği gibi, üniversitelerde ve yüksek öğrenim yapan okullarda hoca olmak maksadıyla Avrupa'da 600 talebemiz vardır. Bunların 500 ü üniversite mezunudur, doktora yapmaktadır. Bu sebeple kısa zamanda bütün engeller aşılacak ve gençlerin arzuları ve tabii ihtiyaçları olan üniversiteler yurdun her yerinde daha imkânla, arkadaşlarımızı endişeye düşürmeyecek kalite ile, kurulmaktadır ve kurulacaktır.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Bir sayın arkadaşımızın sorusu var. Sayın İsmail Hakki Yılanlıoğlu, buyurunuz. İstirham ediyorum, kısa ve vazih.

İSMAİL HAKKI YILANLIOĞLU (Yozgat) — Karadeniz Teknik Üniversitesinin öğretim kadrosunun kifayetsiz olduğu beyan edilmiştir.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Aded bakımından.

İSMAİL HAKKI YILANLIOĞLU (Yozgat) — Şimdi, öğretim kadrosu kifayetsiz olan bir fakültede öğrenciler, zannedirim, 4 neü sınıfa gelmiş ve önümüzdeki sene mühendis ve mimar olarak diploma alacaklardır. Bu, olacak mıdır, olmayacak mıdır? Hakikaten bu çocuklar iyi yetişmediği halde bunlara mühendislik diploması verilmesi doğru mudur, değil midir?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Muhterem arkadaşlar, elbette ki, yetersiz kimselere diploma verilmesi doğru olmaz. Bu kanunu lütfedip kabul buyurduğunuz takdirde, yaz aylarında da tedrisat yapılmak suretiyle bu geri kalmış durum telâfi olunacaktır.

BAŞKAN — Sayın Bakan bir dakika, bir soru daha var.

Buyurun Sayın Turhan Bilgin.

TURHAN BİLGİN (Erzurum) — Geçici maddelerin müzakeresi sırasında üniversitelerle mutabakata varılmış mıdır, üniversiteler herhangi bir reaksiyonda bulunmuş mudur?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, bu madde yeni bir madde değildir. 336 sayılı Kanunla vaz'edilmiş bir hükümdür. Bu kadar telâşa lüzum yok, 4 senedir bir tek bu kabiliyete, bu özellikte kimse çıkmamıştır, böyle bir kimseye bir yetki teveih edilmemiştir. Bunun zaruri bir suali; mademki tabibekati olmıyan bir maddeyi niye getirmekte devam edersiniz, denebilir. Ama bu bir imkân meselesidir, böyle bir imkândan faydalanmak meselesidir.

Muhterem arkadaşlarım, Orta Doğu Teknik Üniversitesi de aynı şekilde tadrise başlamış ve bugün dünyada yeri olan bir tahsil vermektedir. Dünyaya kendini kabul ettirmiştir.

BAŞKAN — Sayın Başkan, bir saniye efendim. Sayın Yıldırım, sizin de mi var efendim sorunuz? Çok rica ederim, kısa ve vazih olsun sual. Çok vakit kaybediyoruz.

İSMAİL HAKKI YILDIRIM (Erzurum) — Bir çok fakülteleri bulunan bir teknik üniversitede 6 profesörle derhal bir senato teşkil etmek için neden isticial gösteriliyor, nasıl bir zaruret görülüyor? Sayın Bakandan bunun cevabını isticirham edeceğim. Bir.

İkincisi; Orta Doğu Teknik Üniversitesini misal gösterdiler. Komisyon Başkanına teveih ettiğim suali sormak mukadder oldu. Orta Doğu Teknik Üniversitesinde unvan teveihi vardır ama, mukaveleyi yenilemek hakkı da vardır. Vereceğimiz bu unvanlar hakkı müktesep olacak mı? İstical gösterilmiş ve hata edilmişse ilerde tashih imkânını bu tasarı ile sunmuşlar mıdır?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI İLHAMİ ERTEM (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, birin-

ci sual; bu altı profesörle, yani altı profesör elde etmeden veya bir üniversitede iki fakülte olarak 12 profesör elde etmeden muhtariyet vermek isticalini biz Bakanlık olarak göstermemekteyiz. Biz 12 profesör olmak lüzumunu yerinde bulmaktayız ve burada bâzi endişeler de katiyen yersiz olur. Demokratik bir nizam içinde bir üniversiteyi muhtariyete kavuşturmak için, oraya bir profesör tâyin etmek gibi bir yola, Bakanlık asla gidemez. Yüksek Heyetiniz vardır. Sorular orta yerdedir, karşınızdayız, bunu yapamayız.

Muhterem arkadaşlar, bu üniversitenin Te İkincisi; kanunun bu şekilde bu teveih edilmiş hakkı geri almak düşünülmemiştir. Ve biz buradaki kurulun, üniversite profesörlerinden kurulu olmasını ve bu tarzda müracaatta bulunacak kimselerin, hem meslekte başarılı çalışmalarını olması, hem de eserleri bulunması zaruretinin koymakla ve bir de üniversitelerin profesörlerinden kurulu bir heyetten geçirmekle bir teveih hatası olacağını düşünmüyoruz. Eğer bu teveih hatası olursa, Sayın İsmail Hakkı Yıldırım kabul ederler ki, doktora verilenlerde de bu kademelerden geçenlerde de bu tarz haller vardır. Nice profesörler vardır ki, biz içimizde onların yetersizliğine kendimiz her gün karar veririz. Onun için bu bir zaruretin ifadesidir, muhterem arkadaşlarım ve bu zarurete ihtiyaç vardır, bu zarurete rağmen kimse rağbet etmiyor.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sorular bitti. Şimdi son söz Turhan Bilgin'indir. Buyurunuz Sayın Bilgin.

TURHAN BİLGİN (Erzurum) — Muhterem arkadaşlarım, Sayın Bakanım ve sayın Komisyon Başkanının vermiş bulunduğu izahattan sonra uzun boylu konuşacak değilim. Ancak, gerek tasarının gerekçesinde ve gerekse benden evvel konuşan arkadaşlarımın ifade buyurduğu hususlardan birine işaretle yetineceğim.

Şimdi, maddelere geçildiği zaman görülecektir ki, öğretim üyelerine bugün aldıkları maaşların yüzde yüz fazlası verilmek suretiyle bu bölgelere gönderilmek istenmektedir. Evvelâ öğretim üyesi sayısının,, Türkiye'de bütün bu üniversitelere yeter sayıda olup olmadığı câyı münakaşadır. Fakat insanda veh-

leten bir his, öğretim üyesi sayısı var, yeter, bütün üniversitelere kâfi gelir, fakat mahrumiyet bölgesi olan yerlere paranın azlığı sebebiyle gidilmiyor, bu sebeple biz bunları tatmin edici imkânlar veririz, şeklinde bir espri hâkim. Bu, eğer benzetmede bir hata olmazsa, doktorların sosyalizasyon bölgesine, fazla ücret verilmek suretiyle, gönderilmesi espri benziyor. Eğer hâdise bu ise, o takdirde 1963 yılında yine bu vesile ile bu kanunun esas görüşülürken yapmış olduğumuz bir teklifi ileri süreceğiz. Teklifimiz şu : Batı üniversitelerinde olduğu gibi, öğretim üyelerinin mahrumiyet bölgelerine ve diğer üniversitelere gitmesinde zaruret gören icra, hattâ üniversite heyetleri bir formül bulmuşlardır. Formül şudur : Bir üniversitede asistanlık mı yapacak, asistanlıktan mütchassıslığa geçişte artık o üniversitede bulunamaz. Diğer bir üniversiteye gitmek zorunluluğu vardır. Doçent mi olacaktır? Doçent olduktan sonra o üniversitede kalamaz, diğer yere gidecektir. Profesör mü olacaktır? profesör olduğu zaman da diğer bir üniversiteye gitmek zorunluluğu vardır. Bu suretle gerek icra, gerekse teşriî organ, eğer üniversiteler kurulu böyle bir prensibi kabul ederse, o takdirde sadece maaş terfii suretiyle, fazla maaş vermek suretiyle, bunları çok fazla tatmin etmek suretiyle gitmeleri gibi bir durum değil, fakat kanuni yollarla, hattâ presip yönünden bu gibi mahrumiyet bölgesindeki üniversitelere bir sirkülasyonu temin etmiş oluruz - Kariyerde yer almak isteyen, profesörlük etmek isteyen, doçentlik etmek isteyenlerin, sadece büyük şehirlerde değil, diğer yerlerdeki, hattâ mahrumiyet bölgelerindeki yerlere gitmesini sağlayacak köklü bir tedbir olur. Bendeniz şahsan bu kanuna, bütün kalbimle rey vereceğim. Ama, bunun palyatif bir tedbir olduğuna, bunun için daha köklü tedbirler araştırılması zaruretinin şahsan inanmaktayım.

İkinci bir hususu, Muhterem Meclisin yüksek müsamahasına sığınarak, bir Doğu milletvekili olarak arz ediyorum :

Bu kanunun gerekçesi, Doğu'nun bir mahrumiyet bölgesi olduğunu kabul etmektedir. İnşallah, başka vesilelerle, her hangi bir kanun geldiği zaman, tahsisat ve saire istediğimiz zaman, o takdirde Muhterem Heyetinizden,

Doğu ile Batı arasında fark yoktur, seslerini iğitmeyiz. Saygılar sunarım. (Alkışlar),

BAŞKAN — Üç tane yeterlik önergesi vardır, okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan tasarının tümü hakkındaki müzakereler yeterlidir. Yeterliğin oya sunulmasını saygı ile arz ederim.

Istanbul
Kaya Özdemir

Sayın Millet Meclisi Başkanlığına

Konu aydınlanmıştır. Müzakerenin kifayetine karar verilmesini rica ederim.

Hatay
Talât Köseoğlu

Yüksek Başkanlığa

Kanunun tümü üzerinde yapılan müzakerelerin kifayetini arz ve teklif ederim.

Aydın
Reşat Özarda

BAŞKAN — Efendim yeterliği oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddelere geçilmesini oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının tvedilikle görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci maddeyi okutuyorum.

Karadeniz Teknik Üniversitesi adıyla Trabzon'da bir üniversite kurulması hakkında Kanunun ve buna ek 19.9.1963 tarihli ve 336 sayılı Kanunla 16.2.1965 tarihli ve 535 sayılı Kanunun bazı maddelerine birer fıkra eklenmesi ve bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — 20 Mayıs 1955 tarihli ve 6594 sayılı Karadeniz Teknik Üniversitesi adıyla Trabzon'da bir Üniversite kurulması hakkında Kanunun 2 ne maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Bir fakültenin kuruluşunun taanamlanması : o fakültenin kadrosunda, Profesörler Kurulunu teşkil edecek aylıklı en az 6 profesörün bulunmasına bağlıdır.»

BAŞKAN — Efendim, 1 ne madde üzerinde görüşmek isteyen sayın üyelerin isimlerini okuyorum.

MUSTAFA KEMAL YILMAZ (Aydın) — Sayın Başkan, benim muhalefet şerhim var, komisyon üyesi olarak hatırlatmak isterim.

BAŞKAN — Evet Efendim.

Söz isteyenlerin isimlerini okuyorum : Sayın Ali Rıza Uzuner, Sayın Talât Köseoğlu, Sayın Hamdi Orhon, Sayın Mustafa Kemal Yılmaz, Sayın Nazmi Özoğul, Sayın Sensoy, Sayın Ahmet Sener, Sayın İsmail Hakkı Yıldırım.

Buyurun Sayın Uzuner.

ALİ RIZA UZUNER (Trabzon) — Muhterem arkadaşlarım, maruzatım kısa olacaktır. Esasen ben tümü üzerindeki müzakerelerde görüşümü kısaca arz etmişim.

Bu kanun, bütün arkadaşların da ittifak ettiği gibi, âcil bir ihtiyacı gidermek için ve maalesef palyatif mahiyette tedbirler manzumesi şeklinde yorumlanabilir. Değerli arkadaşlarımızın belirttikleri gibi, bir üniversitede akademik kariyer esastır. Birçok memleketlerden misaller verilebilir. Ama, Türkiyemizin kabullendiği ve özellikle teknik sahada yerleşmiş bulunan ve İstanbul Teknik Üniversitesinde ifadesini bulan bir tertip, bir düzen tarzı vardır. Bunun dışında, çeşitli formasyon tarzları veya kanun tedvini suretiyle, yani öğretim görevlerinin şu veya bu şekilde formasyona sahip olması tatbikatta arkadaşlar arasında, daha doğrusu yüksek mühendislik formasyonunun münakaşa konusu olmasını icap ettirir, ve birçok güçlükler doğurur. Şimdi, geçici bir kanun mahiyetinde olan ve âcil ihtiyaçları gidermek maksat ve gayesi ile tedvin edilen böyle bir kanun, birinci madde olarak, özerklik müessesesinin ele alınmasına mahâl yoktur. Yüksek komisyonda da bu konu üzerinde durmuştuk ve maalesef teklifimiz kabul edilmedi. Hukukî şahsiyetin iktisabı mevzuunu kapsıyan 6594 sayılı Kanunun ikinci maddesine bir fıkra eklenmesine, bu kanun vesilesiyle, hiçbir surette lüzum yoktur. Esasen 6594 sayılı Kanun yürürlükte olan bir Kanundur. Yanlış anlayışlara mahâl veren bir kanun da değildir. «Beş kişiden fazla» tâbiri vardır. Burada altıyı doldurmuş oluyoruz, zaten o kanunada uygun bir görüş teyid etmiş oluyoruz. Kaldı ki, sayın Hükümetin de gerek Hükümet programında zan-

nedersen ve gerekse çeşitli vesilelerle Sayın Millî Eğitim Bakanının belittiği veçhile, Üniversiteler Kanunu Türkiyemizin şartlarına uygun bir şekilde tedvin edilmek üzeredir. Bunun ön çalışmaları yapılmıştır, belki de tasarı hazırlanmıştır, yakında Yüksek Meclise sunulacaktır. Bu vesile ile üniversitemizde hükmi şahsiyet konusu âriz ve âmik burada tartışılacaktır. Bu konunun bu kanun vesilesiyle şimdi görüşmekte olduğumuz konu ile direkt ilgisini yahut zaruret halinde münâsebetini müşahede etmemekteyim. Bunun tayyini zaten bir önerge ile teklif etmiş bulunmaktayım. Önergeme iltifat buyurulmasını ve aslanan, öğretim görevlisi temini konusunu kapsayan kanunun, diğer maddelerinin süratle kabulüne imkân vermenizi istirham eder, teşekkür ederim.

BAŞKAN — Sayın Köseoğlu.

TALÂT KÖSEOĞLU (Hatay) — Bu maddenin en çok üzerinde durulan 2 nci fıkrası olmaktadır. Şimdi, benden evvel konuşan arkadaşımız da bu konu üzerinde duruyor ve bunun tay edilmesini talep ediyor. Ahmet Şener arkadaşımız, bu madde ile üniversitenin muhtariyete kavuşturulmamak tehlikesi de vardır, bunun için buna bir çare aransın diyor umumi konuşmasında. Bunu izah ettiler. Şimdi bu endişeye lüzum olup olmadığını araştıralım ve bir neticeye varalım.

Muhterem arkadaşlarım, Karadeniz Teknik Üniversitesi bir kuruluş halindedir. Kuruluş halinde olan bu üniversitenin muhtar olup olmaması keyfiyetini kanun meşkût geçmiştir, bahsedilmemiştir. Her hangi bir yanlışlığa mahal bırakmamak için maaşları ayarlamak vesilesiyle gelen kanunda bu husus Üniversiteler Kanununa bağlanmak, onunla hem ahenk edilmek suretiyle bu madde gelmiştir. Bu bakımdan buna lüzum vardır. Çünkü, kuruluş halinde olan bir Üniversite Kuruluş Kanununa göre, eğer bu madde konulursa üç, dört, hattâ beş profesörle bir senato kurulması veyahutta bir fakülte haline gelmesi mümkündür. Bunu önlemek için, bu fıkra konmuştur ki, yerindedir. Yani, Üniversiteler Kanunu ile hemahenk edilmiş ve onu tebarüz ettirmiştir.

Şimdi, Ahmet Şener arkadaşımızın endişesi varit olabilir mi, olamaz mı, onu tetkik edelim. Ne diyor 6594 sayılı Karadeniz Teknik Üniver-

sitesi hakkındaki Kanun? 12 profesör oluncaya kadar, yani iki fakültedeki hocalar tamamlanuncaya kadar, bu müessese dolayısıyla Maarif Vekâletine bağlıdır. Profesör tâynini ve sairesi Maarif Vekâletine bağlıdır. Yani muhtariyeti, iki fakültenin tamamlanmasına bağlıdır.

Şimdi, muhtariyeti istemiycek bir maarif teşkilâtı, Bakanlık çıkarsa, her hangi bir sudan bahane ile, bu hocalardan bir tanesini tâyin etmek suretiyle, meselâ 12 yi 11 e indirmek suretiyle bu üniversitenin muhtar olmasına engel olabilir endişesi var arkadaşımızda. Fakat kanunun gelişinde, şöyle ilk bakışta, bu endişe hiç olmamak lâzımgelir. Çünkü, bu kanun esas itibariyle oraya hoca celbini temin etmek için getirilen bir kanun. Maaşları iki, üç, hattâ dört misline çıkarmış. Yani buyurun hocalar diyor, geliniz diyor, size mahrumiyet bölgesinde kaldığımız sürece mahrumiyet zammı verelim. Maaşların bir misli mahrumiyet zammı, her gün 100 lira. Tedrisata başladığı günden itibaren 100 er lira alacak ve şöyle böyle yuvarlak hesapla 3,5 - 4 misli bir maaş alabilecek normal maaşına göre. Bu kadar cazip bir hale getiren bir teşkilâta Bakanlığa, sen bunu üniversite haline getirmek istemezsin, istemiyorsun şeklinde bir ithamda bulunmak bence biraz yersiz olur, kanaatindeyim. Bu bakımdan kanunun ruhu itibariyle, manâsı itibariyle ve tedvin edilmiş şekli itibariyle buna imkân ve ihtimal yoktur. Kaldı ki, bu dahi olsa, bu kadar cazip bir teklife rağmen yarın bir vekile bu husus isnat olunursa, Yüce Meclisimizde bu işi halletmek dâima mümkündür. Soru istizah hattâ daha ileri giderek, vazifeyi suistimalden bir vekilin yakasına yapışmak her zaman bizim için mümkündür. Bu bakımdan böyle bir endişe yoktur. Bu kanunun bu maddesinin yerinde olduğu kanaatindeyim.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Efendim, maddeler üzerindeki görüşmelerin 5 dakika ile sınırlandırılması isteniyor. Bu husustaki önergeyi okutuyorum :

Yüksek Başkanlığa

Kanunun tümü üzerinde görüşülürken bütün maddelerin de tartışılması yapılmıştır. Bu bakımdan, maddeler üzerindeki konuşmaların 5 dakika olarak tahdidini arz ve teklif ederim.

Aydın

Reşat Özarda

HAMDİ ORHON (Trabzon) — Aleyhinde söz istiyorum.

BAŞKAN — Efendim, önerge aleyhinde Sayın Orhon, buyurunuz.

HAMDİ ORHON (Trabzon) — Muhterem arkadaşlar, burada bâzı fikirler ileri sürüldü. Bunlara karşı, bilgisi olan arkadaşımız, bu yanlış fikirleri düzelterek kanunun çıkmasına kolaylık gösterecektir. Bâzı fıkralar vardır ki, beş dakikaya sığmaz. Bir üniversite konusu ile meşgulüz. Yani nedir acelomuz? Zaten hepsi iki maddedir. Üçüncü, dördüncü madde, meriyet maddesi, Bakanlar Kurulu yürütür maddesi. Birinci maddesi, öğretim üyelerine vereceğimiz paranın düzenini karara bağlamak, ikinci maddesi de, halen mevcut bulunan ve üzerinde geniş müzakereler açılan, dışarıdan profesör alınabilir mi, alınamaz mı konusu. Başka maddesi yok beyler... Onun için rica ediyorum, bırakın arkadaşlar, onar dakika konuşalım.

BAŞKAN — Sayın Özarda, önergenizin lehinde mi?

REŞİT ÖZARDA (Aydın) — Evet.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

REŞAT ÖZARDA (Aydın) — Muhterem arkadaşlar, tam 2,5 saat tümü üzerinde yapılan konuşmalar, esasen bu 1 ve 2 ne madde üzerinde yapılmış ve bu maddelerle ilgili bütün fikirler ortaya konmuş, burada bulunan her milletvekili bu madde hakkında bir fikre sahip bulunmuştur. Binaenaleyh tekrar ve tekrar aynı şeylerin uzun boylu konuşulması vakit israfıdır. Maksat; biliyorsunuz, bugün İş Kanunu görüşülecekti, onun vaktini işgal ettik, uzayıp gitmesin. Bu bakımdan önergenin lehinde oy kullanmanızı istirham ederim.

BAŞKAN — Sayın Özarda'nın önergesini oyunuz sunuyorum. Kabul edenler... Etniyenler... Kabul edilmiştir, efendim.

Şimdi söz sırası Sayın Hamdi Orhon'un, buyurunuz efendim.

HAMDİ ORHON (Trabzon) — Muhterem arkadaşlar, evvelâ Karadeniz Üniversitesinin âcil ihtiyaçlarına çare bulmak için gayret sarf eden eski Bakanın, Maarif Vekâleti mensuplarının ve büyük anlayış gösteren Maliye Vekâletinin ve mensuplarının adlarını şükranla yâdederek söze başlamak isterim.

Burada birinci maddenin hususiyetini, hukukî ve ilmî bir tahlile tabi tutmak lâzım. Hükümetlerimizin veyahut kanun teklif edenlerin bir kusuru vardır. Yüksek Parlâmentodan kanun nasıl kolay çıkar, hesabını bir tarafa koymalıdır. Güçlülükle çıkacak ne kadar ahkâm varsa, kanunun bünyesine koyarlar, işte bu şekilde Yüce Meclis yorulur ve kanunun çıkması da güçleşir. Bu maddelerden birisi budur. Ve hattâ üzerinde münakaşa edilen ilmî kariyer meselesi de bu maddelerden birisidir. Yeri geldiği zaman konuşacağım onu. Bu kanunun karakteri, öğretim üyelerine, eski tâbiri ile hocalarımıza geniş ölçüde maddi imkân sağlayıp oraya göndermenin imkânını bulmak. Bunun dışında, bu kanunun içinde diğer hükümlerin yer alması aslında lüzumsuzdur.

Şimdi, eski kanunda der ki, arkadaşlar, yani halen yaşıyan kanunda der ki, 2 fakültesi faaliyete geçerse bu müessesese şahsiyeti hükmiyesini iktisabeder ve muhtar olması için icabeden bütün şeyleri; iktisabetmiş olur, bütün hukukî neticeleri iktisabetmiş olur. Ne olmuş? Tatbikatta Trabzon Teknik Üniversitesine gûya - gûya diyorum, çünkü orada okuyan çocukların ıstırahını hepimiz biliyorsunuz, hoca diye bir şey yok - gûya iki fakültesi kurulmuş da, Maarif Vekâletini tazyik etmişler de, biz muhtarız demişler, olmaz böyle şey arkadaşlar. İnsan doğduğu zaman muhtar olmaz, reşit olmaz. Ya evlenmekle insan reşit olur, veyahut da 18 yaşını doldurduğu zaman reşit olur. Bir üniversite kurulur, yarın muhtar olur. Yok böyle bir ihtilâf, yok böyle bir şey. Hiçbir sevi yok. Şimdi Üniversiteler Kanununda bir hüküm var, ne diyor? «İki fakültenin kadroları beşer maaşlı profesörden mütesekkil olursa, o üniversite muhtardır, şahsiyetini iktisabetmiş olur.» Yani esas, Üniversiteler Kanunundaki hüküm budur. Yani şimdi bunu Trabzon Üniversitesinde tatbik edin. Trabzon'da iki tane fakülte kurulacak, beş tane maaşlı profesörü olacak, ondan sonra ben muhtarım gibi bir iddiayı ortaya koyacak. Ne getiriyor şimdi arkadaşlar? Bakınız buradan mezun olan çocukların yarım ilmî kariyerleri münakaşa mevzuu olur. Dünya üniversitelerinde münakaşa mevzuu olur, burada münakaşa mevzuu olur. Evvelâ şunu arz etmek isterim ki, Anayasamıza göre hedef, üniversitelerimizin muhtar olmasıdır. Bunu zedeliyecek hüküm esasen Anayasaya aykırı-

dır. Ama, bir tekâmül devresi geçirecektir. Bunda hiç kimsenin şüphesi yok, itirazı yok. Bakanız ne diyor, ilâve ettiği madde nedir? Üniversiteler Kanunundaki, 5 profesörden fazla profesör tâbirini 6 ya çıkarıyor. Şimdi ne diyor? Bakanız okuyorum, fıkra çok enteresandır. «Bir fakültenin kuruluşunun tamamlanması, o fakültenin kadrosunda profesörler kurulunu teşkil edecek aylıklı 6 profesör şarttır» diyor. Şimdi mühim olan birinci fıkradır.

Demek ki, İnşaat Fakültesinin kuruluşunun tamamlanması için 6 profesör en azından şart. Yoksa bu 6 profesör, demek ki, hukukî zarf vardır, ilmî zarf vardır. Nedir? Demek ki, kuruluşu tam olmıyan bir fakülteden mezun olan bir çocuğun yarım ilmî kariyeri hukukan münakaşa mevzuudur. Onun için biz bunu komisyonda da söyledik. Hattâ o zaman, vekâletin teknik elemanları tarafından, bunu geri alabiliriz, dendi. Fakat kanunun müstaceliyeti hasebiyle alınamadı, buraya geldi. Bu hüküm, yarım çocuklarımızın, bizim çocuğumuz yoktur ama, vatanın başka bir yerinden gelen çocuklarımızın mezuniyet kariyerlerini münakaşa haline düşürür, lüzum yoktur.

BAŞKAN — Sayın Hamdi Orhon, 5 dakikanız doldu efendim.

HAMDİ ORHON (Devamla) — Eski kanunda hüküm vardır. Eski kanun, Üniversiteler Kanununa atıf yapmaktadır, kâfi hükümdür ve muhtariyete götürme yolunu tıkayabilir. Çocuklarımızın ilmî vasıflarını, zedeliyebilir ve yarım münakaşa konusu olur. Dikkatinize arz ederim, bunu buradan kaldırın. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Mustafa Yılmaz, buyurunuz.

MUSTAFA KEMAL YILMAZ (Aydın) — Sayın arkadaşlarım, eğer kısıtlama olmasaydı, Yüksek Meclisinize aydınlatıcı, etraflı bilgi hazırlamıştım. Bu bakımdan bundan yoksun bulunuyorum.

Sayın Köseoğlu, Üniversiteler Kanunu ile hemahenk hale getirilmesi için bu kanuna, bu maddenin eklendiğini ifade buyurdular. Halbuki vaktimiz olsaydı, bendeniz bütün ilgili kanunlardaki ilgili maddelere dayanmak suretiyle, getirilmek istenen ek fıkranın, Üniversiteler Kanununun lâfzı ile ve esprisi ile taban tabana zit

olduğunu huzurunuzda serecektim. (A. P. sıralarından «Kanun numaralarını oku yeter» sözleri) yalnız numaralarla olmaz.

Muhterem arkadaşlarım, muhtariyet konusunda arkadaşlarımızı ve bendenizi titizliğe götüren sebepler vardır. Çünkü komisyonda; bendeniz de karma komisyonun üyesi idim, orada sayın eski Millî Eğitim Bakanının bâzı beyanları hepimizi endişeye sevk edecek nitelikte idi. Yeni kurulan üniversitelere hemen muhtariyet verilmesi doğru olmaz, muayyen bir standarda kadar ulaşmalarını beklemeliyiz, fikri ki, burada biraz önce Hamdi Orhon arkadaşımız da buna yakın fikri savundu, fikri üzerinde düşünmek lâzımdır. Gerçekten acaba bir üniversitenin kurulması için muhakkak, belli bir süre devlet patronajı lâzım mıdır, değil midir, fikrini tartışmak lâzımdır.

Muhterem arkadaşlarım, Devletin malî patronajı için, evet yeni bir üniversite kurulması için binalarının yapımı, lâboratuvarlarının yapımı, gerekli her türlü ders aracı, araştırma malzemesinin satın alınmasının temin edilmesi ve buna benzer her türlü imkânların hazırlanması şüphesiz ki, Devletin görevidir. Trabzon Teknik Üniversitesinin durumunda olduğu gibi, eğer öğretim üyesi bulmakta zorluk çekiyorsak, yabancı memleketlerden öğretim üyesi temin etmek ve bunun için, onları tatmin edici ücret bulmak şüphesiz Devletin görevidir. İşte patronaj budur. Gene Trabzon Üniversitesinin durumunda olduğu gibi Trabzon Üniversitesine öğretim üyesi bulunmasında güçlük çekiliyorsa, orasını daha cazip hale getirmek için aylıkları artırmak; işte Devletin patronajı budur. Ama bilimsel bir müessesenin gelişmesini Millî Eğitim Bakanlığının bürokratik çarkları içine terk edemezsiniz. Eğer Atatürk Üniversitesi gönlümüzce gelişmemiş ise, eğer Trabzon Teknik Üniversitesi tatmin edici gelişme gösterememiş ise bunun tek sebebi, bu üniversitelerin daha kuruluşlarında muhtariyete kavuşturulmamış olmasındandır. Üniversite kuruyorsunuz, profesör, doçent, dekan gönderiyorsunuz, ondan sonra bunlara bir nevi güvensizlik ifade eder şekilde, gerekli muhtariyet, rahat çalışma imkânını vermiyorsunuz. Biz tecrübelerimizle görmüşüzdür ki, Doğuda, Trabzon'da böyle bir üniversitenin kuruluşu ile ilgili her türlü sorumluluğu üzeri-

ne alan vatansever profesörlerin, dekanların, dileklerinin günlere, haftalara Millî Eğitim Bakanlığı tarafından cevaplandırılmadığı, hiçbir kötü niyete bağlamak istemiyorum, böyle bir düşünce yoktur, ama o bürokrasi çarkı içinde imkânsızlıktan bahsediyorum. Yüksek Öğretim Genel Müdürlüğü üniversitelerle meşgul olur. Yüksek Öğretim Genel Müdürlüğü bu üniversitenin gelişmesi için gerekli olan imkânları, akademik imkânları sağlayabilecek ehliyetten yoksundur, dersem kendilerine serzenişte bulunmak istemem. Çünkü onların konuları değildir. Muhterem arkadaşlar, Trabzon Teknik Üniversitesinin kuruluşu ile ilgili olan kanunda ; 4 900..

BAŞKAN — Sayın Mustafa Kemal Yılmaz vaktiniz doldu efendim.

MUSTAFA KEMAL YILMAZ (Devamla) — Bir cümle ile tamamlayacağım, izin verirseniz.

BAŞKAN — Lâtfen, buyurun.

MUSTAFA KEMAL YILMAZ (Devamla) — Muhterem arkadaşlar, Üniversiteler Kanununun geçici 4 neü maddesi formülü bulmuştur. Ordinaryüs Profesör veya profesör sayısı 5 i geçmiyen fakültelerde, Profesörler Kurulu kurulmaz. Ama bunun hemen arkasından, bu fakültenin profesörler kuruluna ait işleri yönetim kurulunca yürütülür, denilmektedir. Peki Profesörler Kurulunun işlerini kim yapacak? Bunu da hükme bağlamış, o fakültenin benzeri diğer üniversitelerin fakülteleri profesörlerinden geçici kurullara öğretim üyesi seçilmesi, profesör tayini gibi, profesörler kuruluna ait görevler verilmiştir. Özetle demek istiyorum ki, bu madde lüzumsuzdur. Kanunun huzurlarımıza getiriliş sebebi, bu madde değildir, mali hükümleri kapsıyan diğer maddelerdir ve onlara tamamen katılmaktayız. Üniversitenin muhtar bir şekilde çalışmasını engelliyen hükümler, bu üniversitenin gelişmesini de engelliyecektir. Hükümetin malî patronajı, iyi niyetli, cömert malî patronajı kâfidir, diğer tarafı ilim heyetlerine, profesörlere bırakılmalıdır, teşekkür ederim.

BAŞKAN — Komisyon adına Sayın Mesut Erez, buyurun efendim.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MESUT EREZ (Kütahya) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri, bugün Türkiye'de münakaşa edilmeyen bazı mevzular vardır. Bunlardan bir ta-

nesi; üniversite muhtariyetidir. Üniversitelerimiz muhtar olacaktır. Bunda hepimiz ittifak halindeyiz. Bunun aksini Türkiye'de müdafaa eden kimse yoktur. Ben, benden önce konuşan arkadaşlarımı dinlediğim zaman, sanki Karadeniz Teknik Üniversitesinin bazı ihtiyaçlarını karşılamak gayesiyle huzurunuzda sevk edilmiş olan bu tasarı, üniversite muhtariyetini kısıtlıyan bir mahiyet taşıyormuş gibi, konuşmalara şahidoldum» böyle bir hisse kapıldım. Böyle olmadığımı ve şu tasarının ve mevzu bahis maddesinin, üniversite muhtariyetinin kısıtlanması ile birgüne alâkası bulunmadığını izaha çalışacağım.

Muhterem arkadaşlarımın dikkat buyurmalarını istirham ediyorum.

Karadeniz Teknik Üniversitesi ile alâkalı Kanun 6594 sayılı kanundur. 6594 sayılı Kanunun mevzuumuzla ilgili maddesi şudur : «Karadeniz Teknik Üniversitesi, iki fakültesinin kuruluşunun ikmalî ve tedrisata açılması ile Üniversiteler Kanununda musarrah bütün hak ve vecibelerle hükmi şahsiyet iktisabeder.» Karadeniz Teknik Üniversitesinin Üniversiteler Kanununundaki bütün hak ve vecibelerle hükmi şahsiyet iktisabedebilmesi için bu maddeye göre ne lâzumdur? Kuruluşunun ikmalî lâzumdur. Kuruluşunun ikmalî ve tedrisata açılması lâzumdur? O halde Karadeniz Teknik Üniversitesini ne zaman kurulmuş ve kuruluşu ikmal edilmiş addedilecektir, mevzu ortadadır. Bu maddenin bu fıkrasında bu hususta sarahat yoktur. Ne deniyor? «Kuruluşunun ikmalıyla, Üniversiteler Kanununda musarrah bileümle hakları iktisabedecektir», diyor. Kuruluşu ne zaman ikmal edilmiş sayılacaktır? Bunu bilmek iktiza eder. Bunun cevabı da ; 4936 sayılı Üniversiteler Kanununda var. Elbette bir üniversitenin kuruluşunun ikmal edilebilmesi için, çeşitli organlarının teşekkül etmesi lâzımgelir. Üniversitenin çeşitli organları, ezcümle profesörler kurulu ne zaman teşekkül edecektir? Bunu bilmemiz lâzımgelir. Bunun ne zaman teşekkül ettiğini bilirsek ve Karadeniz Teknik Üniversitesinin de profesörler kurulunun o şekilde teşekkül ettiğini tesbit edebilirsek, o zaman kanundaki mânası ile bu üniversitenin kuruluşu ikmal edilmiş olacaktır.

6594 sayılı Kanunda sarahat olmadığına göre, Üniversiteler Kanununa gitmek mecburiyetindediriz. Üniversiteler Kanununda ise şu yazılı; Üniversiteler Kanununun geçici 4 nci maddesi gereğince; bir fakültenin profesörler kurulunun teşekkül edebilmesi için, o fakültenin kadrosunda 5 ten fazla aylıklı profesörün bulunması icabetmektedir.

Bizim ilgili maddemiz, 6594 sayılı Kanuna göre ne idi? Karadeniz Teknik Üniversitesinin iki fakültesinin kuruluşunun ikmali.. Şu halde iki fakültesinin profesörler kurulunun teşekkül edebilmesi için, 5 ten fazla aylıklı profesöre sahibolması iktiza eder. Bu asgari rakamdır. Yani en az 6 profesör olması iktiza eder. Şimdi getirilen hükme bakalım.

HAMDİ ORHON (Trabzon) — Ne lüzum vardır, mevcut hüküm var.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ MESUT EREZ (Devamla) — Onları da arz edeceğim Sayın Orhon.

Getirilen hükme bakalım; bir fakültenin kuruluşunun tamamlanması, o fakültenin kadrosunda profesörler kurulu teşkil edecek, aylıklı en az altı profesörün bulunmasına bağlıdır diyor. Yani, deminki arz etmeye çalıştığım Üniversiteler Kanununun maddesine mütenazır bir hüküm burada aynen yer almış oluyor. Bunun bir tek sebebi vardır. Ne demiş 6594 sayılı Kanun? Karadeniz Teknik Üniversitesinin kuruluşunun ikmali ile Üniversiteler Kanunundaki hakları iktisabedeceğini söylemiştir. Şimdi düşünüyoruz, bu üniversitenin kuruluşu ne zaman ikmal edilecek? Bâzi muhakemeler yürütüyorum. Bunlara ihtiyaç duyuluyor demek ki. Vazıh değil, vuzuha erişebilmemiz için birçok rezonman yapıyoruz, muhakemeler yapıyoruz da, ondan sonra vuzuha erişebiliyoruz. İşte bunlara ihtiyaç hâsıl olmasın diye, bu kanun metnine, maddesine vuzuh getirilmek istenmiş ve Üniversiteler Kanunundaki hüküm aynen buraya konmuştur. Mesele bundan ibarettir.

Şimdi bir taraftan demişiz ki, hiç kimse mu-nakaşa etmiyor, üniversiteler muhtar olacaktır. Bunu da Üniversiteler Kanunu ile bütün üniversitelere tatbik edilmek üzere genel bir prensibolarak tesbit etmişiz. Bunun haricinde bir muamele tatbik etmeye, Karadeniz Teknik Üniversitesi için, esasen lüzum yoktur. Yalnız bir vuzuha ka-

vuşmak ihtiyacı karşısında kalınmıştır ve bu fıkraya buraya eklenmiştir. Hürmetler ederim.

BAŞKAN — Sayın Nazmi Özoğul.

NAZMİ ÖZOĞUL (Edirne) — Çok muhterem arkadaşlarım; birinci madde kanaatime göre yerinde bir maddedir. Eğer üniversite, fakülte kurma, bir fabrika kurma gibi telâkki edilirse, o zaman yanlış bir istikamete gitmiş oluruz. Benim kanaatime göre, bir fakültenin veya bir üniversitenin kurulması, bir fidan ekildikten senelerce sonra o fidan verimini vermeye başladığı zaman ulu bir ağaç olacaktır. Ankara Ziraat Fakültesi tetkik edilirse, Ziraat Fakültesi şimdiki bulunduğu yerde, küçük bir bina üzerinde başlamış ve senelerce çalışma suretiyle esas Ziraat Fakültesi haline gelmiştir. («Yanlış», sesleri) Arkadaşlarım yanlış diyorlar. Bir fakültenin kurulması için beş on seneye ihtiyaç vardır. Lâboratuvarlarının, öğretmenlerinin, öğrencilerinin..

İSMAİL HAKKI YILANLIOĞLU (Kastamonu) — Atatürk zamanında kuruldu, Almanlar kurdular, çok yerinde kurulmuştur.

NAZMİ ÖZOĞUL (Devamla) — Evet, Almanlar kurdu. Fakat...

BAŞKAN — Oturduğunuz yerden müdahale etmeyiniz arkadaşlar.

NAZMİ ÖZOĞUL (Devamla) — Fakat ilk kurulduğu zaman, kurucu arkadaşlarımızla da temas ettik; benim görüşüm budur, böyle bir fidan ekilir gibi bir üniversitenin inkişafı mevzuu vardır.

Şimdi arkadaşlar, birinci maddede asgari altı profesörün; evvelki maddede beşten fazla deniyor, kaaniim ki, şu maddede ilmî kariyer mevzuunu tesbit bakımından bu madde getirilmiştir. Çünkü üniversitelerimizden mezun olan yüksek tahsilli arkadaşlarımız, Avrupa'da, Amerika'da ve diğer milletlerde ilmî kariyerlerinin tanınması mevzuu vardır. Eğer altıdan daha az profesörden müteşekkil - ki, maaş deniyor, maddeyi tetkik edersek - evvelece çıkardığımız kanunlarla maaşsız olan profesörlerin de bu maddeye göre gireceği meydana çıkar. Madde yerindedir. Yeni Sayın Bakanımız yeni üniversitelerin temellerini attığı takdirde, bilhassa şunu da bu madde dolayısıyla ifade etmek isterim; bir fakültenin veya bir üniversitenin üç unsurunun mutlaka Türkiye'de tatbik edilmesi icabeder. Bunlar yetiştirme, araştırma, geliştirmedir. Maalesef bizim üniver-

sitelerimizde yalnız, yetiştirme mevzuu üzerinde durulmaktadır. Bu fakülte kurulurken bunu da zabıtlara geçirmek isterim. Araştırma yapılmıştır. Bundan sonra da fakültelerimizin, üniversitelerimizin ilmi kariyeri olan profesörlerimizin, geliştirme mevzuu üzerinde durarak memleketin kalkınması için yardımcı olacaklarına kananım.

Amerika'da ve birçok memleketlerde fakültelerin ve üniversitelerin tatbik ettikleri bu üç unsurunu üniversitelerimiz tatbik etmemekte Köyde, kentte geliştirmelere iltihak etmemektedirler. Temennim; araştırma ve geliştirme üzerinde fakültelerin titizlikle durması ve memleketin ihtiyacı olan teknik elemanlarımızın yetiştirilmesi yolunda çalışmalarını ve memlekete hayırlı, uğurlu olmasını temenni eder hürmetlerimi sunarım.

BAŞKAN — Efendim, vakit gecikmiştir. Bir arkadaşımız Sayın Reşat Özarda bu kanunun tamamlanmasına kadar müzakerelerin devamını arz ve teklif ederim, diyor. Ancak kanun kısa bir kanun değildir. («Devam edelim» ses-

leri) Efendim, tetkik ettik, saat 10 a kadar çalışsak dahi bitmez, çeşitli tadil önermeleri ve sair var. Eğer tensibederseniz, 1 nei maddeyi bitirelim. O dahi bitmez, çünkü birçok tadil önermeleri var.

Efendim kanun tasarısı yarınki birleşimin başında ve bir saatlik müddet içinde, bu müddeti aşmamak üzere görüşülecek. Çünkü Yüce Meclisin daha evvel ittihaz ettiği karar bu merkezdedir. Bugün bir müsamaha gösterdik.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI MEHMET YARDIMCI (İstanbul) — Bir yanlışlığı önlemek için müsaade ederseniz iki dakika konuşmak istiyorum.

BAŞKAN — Yarın devam edeceğiz efendim. Şimdi konuşmakla neyi halledeceğiz. Nasıl olsa yarın devam edeceğiz, çok rica ederim.

Vakit gecikmiş olduğundan 7 Nisan Cuma günü saat 15,00 te toplanılmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati : 18,58

Millet Meclisi

GÜNDEMİ

81 NCI BİRLEŞİM

6 . 4 . 1967 Perşembe

Saat : 15,00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL
KURULA SUNUŞLARI

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK
İŞLER

II

SORULAR, GENSORULAR VE GENEL
GÖRÜŞME

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTI-
RILAN İŞLER

× 1. — İş kanunu tasarısı ve Tarım, Ulaş-
tırma, Sanayi, Millî Savunma, Sağlık ve Sosyal
Yardım, Bayındırlık, İçişleri, Ticaret, Adalet,
Çalışma ve Plân komisyonlarından seçilen 2 şer
üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/232)
(S. Sayısı : 160) [Dağıtma tarihi : 1 . 12 . 1966]

2. — Cumhuriyet Senatosu Eskişehir Üyesi
Ömer Ucuzal ve 6 arkadaşının, gece öğretimi
yapan İktisadi ve Ticari İlimler akademileri
öğretim üyeleri ile öğretim yardımcılara
ve diğer personeline ek ücret verilmesine dair
kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komis-
yonları raporları (2/368) (S. Sayısı : 177) [Da-
ğıtma tarihi : 29 . 12 . 1966]

3. — 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Ka-
nununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve
bâzı fıkralar eklenmesine dair kanun tasarısı
ve Adalet Komisyonu raporu (1/268) (S. Sayı-
sı : 157) [Dağıtma tarihi : 24 . 11 . 1966]

4. — 6974 sayılı Türkiye Kömür İşletmeleri
Kurumu Kanununun 2 nci maddesinin (B) fik-
rasının değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve
Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar ve Plân ko-
misyonları raporları (1/144) (S. Sayısı : 124)
[Dağıtma tarihi : 2 . 7 . 1966]

× 5. — Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel
kanunu tasarısı ve Millî Savunma, Maliye ve
Plân komisyonlarından 5 er üye seçilerek ku-
rulan Geçici Komisyon raporu (1/234) (S. Sa-
yısı : 156) [Dağıtma tarihi : 24 . 11 . 1966]

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI
VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA
GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — Cumhuriyet Senatosu Bolu Üyesi Sırrı
Uzunhasanoğlu ve 9 arkadaşının, Ateşli silâh-
lar ve bıçaklar hakkındaki 10 . 7 . 1953 tarih
ve 6136 sayılı Kanunun 13 ncü maddesiyle
15 nci madesinin ilk fıkrasının değiştirilmesine
dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu ra-
poru (2/146) (S. Sayısı : 23) [Dağıtma ta-
rihi 1 . 2 . 1966]

2. — Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Fik-
ret Turhangil ve 9 arkadaşının, Tababet ve
şuabatı sanatlarının tarzı icrasına dair 1219
sayılı Kanuna bir geçici madde eklenmesi hak-
kında kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım
ve Adalet Komisyonu raporları (2/140) (S.
Sayısı : 90) [Dağıtma tarihi: 24 . 3 . 1966]

3. — Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş
ve 12 arkadaşının, 5680 sayılı Basın Kanunu-
nun 31 nci maddesinin yürürlükten kaldırılma-
sına dair kanun teklifi ve İçişleri, Turizm ve
Tanıtma ve Adalet komisyonları raporları
(2/41) (S. Sayısı : 128) [Dağıtma tarihi:
9 . 7 . 1966]

× 4. — Umumi hayata müessir âfetler dola-
yısıyla alınacak tedbirlerle yapılacak yardımla-
ra dair 15 . 5 . 1959 gün ve 7269 sayılı Ka-
nunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu
kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkında ka-
nun tasarısı ve İmar ve İskân, İçişleri ve Plân
komisyonlarından 5 er üye seçilerek kurulan

Geçici Komisyon raporu. (1/231) (S. Sayısı : 159) [Dağıtma tarihi : 28 . 11 . 1966]

× 5. — Karayolları Genel Müdürlüğü 1962 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Karayolları Genel Müdürlüğü 1962 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/151, 1/34) (S. Sayısı : 149) [Dağıtma tarihi : 3 . 8 . 1966]

× 6. — Karayolları Genel Müdürlüğü 1963 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Karayolları Genel Müdürlüğü 1963 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu. (3/251, 1/49) (S. Sayısı : 148) [Dağıtma tarihi : 3 . 8 . 1966]

× 7. — Vakıflar Genel Müdürlüğünün 1963 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Vakıflar Genel Müdürlüğü 1963 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/390, 1/52) (S. Sayısı : 150) [Dağıtma tarihi : 3 . 8 . 1966]

× 8. — Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğü 1963 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğü 1963 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/115, 1/46) (S. Sayısı : 151) [Dağıtma tarihi : 3 . 8 . 1966]

× 9. — Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 1962 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü 1962 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/155, 1/35) (S. Sayısı : 152) [Dağıtma tarihi : 2 . 8 . 1966]

× 10. — Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 1963 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü 1963 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/372, 1/54) (S. Sayısı : 153) [Dağıtma tarihi : 3 . 8 . 1966]

11. — Cumhuriyet Senatosu Bursa Üyesi Cahit Ortaç ve 78 arkadaşının, 6183 sayılı **Âmme alacaklarının tahsili usulü hakkındaki Kanuna** 23 . 10 . 1962 tarihli ve 85 sayılı Kanunla ilâve edilen geçici 5 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/118) (S. Sayısı : 103) [Dağıtma tarihi : 26 . 4 . 1966]

12. — Başbakanlık Basımevi döner sermaye işletmesi kuruluşu hakkında kanun tasarısına dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Plân Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/3, Cumhuriyet Senatosu 1/368) (S. Sayısı : 102) (Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 436; Millet Meclisi 1 nci Dönem S. Sayısı 255) [Dağıtma tarihi : 26.4.1966]

13. — Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'un, 6023 sayılı **Türk Tabipleri Birliği Kanununun** 28 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Adalet komisyonları raporları (2/131) (S. Sayısı : 170) [Dağıtma tarihi: 23 . 12 . 1966]

14. — Hendek kazası Kemaliye mahallesi nüfusunda kayıtlı Mustafaoğlu 1329 doğumlu Faik Özer'in bakiye cezasının affı hakkında kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/244) (S. Sayısı: 172) [Dağıtma tarihi: 23 . 12 . 1966]

15. — Cumhuriyet Senatosu Üyesi Ragıp Üner'in Medeni Kanununun 253 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/346) (S. Sayısı: 173) [Dağıtma tarihi: 23 . 12 . 1966]

16. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Avukatlık Kanununun 7 nci maddesinin kaldırılması ve 114 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/348) (S. Sayısı: 174) [Dağıtma tarihi: 23 . 12 . 1966]

17. — Cumhuriyet Senatosu Bolu Üyesi Sırrı Uzunhasanoğlu ve Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, 5965 sayılı Kanuna bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu raporu (2/349) (S. Sayısı : 176) [Dağıtma tarihi : 26 . 12 . 1966]

18. — Eski Siirt Milletvekili Süreyya Öner, eski Amasya Milletvekili Reşat Arpacıoğlu, eski Diyarbakır Milletvekili Hilmi Gündoğan ve İs-

tanbul Milletvekili İlhami Sancar'ın, Dilekçe Kararı Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12.3.1964 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 1316 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önermeleri ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu (Millet Meclisi : 5/4; Cumhuriyet Senatosu : 4/66) (S. Sayısı : 20) [Dağıtma tarihi : 27 . 1 . 1966]

19. — Amasya Milletvekili Nevzat Şener'in, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 399 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu (Millet Meclisi : 5/5; Cumhuriyet Senatosu : 4/68) (S. Sayısı : 21) [Dağıtma tarihi : 27 . 1 . 1966]

20. — Eski Mardin Milletvekili Talât Oğuz'un, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 30 . 4 . 1964 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 1494 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu (Millet Meclisi 5/6; Cumhuriyet Senatosu 4/69) (Millet Meclisi S. Sayısı : 19; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 522) [Dağıtma tarihi : 28 . 1 . 1966]

21. — Yeniden kurulacak vakıflar hakkında kanun tasarısı ve Adalet, İçişleri, Maliye ve Plân komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/239) (S. Sayısı : 183) [Dağıtma tarihi : 17 . 1 . 1967]

22. — Polis vazife ve salâhiyet Kanununun 25 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu (1/163) (S. Sayısı : 188) [Dağıtma tarihi : 21.1.1967]

23. — Cumhuriyet Senatosu Kastamonu Üyesi Ahmet Nusret Tuna ve 9 arkadaşının, Mehmetoğlu Murat Çalışkan'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları 2/302) (S. Sayısı : 216) [Dağıtma tarihi : 21 . 2 . 1967]

24. — Adli Tıp Müessesesi Kanununun bazı maddelerinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Plân Komisyonu raporu. (1/238) (S. Sayısı : 233) [Dağıtma tarihi : 3 . 4 . 1967]

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

1. — 17 . 7 . 1965 tarihli ve 507 sayılı Esnaf ve küçük sanatkârlar Kanununun 111 ve 112 nci maddeleriyle geçici 1 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici 4, 5 ve 6 ncı maddelerin eklenmesine dair kanun tasarısı ve Adalet, İçişleri, Ticaret ve Sanayi komisyonlarından üçer üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/85) (S. Sayısı : 88) [Dağıtma tarihi : 17 . 3 . 1966]

2. — 1111 sayılı Askerlik Kanununun 35 nci maddesinin (c) fıkrasına 4092 sayılı Kanunla eklenen hükümleri değiştiren ve bu kanuna geçici bir madde ekliyen 350 sayılı Kanunun değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/68) (S. Sayısı : 31) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1966]

3. — 1111 sayılı Askerlik Kanununun 41 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/110) (S. Sayısı : 94) [Dağıtma tarihi : 18 . 4 . 1966]

4. — Karayolları Trafik Kanununun 232 sayılı Kanunla değişik 26 ncı maddesinin (A) fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Ulaştırma ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/94) (S. Sayısı : 143) [Dağıtma tarihi : 22 . 7 . 1966]

5. — 1076 sayılı İhtiyat Subayları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun 14 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/77) (S. Sayısı : 158) [Dağıtma tarihi : 24 . 11 . 1966]

6. — 5584 sayılı Posta Kanununun 1, 3, 25, 26 ve 40 ncı maddelerinden «İğ kâğıtları» kelimelerinin çıkarılması hakkında kanun tasarısı ve Ulaştırma Komisyonu raporu. (1/127) (S. Sayısı : 63) [Dağıtma tarihi : 19 . 2 . 1966]

7. — Hafta tatili hakkındaki 394 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin (D) fıkrasına bâzi ilâveler yapılmasına dair kanun tasarısı ve İçiş-

leri ve Çalışma Komisyonları raporları (1/62) (S. Sayısı : 62) [Dağıtma tarihi : 19 . 2 . 1966]

× 8. — 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun değişik geçici 5 ve 6 ncı maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki 11 . 2 . 1966 tarihli ve 724 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/156) (S. Sayısı : 112) [Dağıtma tarihi : 7 . 5 . 1966]

9. — T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine 6842 sayılı Kanunla eklenen (g) fıkrasının değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/152) (S. Sayısı : 123) [Dağıtma tarihi : 4 . 7 . 1966]

10. — 6234 sayılı Köy enstitüleri ile İlköğretmen okullarının birleştirilmesi hakkındaki kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/89) (S. Sayısı : 127) [Dağıtma tarihi : 5 . 7 . 1966]

11. — Otuzbir kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/64) (S. Sayısı : 131) [Dağıtma tarihi : 14 . 7 . 1966]

12. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve 10 arkadaşı ile İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve 11 arkadaşının Tarım Kredi Kooperatifleri Kanununa bâzı maddelerin eklenmesine ve bu kanunun bir maddesinin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Ticaret, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/75) (S. Sayısı : 132) [Dağıtma tarihi : 14 . 7 . 1966]

13. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 22 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/145) (S. Sayısı : 134) [Dağıtma tarihi : 14 . 7 . 1966]

× 14. — Cezaların infazı sırasında ve infazdan sonraki korunmaya ait kanun tasarısı ve Adalet ve Plân komisyonları raporları (1/113) (S. Sayısı : 135) [Dağıtma tarihi : 14 . 7 . 1966]

15. — İzmir Milletvekili Hüsamettin Gümüspala ve 50 arkadaşının, T. C. Devlet Demiryolları İşletmesinde çalışan bir kısım memur-

ların kıdemlerinin tanınması hakkında kanun teklifi ve Maliye, Ulaştırma ve Plân komisyonları raporları (2/123) (S. Sayısı : 155) [Dağıtma tarihi : 3 . 8 . 1966]

16. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Kadri Kaplan ve 4 arkadaşının, 97 sayılı Kanunla değiştirilen 1076 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine 5 fıkra eklenmesine dair ek kanun teklifi ile Mardin Milletvekili Rifat Baykal ve 3 arkadaşının, 1963 ders yılında Harb Okulu öğrencilerinden okuldan ihracolunanların askerlik mükellefiyetlerini düzenliyen kanun teklifi ve Millî Savunma Komisyonu raporu. (2/2, 2/66) (S. Sayısı : 22 ye 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 29 . 12 . 1966]

17. — Uşak Milletvekili Fahri Uğrasızoğlu'nun, 27 . 5 . 1935 tarih ve 2739 sayılı Ulusal Bayram ve Genel tatiller hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin (D) ve (E) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/258) (S. Sayısı : 178) [Dağıtma tarihi : 30 . 12 . 1966]

× 18. — Tekel Genel Müdürlüğü döner sermayesinin (1 750 000 000) liraya çıkarılması hakkında kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonları raporu (1/263) (S. Sayısı : 184) [Dağıtma tarihi : 17 . 1 . 1967]

19. — Rize Milletvekili Erol Yılmaz Akçal ve 2 arkadaşının, 13 . 7 . 1965 tarih ve 647 sayılı cezaların infazı hakkındaki Kanunun 7 nci maddesinin (B) bendinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu. (2/116) (S. Sayısı : 191) [Dağıtma tarihi : 3 . 2 . 1967]

20. — Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketi kâr hisseleri hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/162) (S. Sayısı : 192) [Dağıtma tarihi : 10 . 2 . 1967]

21. — Ankara Milletvekili Hasan Türkay ve 3 arkadaşının, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ncü maddesine bir fıkra eklenmesi ile yine 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa bir madde ilâve edilmesine dair kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Çalışma ve Plân Komisyonları raporları (2/203) (S. Sayısı : 193) [Dağıtma tarihi : 11 . 2 . 1967]

× 22. — Ankara ve İstanbul şehirlerine içme, kullanma ve endüstri suyu temini hakkında kanun tasarısı ile İstanbul Milletvekili Reşit Ülker ile 9 arkadaşının teklifi ve İşleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar ve Plân komisyonları raporları (1/197, 2/235) (S. Sayısı : 209) [Dağıtma tarihi : 14 . 2 . 1967]

× 23. — Su ürünleri kanunu tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine; Trabzon Milletvekili Ahmet Şener ve 10 arkadaşı ile Cumhuriyet Senatosu Zonguldak Üyesi Tefvik İnci'nin, Su ürünleri kanunu teklifleri ve Gümrük ve Tekel, İşleri, Ticaret, Maliye, Adalet, Tarım ve Plân komisyonlarından 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/190, 2/26, 2/42, 2/83) (S. Sayısı : 210) [Dağıtma tarihi : 17 . 2 . 1967]

24. — Çanakkale Milletvekili Cihad Baban'ın Salih Sıtkı Fıstikeri'ne vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/119) (S. Sayısı : 211) [Dağıtma tarihi : 21 . 2 . 1967]

25. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Fahri Özdilek ve 5 arkadaşının Ali Rızaoğlu 1314 doğumlu Abdurrahman Özgen'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/264) (S. Sayısı : 212) [Dağıtma tarihi : 21 . 2 . 1967]

26. — Samsun Milletvekili Kâmrân Evliya-oğlu ile Hatay Milletvekili Hüsnü Özkan'ın, Abdullah Oğuz'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/326) (S. Sayısı : 213) [Dağıtma tarihi : 21 . 2 . 1967]

27. — İki kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/226) (S. Sayısı : 214) [Dağıtma tarihi : 21 . 2 . 1967]

28. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Sami Küçük ve 3 arkadaşının Mehmetoğlu İsmail Borazan'a vatani hizmet tertibinden maaş

bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/356) (S. Sayısı : 215) [Dağıtma tarihi : 21 . 2 . 1967]

29. — 30 . 12 . 1960 tarihli 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda değişiklikler yapılmasına dair 19 . 2 . 1963 tarihli ve 202 sayılı Kanunun 642 sayılı Kanunla değişik geçici 4 ncu ve 26 . 6 . 1964 tarihli ve 484 sayılı Kanunun 10 ncu maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporu (1/258) (S. Sayısı : 224) [Dağıtma tarihi : 25 . 2 . 1967]

30. — Tarım Bakanlığı Ziraat İşleri Genel Müdürlüğü ile Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Genel Müdürlüğüne bağlı kurum, okul ve kuruluşlara döner sermaye verilmesi hakkında kanun tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve 9 arkadaşının kanun teklifi ve Tarım ve Plân komisyonlarından 7 şer üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/259,) (2/71) (S. Sayısı : 227) [Dağıtma tarihi : 8 . 3 . 1967]

31. — Ankara Üniversitesi Kuruluş kadroları hakkındaki 5239 sayılı kanuna ek kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân Komisyonları raporları (1/312) (S. Sayısı : 232) [Dağıtma tarihi : 31 . 3 . 1967]

32. — Karadeniz Teknik Üniversitesi adıyla Trabzon'da bir üniversite kurulması hakkında kanunun ve buna ek 19 . 9 . 1963 tarihli ve 336 sayılı Kanunla 16 . 2 . 1965 tarihli ve 535 sayılı Kanunun bazı maddelerine birer fıkra eklenmesi ve bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonlarından 7 şer üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/338) (S. Sayısı : 234) [Dağıtma tarihi : 4 . 4 . 1967]

33. — Ankara Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 5239 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları. (1/344) (S. Sayısı : 235) [Dağıtma tarihi : 5 . 4 . 1967]

Dönem : 2
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 102

Başbakanlık Basımevi Döner sermaye işletilmesi kuruluşu hakkında kanun tasarısına dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Plân Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/3; Cumhuriyet Senatosu 1/368)

(Not : Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 436; Millet Meclisi 1 nci Dönem S. Sayısı : 255)

*Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı: 3312*

4 . 5 . 1964

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 24 . 1 . 1964 gün ve 3548 - 17382 sayılı yazınıza karşılıktır :

Başbakanlık Basımevi döner sermaye işletmesi kuruluşu hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun 30 . 4 . 1964 tarihli 67 nci Birleşiminde reddolunarak dosya ilişikte sunulmuştur.

Arz ederim.

Enver Aka
Cumhuriyet Senatosu Başkanı

Not:

Açık oy neticesi:	(97)
Kabul :	42
Ret :	55

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ
METİN

**Başbakanlık Basımevi döner sermaye işletmesi
kuruluşu hakkında kanun tasarısı**

MADDE 1. — 1322 sayılı Kanunda sayılan basım ve dağıtım işleri ile bunlarla ilgili diğer işleri yapmak ve Başbakanlığa bağlı olmak üzere 20 milyon lira döner sermayeli «Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesi» adı ile bir işletme kurulmuştur.

MADDE 2. — Basımevi işletmesi, genel ve katma bütçeli dairelerle özel idare ve belediyelerden, kamu iktisadi teşebbüsleri ile özel ve tüzel kişilerden basım işleri ile ilgili siparişler almaya ve bu siparişler dolayısıyla her türlü işlemlere girişmeye yetkilidir.

MADDE 3. — Basımevi İşletmesinin döner sermayesi:

a) Başbakanlık bütçelerinde özel bir bölüme konulacak ödeneklerden,

b) Halen Başbakanlık Basımevinde mevcudolan ve bu basımevine ait bulunan makina, demirbaş eşya ve malzeme, basılmış kitap, kıymetli kâğıt ve her türlü ilkel maddelerle bu işletmeye devrolunacak taşınır ve taşınmaz Hazine mallarının bir komisyon tarafından takdir ve tesbit olunacak halihazır değerleri tutarlarından,

c) Döner sermayenin işletilmesinden elde edilecek kârlardan,

d) Her türlü aynı ve nakdî bağış ve yardımlardan terekkübeler.

e) Bu sermaye 20 milyon liraya baliğ olduktan sonra, kârlar Hazineye yatırılır.

MADDE 4. — Döner sermayede çalıştırılacak ücretli personelin kadroları, Maliye Bakanlığının mütalâası alınmak suretiyle Başbakanlıkça tesbit olunur. Bu personele ait ücretlerle işçilerin fazla mesai ücretleri döner sermayeden ödenir.

MADDE 5. — Döner sermayenin hesap usulleri, alım - satım ve işletme işlemleri ile abone ve sipariş işleri Başbakanlık ile Maliye Bakanlığı tarafından müştereken hazırlanacak yönetmelik esaslarına göre yürütülür.

MADDE 6. — Döner sermaye işleri 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine ve Sayıştayın sarftan önce vizesine tabi değildir. Ancak döner sermaye ile yapılan işlerden doğan gelir ve giderler için bütçe yılı sonundan itibaren en geç 3 ay içinde düzenlenecek bilânço ve ekleri, gider ve gelir belgeleri ile birlikte Sayıştay Başkanlığına verilir. Bilânço ve eklerinin tasdikli birer örnekleri de aynı süre içinde Maliye Bakanlığına gönderilir.

MADDE 7. — 1322 sayılı Kanunun bu kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce mal sandıklarına yatırılmış olan abone bedelleri, bütçeden döner sermayeye tahsis edilen meblâğdan işletme fonuna aktarılacak suretiyle hesaben tasfiye edilir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Çeşitli bütçelerden satın alınmış olup halen Başbakanlık Basımevinde kullanılmakta bulunan makina, alet ve malzeme, bir komisyon tarafından takdir edilecek halihazır değerleri tutarları ödenmemiş sermayeye mahsubedilmek üzere, bedelsiz olarak işletmeye devrolunur.

MADDE 8. — Bu kanun yayını takibeden malî yılbaşında yürürlüğe girer.

MADDE 9. — Bu kanun hükümlerini Başbakan ve Maliye Bakanı yürütür.

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. 1/3 - 1/316
Karar No. 12

21 . 4 . 1966

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

(Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesi kuruluşu hakkında kanun tasarısı) Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunca reddedildiğinden Komisyonumuzda Devlet Bakanı ve ilgili temsilcilerinin iştiraki ile tekrar incelendi ve görüşüldü:

Devlet Bakanının, bu tasarının lüzumlu bulunduğu hakkındaki izahatlarından sonra Komisyonumuz Millet Meclisinin kabul ettiği metni yerinde ve faydalı görmüştür.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Aydın <i>İ. Sezgin</i>	Sözcü Sakarya <i>N. Bayar</i>	Adıyaman <i>M. A. Atalay</i>	Ankara <i>İ. Seşkin</i>
Ankara <i>H. T. Toker</i>	Bursa <i>C. Külahlı</i>	Bursa <i>İ. Öktem</i>	Bursa <i>A. Türkel</i>
Edirne <i>İ. Ertem</i>	İstanbul <i>S. Aren</i>	İzmir <i>M. Uyar</i>	Niğde <i>H. Özalp</i>
Rize <i>F. Y. Akçal</i>	Samsun <i>S. Kılıç</i>	Trabzon <i>A. R. Uzuner</i>	Yozgat Söz hakkım mahfuzdur <i>N. Kodamanoğlu</i>

Dönem : 2
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 131

Otuzbir kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/64)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Sayı: 71/110/6028

7 . 12 . 1965

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 4 . 12 . 1965 tarihinde kararlaştırılan «Otuzbir kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun tasarısı» gerekçesi ve ilişkileriyle birlikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel

Başbakan

GEREKÇE

Kurulduğu günden bugüne kadar Millî Emniyet Hizmetleri Reisliğinin başlıca vazifesi iç ve dışta memleketin beka ve inkişafını tehdideden karşı unsurların istihbaratını yapmaktır. Bütün dünya servislerinin tatbik ettikleri gibi Millî Emniyet Hizmetleri Reisliği de bu vazifenin ifası için çeşitli metotlara tevessül etmektedir. Bilhassa dış istihbaratın istihsalı için cesur ve vatansever kimseler yetiştirilerek hedef unsurlar içine sevk edilir. Bu vazifeler çok tehlikeli olup birçok defalar söz konusu şahıslar hayatlarını veya maiyetlerini temin etme kabiliyetlerini kaybederler. Bu uğurda ve memleketleri için hayatlarını kaybedenlerin dul ve yetimlerine veya iş göremeyecek kadar fizik kabiliyetlerini kaybedenlere devletin vefakâr elini uzatarak hiç olmazsa maiyetlerini temin etmeleri kâğımlmaz bir borç olmaktadır.

İlişik listede belirtilen şahıslar veya onların dul ve yetimleri bu kutsal vazife dolayısıyla maiyetlerini temin edemeyecek durumda olanlardır. Bunlar cem'an (31) kişidir. Servis, kendi mahdut imkânları ve malûm tahsisatından ayırdığı bir meblağ ile bu şahıslara zaman zaman yardımda bulunmuştur. Bu yardımlar imkânsızlıklar dolayısıyla tatminkâr olmadığı gibi bir ömür boyunca servis tarafından ödenmesi de mümkün olamayacaktır.

İlişik kanun tasarısı bahsi geçen 31 kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasını sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No. 1/64
Karar No. 9

27 . 12 . 1965

Yüksek Başkanlığa

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 4 . 12 . 1965 tarihinde kararlaştırılan, «Otuzbir kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun» tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle komisyonumuzda görüşüldü ;

Müstenid gerekçede arz ve izah edilen hususlar Komisyonumuzca muvafık mütalâa edilerek tasarı ve ekli cetveller aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.
Maliye Komisyonu Başkanı Y.

Sözcü Tekirdağ <i>H. Başol</i>	Kâtip Bingöl <i>M. E. Gündoğdu</i>	Balıkesir <i>A. Akın</i>	Bolu <i>II. Özcan</i>
Çankırı <i>T. Akman</i>	Çorum N. Yücer	Erzurum <i>G. Karaca</i>	Gaziantep <i>N. Sarıca</i>
Maraş <i>V. Pirinçcioğlu</i>	Urfa <i>B. Boran</i>	Zonguldak <i>S. E. Çetiner</i>	

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. 1/64
Karar No. 26

9 . 7 . 1966

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Komisyonumuza havale edilmiş bulunan, «Otuzbir kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkındaki kanun tasarısı» ilgili Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle incelendi ve görüşüldü.

Kanun tasarısı, Milli Emniyet hizmetlerinde geçici görevlerle çalıştırılan ve çeşitli şekillerde mağdur olan kişilere veya bunların eşlerine ve çocuklarına muayyen miktarlarda maaş bağlanmasını derpiş etmektedir.

Mezkûr şahıslar ya hayatlarını veya vücutça çalışma imkânlarını kaybeden kişiler yahut onların eşleri ve çocuklarıdır. Bunlara zaman zaman cüzi maddi yardımlar yapılmakta ise de ilgili ödenek ne kâfi gelmekte ne de bu para onların maaşlarını temin etmektedir.

Gördükleri vazifelerin ehemmiyetlerine binaen bunlara maaş bağlanmasına mâtuf kanun tasarısı Komisyonumuzca da uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Aydın <i>I. Sezgin</i>	Sözcü Sakarya <i>N. Bayar</i>	Aydın <i>S. Bosna</i>	Bursa <i>C. Külâhlı</i>
Bursa <i>I. Öktem</i>	Denizli <i>F. Avcı</i>	Edirne <i>I. Ertem</i>	Gümüşane <i>S. Ö. San</i>
Kayseri <i>F. Köksal</i>	Kütahya <i>M. Erez</i>	Rize <i>E. Y. Akçal</i>	Trabzon <i>E. Dikmen</i>
	Trabzon <i>A. R. Uzuner</i>		

Hükümetin teklifi

Otuzbir kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Ekli cetvelde adları yazılı otuzbir kişiye vatani hizmet tertibinden karşılıklarında yazılı miktarlarda aylık bağlanmıştır.

Bu aylıkların ödenmesinde hizalarında yazılı şartlar nazara alınır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımını takibeden ay başından itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

4 . 12 . 1965

Başbakan
S. Demirel
Devlet Bakanı
C. Bilgehan

Devlet Bakanı
R. Sezgin
Devlet Bakanı
K. Ocak

Devlet Bakanı
A. F. Alişan
Adalet Bakanı
H. Dinçer

Millî Savunma Bakanı
A. Topaloğlu
İçişleri Bakanı
F. Sükan
Dışişleri Bakanı V.
F. Sükan

**Millet Meclisi
Maliye Komisyonunun
değiştirisi**

Otuzbir kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 ne maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 ne maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ne maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Tasarıya bağlı cetvel aynen kabul edilmiştir.)

Maliye Bakanı
İ. Gürsan
Millî Eğitim Bakanı
O. Deniz
Bayındırlık Bakanı
E. Erdinç
Ticaret Bakanı
M. Zeren
Sğ. ve Sos. Y. Bakanı
E. Somunoğlu
Güm. ve Tekel Bakanı
İ. Tekin
Tarım Bakanı
B. Dağdaş

**Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonunun
değiştirisi**

Otuzbir kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 ne maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 ne maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ne maddesi aynen kabul edilmiştir.

CETVEL

(Tasarıya bağlı cetvel aynen kabul edilmiştir.)

Ulaştırma Bakanı
S. Öztürk
Çalışma Bakanı
A. N. Erdem
Sanayi Bakanı
M. Turgut
En. ve Ta. Kay. Bakanı
İ. Deriner
Turizm ve Ta. Bakanı
N. Kürşad
İmar ve İskân Bakanı
II. Menteseoğlu
Köy İşleri Bakanı
S. O. Avcı

Adı ve Soyadı	Doğumu	Aylık miktarı Lira	Açıklama
Van ili Tımar bucağında Yakup Örgü İskenderun Akdeniz B. K. Celâl Özkan nezdinde Mehmet Faik Altay	1328	400	Hayatta bulunduğu sürece.
Kırıkhan ilçesinde Ali Güven	1913	500	Hayatta bulunduğu sürece.
Eleşkirt Molla Süleyman köyünde İsa Güneş eşi Gülçiçek Güneş	1331	200	Dul kaldığı sürece.
Eleşkirt Molla Süleyman köyünde İsa Güneş kızı Hatice Güneş	1952	50	Bekâr veya dul kaldığı sürece.
Eleşkirt Molla Süleyman köyünde İsa Güneş kızı Güvercin Güneş	1948	50	Bekâr veya dul kaldığı sürece.
Eleşkirt Molla Süleyman köyünde İsa Güneş oğlu Hüseyin Güneş	1947	50	Tahsile devam etmediği takdirde 18 yaşını dolduruncaya kadar. (Tahsile devam ederse orta öğrenimde 20 yaş, yüksek öğrenimde 25 yaşını doldurun- caya kadar.)
Eleşkirt Molla Süleyman köyünde İsa Güneş oğlu Mahmut Güneş	1957	50	Tahsile devam etmediği takdirde 18 yaşını dolduruncaya kadar. (Tahsile devam ederse orta öğrenimde 20 yaş, yüksek öğrenimde 25 yaşını doldurun- caya kadar.)
Eleşkirt Molla Süleyman köyünde Rıza Hacı eşi Gültaze Hacı	1330	200	Dul kaldığı sürece.
Eleşkirt Molla Süleyman köyünde Rıza Hacı kızı Kebire Hacı	1950	50	Bekâr veya dul kaldığı sürece.
Eleşkirt Molla Süleyman köyünde Rıza Hacı kızı Rabia Hacı	1952	50	Bekâr veya dul kaldığı sürece.
Eleşkirt Molla Süleyman köyünde Rıza Hacı kızı Bedriye Hacı	1956	50	Bekâr veya dul kaldığı sürece.
Eleşkirt Molla Süleyman köyünde Rıza Hacı oğlu Binali Hacı	1954	50	Tahsile devam etmediği takdirde 18 yaşını dolduruncaya kadar. (Tahsile devam ederse orta öğrenimde 20 yaş, yüksek öğrenimde 25 yaşını doldurun- caya kadar.)
İğdır ilçesi Evcî köyünde Sefer Tekçe eşi Güzel Tekçe	1329	200	Dul kaldığı sürece.
İğdır ilçesi Evcî köyünde Sefer Tekçe kızı Terlan Tekçe	1946	50	Bekâr veya dul kaldığı sürece.
İğdır ilçesi Evcî köyünde Sefer Tekçe kızı Gülten Tekçe	1951	50	Bekâr veya dul kaldığı sürece.
İğdır ilçesi Evcî köyünde Sefer Tekçe kızı Leylan Tekçe	1950	50	Bekâr veya dul kaldığı sürece.

Adı ve Soyadı	Doğumu	Aylık miktarı Lira	Açıklama
Iğdır ilçesi Evcî köyünde Sefer Tekçe oğlu Oruç Tekçe	1946	50	Tahsile devam etmediği takdirde 18 yaşını dolduruncaya kadar. (Tahsile devam ederse orta öğrenimde 20 yaş, yüksek öğrenimde 25 yaşını dolduruncaya kadar.)
Göle ilçesi Okam bucağı Samselik köyünde Rezzak Altun eşi Esmâ Altun	1329	200	Dul kaldığı sürece.
Göle ilçesi Okam bucağı Samselik köyünde Rezzak Altun kızı Mülkinaz Altun	1949	50	Bekâr veya dul kaldığı sürece.
Göle ilçesi Okam bucağı Samselik köyünde Rezzak Altun oğlu Zeki Altun	1946	50	Tahsile devam etmediği takdirde 18 yaşını dolduruncaya kadar. (Tahsile devam ederse orta öğrenimde 20 yaş, yüksek öğrenimde 25 yaşını dolduruncaya kadar.)
Borçka ilçesi Maçahi bucağı Camili köyünde Yusuf Ertuğrul eşi Ayşe Ertuğrul		200	Dul kaldığı sürece.
Murgul Maden Servisinde Yağcı Hasan Ertürk yanında Yusuf Ertuğrul oğlu Halit Ertuğrul	1949	50	Tahsile devam etmediği takdirde 18 yaşını dolduruncaya kadar. (Tahsile devam ederse orta öğrenimde 20 yaş, yüksek öğrenimde 25 yaşını dolduruncaya kadar.)
Borçka ilçesi Maradit bucağında Emin Kaptan eşi Havva Çelebi	1319	200	Dul kaldığı sürece.
Borçka ilçesi Maradit bucağında Emin Kaptan oğlu İnar Kaptan		50	Tahsile devam etmediği takdirde 18 yaşını dolduruncaya kadar. (Tahsile devam ederse orta öğrenimde 20 yaş, yüksek öğrenimde 25 yaşını dolduruncaya kadar.)
Iğdır ilçesi Panik köyünde Mehmet Kaya eşi Susan Kaya	1925	200	Dul kaldığı sürece.
Şavşat ilçesi Mirya bucağı Ilca köyünde Rüstem Aydın eşi Sülbiye Aydın		200	Dul kaldığı sürece.
Kars Cumhuriyet Caddesi No. 347 de Hacı Kerim Ateş eşi Maika Ateş	1335	200	Dul kaldığı sürece.
Hopa ilçesi Iligoba köyünde Yusuf Çelik eşi Makbule Çelik	1910	200	Dul kaldığı sürece.
Van ili Tımar bucağında Mehmet Kıran eşi Güzel Kıran	1305	200	Dul kaldığı sürece.
Borçka ilçesi Maçahil bucağı Düzeli köyünde Osman Balcı annesi Hatice Balcı	1308	200	Dul kaldığı sürece.

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 211

Çanakkale Milletvekili Cihad Baban'ın, Salih Sıtkı Fıstıkeri'ne vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/119)

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

İstiklâl Harbine iştirak ederek emsallerine nazaran olağanüstü hizmet ve yararlık gösteren Salih Sıtkı Fıstıkeri'ne vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması için ilişik kanun teklifi hazırlanmıştır.

Gereğine müsaadelerine saygı ile rica ederim.

• Çanakkale Milletvekili
C.Baban

GEREKÇE

Salih Sıtkı Fıstıkeri'ne vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifinin gerekçesi.

İstiklâl Harbine iştirak ederek emsallerine nisbeten olağanüstü hizmet ve yararlık gösteren Salih Sıtkı Fıstıkeri'nin 1336 - 1337 tarihleri arasında 23 ncü Alay Komutanlığından ve Birecik kazasında takdir edilecek çalışmalarda bulunduğu kendisine verilmiş bulunan vesikalar ile sabittir. Ayrıca beyaz şeritli İstiklâl Madalyası sahibi bulunmaktadır. Halen süratle yardıma muhtaç bulunan adı geçen şahsa aylık bağlanması için bu kanun teklifi hazırlanmıştır.

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No. : 2/119
Karar No. : 15

22 . 12 . 1966

Yüksek Başkanlığa

Çanakkale Milletvekili Cihad Baban'ın, Salih Sıtkı Fıstıkeri'ne vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi, ilgili bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Gereğede arz ve izah edilen hususlar, komisyonumuzca da yerinde görülmüş ve teklif, 1 nci maddede yapılan değişiklikle kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.
Maliye Komisyonu

Başkanı	Sözcü	Kâtip	
Çankırı	Tekirdoğ	Bingöl	Balıkesir
<i>T. Akman</i>	<i>H. Başol</i>	<i>M. E. Gündoğdu</i>	<i>A. Akın</i>
Gaziantep	Kütahya	Maraş	Ordu
<i>N. Sarıca</i>	<i>M. Ersoy</i>	<i>V. Pirinçcioğlu</i>	<i>F. Güley</i>
	Urfa		
	<i>B. H. Boran</i>		

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 2/119
Karar No. : 41

15 . 2 . 1967

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

«Çanakkale Milletvekili Cihad Baban'ın Salih Sıtkı Fıstıkeri'ne vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi» incelendi ve görüşüldü: .

Kanun teklifi dosyasında bulunan vesikalara göre sıhhiye memuru Salih Sıtkı Fıstıkeri İstiklâl Savaşında Birecik muharebelerinde, Nizip ve Birecik hastanelerinin düşmandan tahliyesinde muhtelif infilâklerde çok üstün gayretler göstermiştir. Bunlara dair 6 adet eski yazılı orijinel ve tereümelî vesikalar mevcuttur. Ayrıca beyaz şeritli İstiklâl Madalyası verildiğine dair de bir vesika vardır.

Çanakkale'nin Ayyacak kazasının Behram köyünde oturan mezkûr şahsın oturduğu bir odalı bir evinden başka kayda değer geliri olmadığı vesikalardan anlaşılmaktadır.

Teklifte ayda 500 lira bağlanması istenmektedir. Maliye Komisyonu 400 lira olarak kabul etmiştir.

Komisyonumuz Maliye Komisyonunun değişikliğini benimsiyerek teklifi kabul etmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü	Kâtip
Aydın	Rize	Salkarya	Bolu
<i>İ. Sezgin</i>	<i>E. Y. Akçal</i>	<i>N. Bayar</i>	<i>H. İ. Cop</i>
Ankara	Balıkesir	Bursa	Eskişehir
<i>H. T. Toker</i>	<i>E. Gürelî</i>	<i>A. Türkel</i>	<i>M. İ. Anı</i>
Gümüşane	İstanbul	İzmir	Kayseri
<i>S. Savacı</i>	<i>N. Eroğan</i>	<i>İ. Gürsan</i>	<i>M. Yüceler</i>

Kütahya
M. Erez

Niğde
M. Altınsoy

Niğde
H. Özalp
İmzada bulunamadı

**Çanakkale Milletvekili Cihad
Baban'ın teklifi**

*Salih Sıtkı Fıstıkeri'ne vatani
hizmet tertibinden aylık bağ-
lanmasına dair kanun teklifi*

MADDE 1. — İstiklâl Har-
bine iştirak ederek emsallerine
nisbeten olağanüstü hizmet ve
yararlık gösteren Salih Sıtkı
Fıstıkeri'ne, hayatta bulunduğu
müddetçe, vatani hizmet tertibi-
nden (500) lira aylık bağlan-
mıştır.

MADDE 2. — Bu kararın
yayımlarını takibeden aybaşından
itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun
hükümlerini Maliye Bakanı yü-
rütür.

**Maliye Komisyonunun
değiştirisi**

*Salih Sıtkı Fıstıkeri'ne vatani
hizmet tertibinden aylık bağ-
lanmasına dair Kanun*

MADDE 1. — İstiklâl Sa-
vasına katılan ve gösterdiği üs-
tün yararlık ve hizmetlerden
dolayı kendisine 66 sayılı Ka-
nun gereğince beyaz şeritli İs-
tiklâl Madalyası verilmiş bulu-
nan Mustafa oğlu 1314 doğum-
lu Salih Sıtkı Fıstıkeri'ne ha-
yatta bulunduğu müddetçe va-
tani hizmet tertibinden (400)
lira aylık bağlanmıştır.

MADDE 2. — Teklifin 2 nei
maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 neü
maddesi aynen kabul edilmiştir.

**Bütçe Plân Komisyonunun
kabul ettiği metin**

*Salih Sıtkı Fıstıkeri'ne vatani
hizmet tertibinden aylık bağ-
lanmasına dair kanun teklifi*

MADDE 1. — Maliye Ko-
misyonunun 1 nei maddesi ay-
nen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Teklifin 2 nei
maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 neü
maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 212

Cumhuriyet Senatosu Tabî Üyesi Fahri Özdilek ve 5 arkadaşının, Ali Rızaoğlu 1314 doğumlu Abdurrahman Özgen'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/264)

Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 6219/1100

19 . 3 . 1966

Millet Meclisi Başkanlığına

Cumhuriyet Senatosu Tabî Üyesi Fahri Özdilek ve arkadaşlarının, Ali Rızaoğlu 1314 doğumlu Abdurrahman Özgen'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanmasına dair kanun teklifi ve gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gerekli işlemin yapılmasını rica ederim.
Saygılarımla.

Cumhuriyet Senatosu Başkanı
yerine Başkanvekili
Kadri Kaplan

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Milis Akıncı Vardar Müfrezesi Komutanı olarak İstiklâl Savaşına katılan ve büyük yararlık gösteren Ali Rızaoğlu 1314 doğumlu Abdurrahman Özgen'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkındaki kanun teklifi ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını arz ederiz.

17 Mart 1966

Tabî Senatör
Fahri Özdilek

Balıkesir Senatörü
Enver Aka

Tabî Senatör
Suphi Karaman

İstanbul Senatörü
Rifat Öztürkçine

İstanbul Senatörü
Fikret Gündoğan

Kayseri Senatörü
Hüsnü Dikeçligil

GEREKÇE

1. İstiklâl Savaşında Milis Akıncı Vardar Müfrezesi Komutanı olarak büyük hizmetlerde bulunmuş olan Abdurrahman Özgen halen İstanbul'da Sultanahmet Küçük Ayasofya Medrese sokak No. 1 de oturmaktadır. İki çocuğu felçli ve hastalıklı olmak üzere 4 nüfuslu ailesi efradı ile birlikte son derece yardıma muhtaç ve bizzat kendisi de hastalıklı bulunmaktadır. Fakirlik kâğıdı ek 1 de ve İstanbul Verem Savaş Derneği Şehremini Dispanserince verilen hastalık kâğıdı ek 2 dedir.

2. Abdurrahman Özgen 1335 mezunu Sv. Yd. Subayı olup İzmir işgalinde 17 nci Kolordu Karargâhında Sarıkışla'da bulunmakta idi. İşgal sırasında Kolordu Komutanı Nadir Paşaya «biz Rumeliliyiz, işgali biliriz.» diyerek emir ve komutayı terk etmiş, Yunanlılara esir düşmeden bir süvari bölüğü ile birlikte Manisa üzerinden Akhisar'a çekilmiştir. Millî Kuvvetler tarafından kurulan Akhisar ve Salihli cephelerinde bulduktan sonra bilâhara sıkışık duruma düşen Aydın Cephesine 57 nci Tümen emrine müfrezesi ile birlikte gönderilmiştir. Müfrezesi burada üçe bölünerek Yörük Ali Efe'nin maiyetinde Mülâzım Zekâi, Kadri ve Nihat beylerin emirlerine veriliyor. 16 Haziran 1335 te Erbeyli demiryolu köprüsü ile Malkoç köprüsünü aldıkları emir gereğince Mülâzım Zekâi Boyle birlikte tahribettiler. İlerlemekte olan bir Yunan Efdun Taburunu pusuya düşürüp ağır zayıyla geri çekilmeye mecbur ettiler. 21 Haziran 1335 te Mülâzım Nihat Beyle birlikte Erbeyli baskını yapmışlardır.

3. Aydın'ın ikinci defa düşman eline geçmesinden sonra müfrezenin sağ kalan eradını emrine alarak Gediz - Simav üzerinden dağ yollarından geçerek ve geçtikleri yerlerdeki köylerden de gönüllü tophıyarak, 150 kişilik müfrezesi ile birlikte Bursa - Yenişehir'de Hasan Kaptan emrindeki Vardar Müfrezesine katılmıştır. Vardar Müfrezesi, 14 nci Süvari Alay Komutanı ve aynı zamanda havalî komutanı bulunan Yarbay Suphi Beyin emrinde olarak 1336 senesinde Bursa ve Yenişehir civarı bulunan Lefke, Baren, Kabaçınar, Geyve boğazına kadar olan bölgelerdeki Türk köylerine Yunanlılar tarafından yapılan katliam baskınlarını önlemekte büyük gayretler ve üstün başarılar göstermiştir. O zaman 14. Sv. A. 2. Bölük subayı bulunan bilâhara mâlûl emekli Önyzb. Burhanettin Işıl'ın, 14. Süvari Alayında Bölük Komutanı Yzb. Fikret Yüzatlı'nın ve yine o tarihlerde evvelâ Geyve Kuvayi Milliye Kumandanlığını, bilâhara Yenişehir'de Millî Müdafaa Vatan Tabur Komutanlığını yapan emekli P. Alb. Ali Kocabaş'ın noterden tasdikli şahadet belgeleri ek. 3, ek. 4, ek. 5 tedir.

4. Abdurrahman Özgen, 1336 Ekim ayında Baren'da yaptıkları muharebede müfreze komutanı Hasan Kaptan'la birlikte yaralanıp Eskişehir Hastanesine sevk edildi. Tedaviden sonra müfrezesine dönen Abdurrahman Özgen yeni müfreze Komutanı Ali Bey ile birlikte İnönü savaşlarında. Çerkez Etem'le savaşlarda bulunmuşlardır. 1337 yılında Uşak ve Gediz havalisinde bâzı akınlardan sonra Yunanlıların geniş ölçüde mühimmat yığıdıkları Elvanlar'a, Alay Komutanı Haer Remzi ve Süvari Tümen Komutanı Yarbay Suphi Beyden aldıkları emir üzerine, Vardar Müfrezesi ile yapılan baskında müfreze Komutanı Ali Beyin şehit düşmesi üzerine bu tarihten itibaren müfreze Komutanlığı görevi İzmir'in kurtuluşuna kadar Abdurrahman Özgen tarafından yapılmıştır.

5. Elvanlar'da yaralanıp 8 saatlik bir muhasaradan sonra kurtulan Abdurrahman Özgen, bilâhara Mihaliççik Savaşına katılıp Sakarya'ya çekildi. Büyük Taarruza 14 nci Süvari Tümeni emrinde Ahı dağları bölgesinde katılan Vardar Müfrezesi İzmir'e ilk giren süvari birlikleri arasında bulunmuştur.

6. İzmir'in kurtuluşundan sonra 20.10.1338 de terhis edilen Milis Akıncı Vardar Müfrezesi Komutanı Abdurrahman Özgen'e ait terhis teskeresi sureti ek 6 dadır.

İstiklâl Savaşına başından sonuna kadar bir Milis kuvveti ile bilâhara bu kuvvetin komutanı olarak katılan ve halen çok muhtaç durumda bulunan Abdurrahman Özgen'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması lüzum ve kanaati ile kanun teklifimizi hazırlamış bulunuyoruz.

Maliye Komisyonu Raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No: 2/264
Karar No: 92

5 . 7 . 1966

Yüksek Başkanlığa

Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Fahri Özdilek ve 5 arkadaşının, Ali Rızaoğlu 1314 doğumlu Abdurrahman Özgen'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Gerekçede arz ve izah edilen hususlar Komisyonumuzca da uygun mütalâa edilmiş ve teklif 2 nei maddede yapılan değişiklikle kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı	Sözcü	Kâtip	
Çankırı	Tekirdağ	Bingöl	Balıkesir
<i>Tahir Akman</i>	<i>Halil Başol</i>	<i>Mehmet E. Gündoğdu</i>	<i>Adnan Akın</i>
	Gaziantep	Maras	
	<i>Naşit Sarıca</i>	<i>Vefik Pirinççioğlu</i>	

Bütçe Plân Komisyonu Raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No: 2/264
Karar No: 36

15 . 2 . 1967

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

«Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Fahri Özdilek ve 5 arkadaşının, Ali Rızaoğlu 1314 doğumlu Abdurrahman Özgen'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkındaki kanun teklifi» incelen-di ve görüşüldü :

Kanun teklifinin gerekçesinde tafsilâtiyle belirtildiği üzere Abdurrahman Özgen Süvari Yedek Su-bayı olarak İstiklâl Savaşında Akhisar civarında Millî Kuvvetler Cephesinde bulunmuş, 2 Yunan Ta-burunu pusuya düşürüp tahribetmiş, Vardar Müfrezesiyle baskınlar yaparak büyük yararlıklar gös-termiş, Uşak ve Gediz havalisinde 50 kişilik Vardar Müfrezesinin Komutanı Ali Beyin Şehit düşmesi üzerine Kumandanlığı ele almış İzmir'in kurtarılışına kadar yer yer feragatla çarpışmıştır.

Yakinen vâkıf olduklarını belirten Burhanettin Işıl, aynı muntakada çalışan Bölük Kumandanı Fikret Yüzatlı keza emekli Piyade Albayı Ali Kocabaş tarafından Abdurrahman Özgen hakkında bilhassa Vardar Müfrezesiyle yaptığı yararlıklar uzun uzun anlatılmakta sitayişkâr sözler söylenmek-tedir. Bunlar İstanbul Noterliğince tesbit edilmiş bulunmaktadır. Harb günlerine ait 7586 sayılı İstiklâl Madalyasına sahiptir. Dosyada mevuttur. Orijinal fotoğraflar da vardır. Birisinde Balı-kesir Senatörü Enver Aka da bulunmaktadır.

Yine dosyada bulunan vesikalara göre Abdurrahman Özgen 70 yaşları civarındadır. Geliri bulun-mamakta 2 felçli çocuğuna bakmak mecburiyetinde, fakrî zaruret içinde olup, kıvrınmakta, tüber-küloz ve astımdan mustaribolduğu anlaşılmaktadır.

Maliye Komisyonu kanun teklifinin yürürlüğe giriş maddesi olan 2 nei maddesini teamüle uygun olarak değiştirmiş, diğer maddelerini aynen kabul etmiştir.

Komisyonumuz Maliye Komisyonununun değiştirmişini aynen benimsiyerek teklifi kabul etmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Aydın	Rize	Sakarya	Bolu
<i>I. Sezgin</i>	<i>E. Y. Akçal</i>	<i>N. Bayar</i>	<i>H. İ. Cop</i>
Ankara	Balıkesir	Bursa	Eskişehir
<i>H. T. Toker</i>	<i>E. Güreli</i>	<i>A. Türkel</i>	<i>M. İ. Anı</i>
Gümüşano	İstanbul	İstanbul	İzmir
<i>S. Savacı</i>	<i>N. Eroğan</i>	<i>M. Güven</i>	<i>İ. Gürsan</i>
Kayseri	Kütahya	Niğde	Niğde
<i>M. Yüceler</i>	<i>M. Erez</i>	<i>M. Altınsoy</i>	<i>H. Özalp</i>

Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Fahri Özdilek ve 5 arkadaşının teklifi

Ali Rızaoğlu 1314 doğumlu Abdurrahman Özgen'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Millî Mücadelede Milis Akıncı Vardar Müfrezesi Komutanı olarak büyük hizmetlerde bulunmuş olan ve İstiklâl Madalyası ile taltif edilen Ali Rızaoğlu 1314 doğumlu Abdurrahman Özgen'e, hayatta bulunduğu müddetçe, vatani hizmet tertibinden ayda (500) lira maaş bağlanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yavımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

Maliye Komisyonunun değişikliği

Ali Rızaoğlu 1314 doğumlu Abdurrahman Özgen'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında Kanun

MADDE 1. — Teklifin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımını takibeden aybaşından itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Teklifin 3 neü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bütçe Plân Komisyonunun değişikliği

Ali Rızaoğlu 1314 doğumlu Abdurrahman Özgen'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Teklifin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Maliye Komisyonu değişikliğinin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 neü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 213

Samsun Milletvekili Kâmran Evliyaoglu ile Hatay Milletvekili Hüsnü Özkan'ın, Abdullah Oğuz'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/326)

Millet Meclisi Başkanlığına

Yurdumuzun düşman işgalinden çıkarılması için açılan İstiklâl Savaşına Adana Cephesinde fiilen katılan ve gösterdiği başarılı hizmetler sonucu kırmızı şeritli İstiklâl Madalyasıyla taltif edilen emekli kıdemli Başçavuş Abdullah Oğuz'un bu başarıları ile ilgili evrakları ektidir.

Tetkikinden de anlaşılacağı üzere İstiklâl mücadelemizin bugün 72 yaşındaki isimsiz kahramanı vatanın himayesine hak kazanmış bulunmaktadır.

Bu cümleden olarak kendisine vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması için ilişik kanun teklifi hazırlanmıştır.

Gereğine müsaadelerinizi saygı ile rica ederiz.

15 . 6 . 1966

K. Evliyaoğlu
Samsun Milletvekili

H. Özkan
Hatay Milletvekili

GEREKÇE

Abdullah Oğuz'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi gerekçesidir : İstiklâl Harbine iştirak ederek emsallerine nisbeten olağanüstü hizmet ve yararlık gösteren Abdullah Oğuz'un İstiklâl Savaşında Adana Cephesinde Karaisalı Jandarma Bölüğünde serçavuş olarak takdire şayan çalışmalarda bulunduğu kendisine verilmiş olan vesikalarla sabittir. Bu çalışmalarının mükâfatı olarak da kırmızı şeritli İstiklâl Madalyasıyla taltif edilmiştir.

Halen 72 yaşında bulunan ve süratle yardıma muhtacolan adı geçen şahsa aylık bağlanması için bu kanun teklifi hazırlanmıştır.

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No. : 2/326
Karar No. : 31

25 . 1 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Samsun Milletvekili Kâmran Evliyaoglu ile Hatay Milletvekili Hüsnü Özkan'ın, Abdullah Oğuz'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Gerekçede arz ve izah edilen hususlar, Komisyonumuzca da uygun görülmüş ve teklif 1 nei maddede yapılan değişiklikle kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı	Sözcü		
Çankırı	Tekirdağ	Burdur	Gaziantep
<i>T. Akman</i>	<i>H. Başol</i>	<i>F. Kırbaşı</i>	<i>N. Sarıca</i>
Ordu	Trabzon	Urfa	
<i>F. Güley</i>	<i>E. Dikmen</i>	<i>B. Boran</i>	

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi

15 . 2 . 1967

Bütçe Plân Komisyonu

Esas No. : 2/326

Karar No. : 39

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Samsun Milletvekili Kâmran Evliyaoğlu ile Hatay Milletvekili Hüsnü Özkan'ın, Abdullah Oğuz'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi incelendi ve görüşüldü :

Kanun teklifi dosyasında : Adana Mücahitler Cemiyetinin Abdullah Oğuz'un İstiklâl Savaşında Adana Cephesinde önemli hizmetlerde bulunduğu dair yazı, Adana - Kilikya Müdafaai Hukuk Cemiyeti eski Reisi Seyhan Milletvekili Ahmet Remzi Yürey'in imzalı sitayışkâr yazı, İstiklâl Madalyası beratı, İstiklâl Harbi Adana Cephesi Komutanı Sinan Tekelioğlu'nun takdirnamesi, bu takdirnamesinin doğru olduğunu belirtir emekli Orgeneral Fahrettin Alpay'a ait bir yazı mevcuttur.

Millî Savunma Bakanlığı Harb Tarihinde bir kaydın bulunmadığını İçişlerinden istenilen malûmatta bu zatın geçim sıkıntısında olduğu 74 yaşında bulunduğu bildirilmektedir.

Maliye Komisyonu 500 lira maaş teklifini 300 lira olarak değiştirerek kabul etmiştir.

Komisyonumuz Maliye Komisyonunun değişikliğini benimsiyerek teklifi kabul etmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Aydın	Rize	Sakarya	Bolu
<i>İ. Sezgin</i>	<i>E. Y. Akçal</i>	<i>N. Bayar</i>	<i>H. İ. Cop</i>
Ankara	Balıkesir	Bursa	Eskişehir
<i>H. T. Toker</i>	<i>E. Güreli</i>	<i>A. Türkel</i>	<i>M. İ. Anı</i>
Gümüşane	İstanbul	İzmir	Kayseri
<i>S. Savacı</i>	<i>N. Eroğan</i>	<i>İ. Gürsan</i>	<i>M. Yüceler</i>
Kütahya	Niğde	Niğde	
<i>M. Erez</i>	<i>M. Altınsoy</i>	<i>H. Özalp</i>	

Samsun Milletvekili Kâmrân Evliyaoğlu ile Hatay Milletvekili Hüsnü Özkan'ın teklifi

Abdullah Oğuz'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi

MADDE 1. — İstiklâl Harbine iştirak ederek emsallerine nisbeten olağanüstü hizmet ve yararlık gösteren Abdullah Oğuz'a hayatta bulunduğu müddetçe vatani hizmet tertibinden (500) lira aylık bağlanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımını takibeden ay başından itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

Maliye Komisyonunun değişikliği

Abdullah Oğuz'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi

MADDE 1. — İstiklâl Harbine iştirak ederek emsallerine nisbeten olağanüstü hizmet ve yararlık gösteren kırmızı şeritli İstiklâl Madalyasına sahip Abdullah Oğuz'a hayatta bulunduğu müddetçe vatani hizmet tertibinden ayda (300) lira aylık bağlanmıştır.

MADDE 2. — Teklifin 2 nevi maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 nü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bütçe Plân Komisyonunun kabul ettiği metin

Abdullah Oğuz'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi

MADDE 1. — Maliye Komisyonunun 1 nevi maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Teklifin 2 nevi maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 nü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 214

İki kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/226)

T.C.

23 . 6 . 1966

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 383 - 3703

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 1 . 6 . 1966 tarihinde kararlaştırılan «iki kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

S. Demirel
Başbakan

GEREKÇE

1. Millî Emniyette geçen hizmetleri dolayısıyla vatani hizmet tertibinden aylık bağlanan Gaydan Fikri Tuğsuz'un 17 . 1 . 1963 tarihinde vefat etmesi üzerine, 55 yaşında hasta ve yardıma muhtaç bulunan eşi Necibe Tuğsuz'a vatani hizmet tertibinden 300 lira aylık bağlanması MİT Müsteşarlığına teklif edilmiş ve Maliye Bakanlığınca da uygun mütalâa olunmuştur.

2. Millî Emniyette hizmeti geçen Hasan Elnadag'a bu hizmetine karşılık Millî Emniyetçe bugüne kadar maddi, mânevi yardımda bulunulmuş ise de bunun tatminkâr olmadığı ve bir ömür boyunca ödenmesi de mümkün olmadığından adigeçenin yararlı hizmetleri ve bugünkü durumu da nazara alınmak suretiyle kendisine vatani hizmet tertibinden ayda 500 lira aylık bağlanması MİT Müsteşarlığına teklif olunmuştur.

İlişik kanun tasarısı bahsi geçen iki kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasını sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No. : 1/226
Karar No. : 95

5 . 7 . 1966

Yüksek Başkanlığa

İki kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Gerekçede arz ve izah edilen hususlar komisyonumuzca da uygun görülerek tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı
Çankırı
T. Akman

Sözcü
Tekirdağ
H. Başol

Burdur
F. Karbağlı

Gaziantep
N. Sarıca

Urfa
B. Boran

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Bütçe Plân Komisyonu

Esas No. : 1/226

Karar No. : 40

16 . 2 . 1967

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

«İki kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkındaki kanun tasarısı» incelendi ve görüşüldü :

Kanun tasarısında Millî Emniyete hizmeti geçerek 1963 te vatani hizmet tertibinden 500 lira aylık bağlanmış olan Fikri Tuğsuz'un ölümü neticesinde fakrî zaruret içinde kalan karısı Necibe Tuğsuz'a ayda 300 lira bağlanması, keza Millî Emniyete geçen hizmetlerinden dolayı Hasan Alemdağ'a ayda 500 lira bağlanması derpiş olunmaktadır.

Tasarı uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan
Aydın
İ. Sezgin

Başkanvekili
Rizo
E. Y. Akçal

Sözcü
Sakarya
N. Bayar

Kâtip
Bolu
H. İ. Cop

Ankara
H. T. Toker

Balıkesir
E. Güreli

Bursa
A. Türkel

Eskişehir
M. İ. Anı

Gümüşano
S. Savacı

İstanbul
N. Eroğan

İzmir
İ. Gürsan

Kayseri
M. Yüceler

M. Erez
Kütahya

Niğde
M. Altınsoy

Niğde
H. Özalp

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

İki kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Millî Emniyetteki hizmetlerine karşılık 17 . 3 . 1963 tarihli ve 284 sayılı Kanunla vatani hizmet tertibinden 500 lira aylık bağlanan Gaydan Fikri Tuğsuz'un ölümü sebebiyle eşi Necibe Tuğsuz'a ölünceye kadar dul kaldığı sürece, ayda 300 lira ve Millî Emniyette geçen hizmetlerine karşılık Hasan Alemdağ'a ölünceye kadar ayda 500 lira aylık bağlanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihini takibeden aybaşından itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

1 . 6 . 1966

Başbakan <i>S. Demirel</i>	Devlet Bakanı <i>C. Bilgehan</i>	Devlet Bakanı <i>R. Sezgin</i>	Devlet Bakanı <i>K. Ocak</i>
Devlet Bakanı <i>A. F. Alişan</i>	Adalet Bakanı <i>H. Dinçer</i>	Millî Savunma Bakanı <i>A. Topaloğlu</i>	İçişleri Bakanı <i>F. Sükan</i>
Dışişleri Bakanı <i>İ. S. Çağlayangil</i>	Maliye Bakanı <i>İ. Gürsan</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>O. Dengiz</i>	Bayındırlık Bakanı <i>E. Erdinç</i>
Ticaret Bakanı <i>M. Zeren</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>E. Somunoğlu</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>İ. Tekin</i>	Tarım Bakanı <i>B. Dağdaş</i>
Ulaştırma Bakanı <i>S. Öztürk</i>	Çalışma Bakanı Y. <i>İ. Tekin</i>	Sanayi Bakanı <i>M. Turgut</i>	En. ve Ta. Kay. Bakanı <i>İ. Deriner</i>
Turizm ve Ta. Bakanı <i>N. Kürşad</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>H. Menteseoğlu</i>	Köy İşleri Bakanı <i>S. O. Avcı</i>	

Dönem : 2

Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 215

**Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Sami Küçük ve 3 arkadaşının
Mehmetoğlu İsmail Borazan'a vatani hizmet tertibinden maaş bağ-
lanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları
raporları (2/356)**

Cumhuriyet Senatosu

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü

Sayı : 6673 - 02183

28 . 7 . 1966

Millet Meclisi Başkanlığına

Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Sami Küçük ve üç arkadaşının, Mehmetoğlu İsmail Borazan'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gerekli işlemin yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla.

İbrahim Şevki Atasagun
Cumhuriyet Senatosu Başkanı

26 . 7 . 1966

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Mehmetoğlu İsmail Borazan'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına ait kanun teklifi gerekçe ve ekleriyle birlikte sunulmuştur. Gereğine müsaadeleri arz olunur.

Samî Küçük

Vehbi Ersü

Nejat Sarıhalı

Enver Güreli

Tabii Üye .

Tabii Üye

Balıkesir

Balıkesir

GEREKÇE

Birinci Cihan Harbinin en kanlı savaşlarının cereyan ettiği Kanal seferiyle Çanakkale muharebelerinden ve Kurtuluş Savaşının gönüllülerinden bugün hayatta kalanlarının sayılacak kadar az kaldıkları bir gerçektir.

İsmail Borazan, Birinci Cihan Harbinde Kanal seferine katılarak Süveyş kadar ilerliyen birliklerde vazife almış ve bilâhara da Çanakkale muharebelerine katılmak üzere Batıya sevk edilmiştir. Çimentepe ve Conkbayırı muharebelerinde birisi başından ve diğeri de ayağının ön kısmından olmak üzere iki yara almıştır. Borazan bu muharebelerde çaldığı süngü hucumu bolarıyla şöhret yapmıştır.

Harbin sona ermesiyle memleketi olan Burhaniye'ye gelen Borazan, Yunan istilâsı üzerine Ayvalık'ta kurulmaya başlıyan milis cepheye bölgeden topladığı vatanseverlerle birlikte katılmış ve milis kuvvetlerin gelişmesine bölgede büyük ölçüde yardımcı olmuştur.

Büyük Taarruzdan sonra bozgun halinde geri çekilen Yunan birliklerinin terk ettiği meskûn yerleri yakıp yıktığı bilinen bir gerçektir. İsmail Borazan, çekilen düşman kuvvetlerinin Burhaniye'yi de yakmak üzere olduğunu istihbar edince, küçük müfrezesini kasabanın kenar mahallelerine sokmuş ve kendi de bir minareye çıkarak birliklerine hücum borusuyla hücum işareti vermiş-

tir. Küçük müfreze ateşe başlayınca Yunanlılar baskına uğradıklarını zannederek alâlacele kasabayı terk ederek kaçmış ve bu suretle hem Burhaniye ve hem de körfezdeki diğer köy ve kasabalar, panik halinde kaçan Yunan birliklerinin tahribatından kurtarılmışlardır.

İsmail Borazan, Edremit, Burhaniye ve Ayvalık çevresindeki bu fedakârane hizmetlerinden ötürü bölge halkının saygı ve itibarına lâyık olmuştur. Bugün dahi Cumhuriyet ve Zafer bayramlarında yapılan törenlere İsmail Borazan, Birinci Cihan Harbi ve Kurtuluş Harbinden beri sakladığı tarihî borusu elinde olduğu halde Millî Milis kıyafetiyle katılmakta halkın sevgi ve saygısını toplamaktadır.

İstiklâl Harbinden sonra, hizmetlerine karşılık emvali metrukeden kendisine yapılmak istenen yardımları (Hizmetlerinin vatan borcu olduğunu ve karşılık istemediğini beyanla reddeden) İsmail Borazan bugün 75 yaşına gelmiş hiçbir yerden geliri olmayan yardıma muhtaç bir halde-dir.

İsmail Borazan hakkında toplanan bilgiler ekli belgelerde sunulmuştur.

Yukarda arz edildiği üzere sayıları sayılacak kadar azalan İstiklâl Harbi kahramanlarımıza, geçmiş hizmetlerini hatırlıyarak, son günlerini daha huzur içinde geçirebilmeleri için maddî bir yardım yapılmasına âcîl bir zaruret olduğu aşîkâr bulunmakla teklif yüksek tasviplerine sunulur.

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No. : 2/356
Karar No. : 13

19 . 12 . 1966

Yüksek Başkanlığa

Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Sami Küçük ve 3 arkadaşının, Mehmetoğlu İsmail Borazan'a vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi, Komisyonumuzda teklif sahibi ve ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Gereğede; Çanakkale muharebelerine ve İstiklâl Savaşına katılıp emsallerine nazaran üstün hizmetler gördüğü ifade edildiği gibi, fedakârane hizmetlerinden dolayı takdir ve taltife lâyık olduğu da sabık İzmir Şimal Cephesi Kumandanı Emekli Orgeneral Kâzım Özalp'in mektubunda teyidedilmiştir.

Yukarda arz ve izah edilen sebepler muvaceshinde, İsmail Borazan'a hayatta kaldığı müddetçe vatani hizmet tertibinden (350) lira aylık bağlanması Komisyonumuzca yerinde görülerek, teklif aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Maliye Komisyonu Başkanı

ve bu rapor Sözcüsü

Çankırı
T. Akman

Kâtip
Bingöl
M. E. Gündoğdu

Bolu
H. Özcan
İmzada bulunamadı

Çorum
N. Yücer

Erzurum
G. Karaca
İmzada bulunamadı

Gaziantep
N. Sarıca

Maraş
V. Pirinçcioğlu

Ordu
F. Güley

Tokat
F. Alacalı

M. Meclisi (S. Sayısı : 215)

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 2/356
Karar No. : 38

15 . 2 . 1967

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

«Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Sami Küçük ve 3 arkadaşının Mehmetoğlu İsmail Borazan'a vatanî hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkındaki kanun teklifi» incelendi ve görüşüldü :

Kanun teklifinin gerekçesinde; İsmail Borazan'ın Birinci Cihan Harbinde Kanal Seferine katılarak Süveys'e kadar ilerleyen birliklerle yer aldığı, Çimentepe ve Conkbayırı muharebelerinde yaralandığı, bu muharebelerde çaldığı süngü hücumu borularıyla şöret yaptığı, bilâhara Yunan istilâsı üzerine Ayvalık'ta kurulan Milis cepheye katıldığı, Yunan birlikleri çekilirken Burhaniye'nin de yıkılacağını duyarak küçük müfrezesiyle Karabayır'ın kenar mahallesine sokulduğu minareye çıkarak birliklere hücum işareti verdiği, baskına uğradığını zanneden Yunanlıların kaçtığı, daha sonra Edremit, Burhaniye ve Ayvalık cephelerinde feragatle çalıştığı belirtilmektedir.

Bu cansiparane çalışmalarının takdir edildiğine dair İzmir Şimal Cephesi Kumandanı Orgeneral Kâzım imzalı çok sîtayışkâr bir yazısı dosyada mevcuttur.

Millî Savunma Bakanlığında alınan yazılı bilgide bu şahsın Harb Tarihi kayıtlarında olmadığı ancak Kâzım Özalp imzalı yazının hakikat olduğu, bu şahsın mahalli tahkikatlarda yararlıklarının heyecanla anlatıldığı ve buna Bakanlığın da inandığı zikredilmektedir.

Emvali metrukeden zeytinlikler teklif edildiği ve fakat geçinip gidiyorum diyerek o zaman bunları kabul etmediği komisyonumuz üyeleri tarafından da anlatılmıştır.

İçişleri Bakanlığında alınan yazılı bilgide ise bu şahsın bir gelirinin olmadığı, fakrû zaruret içinde bulunduğu, karısı ile beraber yaşadığı, halen 74 yaşında olduğu bildirilmektedir.

Karısı ile beraber geçinmek mecburiyetinde olduğu göz önüne alınarak teklif 500 lira olarak kabul edilmiş ve 1 nci madde buna göre değiştirilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan
Aydın
I. Sezgin

Başkanvekili
Rize
E. Y. Akçal

Sözcü
Sakarya
N. Bayar

Kâtip
Bolu
H. İ. Cop

Ankara
H. T. Toker

Balıkesir
E. Güreli

Bursa
A. Türkel

Eskişehir
M. İ. Angı

Gümüşane
S. Savacı

İstanbul
N. Eroğan

İzmir
İ. Gürsan

Kayseri
M. Yüceler

Kütahya
M. Erez

Niğde
M. Altınsoy

Niğde
H. Özalp

C. Senatosu Tabii Üyesi Sami Küçük ve 3 arkadaşının teklifi

Birinci Cihan Savaşında Kanal Seferiyle Çanakkale muharebelerine ve İstiklâl Savaşına milis olarak katılan Mehmetoğlu İsmail Borazan'a vatani hizmet tertibinden maaş bağlanmasına dair kanun teklifi

MADDE 1. — Birinci Cihan Savaşında Kanal Seferiyle Çanakkale muharebelerine ve İstiklâl Savaşına katılıp emsallerine nazaran üstün hizmetler gören ve halen yardıma muhtaç bir durumda bulunan Burhaniye'de 1309 doğumlu Mehmetoğlu İsmail Borazan'a hayatta bulunduğu müddetçe vatani hizmet tertibinden (350) lira aylık bağlanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun, yayımını izliyen ay başından itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Maliye Bakanı yürütür.

Maliye Komisyonunun değişikliği

Birinci Cihan Savaşında Kanal Seferiyle Çanakkale muharebelerine ve İstiklâl Savaşına milis olarak katılan Mehmetoğlu İsmail Borazan'a vatani hizmet tertibinden maaş bağlanmasına dair kanun teklifi

MADDE 1. — Teklifin 1 nevi maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Teklifin 2 nevi maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 nevi maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bütçe Plân Komisyonunun değişikliği

Birinci Cihan Savaşında Kanal Seferiyle Çanakkale muharebelerine ve İstiklâl Savaşına milis olarak katılan Mehmetoğlu İsmail Borazan'a vatani hizmet tertibinden maaş bağlanmasına dair kanun teklifi

MADDE 1. — Birinci Cihan Savaşında Kanal Seferiyle Çanakkale muharebelerine ve İstiklâl Savaşına katılıp emsallerine nazaran üstün hizmetler gören ve halen yardıma muhtaç bir durumda bulunan Burhaniye'de 1309 doğumlu Mehmetoğlu İsmail Borazan'a hayatta bulunduğu müddetçe vatani hizmet tertibinden 500 lira aylık bağlanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun, yayımını takibeden ay başından itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Teklifin 3 nevi maddesi aynen kabul edilmiştir.

Karadeniz Teknik Üniversitesi adıyla Trabzon'da bir üniversite kurulması hakkında Kanunun ve buna ek 19 . 9 . 1963 tarihli ve 336 sayılı Kanunla 16 . 2 . 1965 tarihli ve 535 sayılı Kanunun bâzı maddelerine birer fıkra eklenmesi ve bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonlarından 7 şer üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/338)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71/527 - 1266

4 . 3 . 1967

Millet Meclisi Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 3 . 3 . 1967 tarihinde kararlaştırılan «Karadeniz Teknik Üniversitesi adıyla Trabzon'da bir üniversite kurulması hakkında Kanunun ve buna ek 19 . 9 . 1963 tarihli ve 336 sayılı Kanunla, 16 . 2 . 1965 tarihli ve 535 sayılı Kanunun bâzı maddelerine birer fıkra eklenmesi ve bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı» gerekçesiyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

20 Mayıs 1955 tarihli ve 6594 sayılı; 19 Eylül 1963 tarihli ve 336 sayılı kanunlarla kurulan ve 2 Aralık 1963 tarihinde Temel Bilimler Fakültesi ile öğretime başhyan Karadeniz Teknik Üniversitesinin İnşaat ve Mimarlık Fakültesi de 1965 - 1966 öğretim yılında açılmış bulunmaktadır. Önümüzdeki yıllarda diğer fakülteleri de faaliyete geçecek olan Karadeniz Teknik Üniversitesine yeteri kadar öğretim üyesi temini, alınan her türlü tedbire rağmen maalesef bugüne kadar mümkün olamamıştır. Öğretim üyesi temini bakımından Atatürk Üniversitesinde de güçlüklerle karşılaşmaktadır. Diyarbakır'da kurulacak üniversitenin nüvesini teşkil etmek üzere, şimdilik Ankara Üniversitesine bağlı olarak açılan Diyarbakır Tıp Fakültesinde de aynı güçlüklerle karşılaşılacağı tabii bulunmaktadır.

Gerek bu bakımdan, gerek Karadeniz Teknik Üniversitesinin kuruluş kanunlarında tatbikatta bugüne kadar müşahade edilen eksikliklerin giderilmesi maksadiyle maddelerin gerekçesi kısmında daha etraflı olarak açıklanan sebeplere dayanılarak 6594 sayılı Kanunun 2 ne ve geçici 6 ne maddelerine birer fıkra eklenmesi ve 3 ne maddesinin değiştirilmesi; 336 sayılı Kanunun 1 ne maddesine bir fıkra eklenmesi ve geçici 3 ne ve 4 ne maddeleriyle 16 Şubat 1965 tarihli ve 535 sayılı Kanunun 1 ne maddesinin değiştirilmesine lüzum ve zaruret hâsıl olmuştur.

Maddelerin açıklanması :

1 neı madde ile : 6594 sayılı Kanunun 2 neı maddesinde; «Karadeniz Teknik Üniversitesi, iki fakültesinin kuruluşunun ikmalı ve tedrisata açılmasıyla Üniversiteler Kanununda musarrah bütün hak ve vecibelerle hükmi şahsiyet iktisabeder» denilmektedir. Bir fakültenin kuruluşunun tamamlanmış sayılabilmesi için Üniversiteler Kanununa göre gerekli organların teşekkül edebilmesi lâzımdır. Üniversiteler Kanununun geçici 4 neü maddesi gereğince bir fakülte profesörler kurulunun teşekkül edebilmesi için, o fakültenin kadrosunda 5 ten fazla aylıklı profesör bulunması icabetmektedir. 6594 sayılı Kanunun 2 neı maddesinde bu husus açık olarak belirtilmediği için tatbikatta tereddütler hâsıl olmaktadır. Durumun vuzuha kavuşturulması bakımından maddeye bir fıkra eklenmesi zarurî görülmüştür.

2 neı madde ile : 6594 sayılı Kanunun geçici 6 neı maddesinde, Karadeniz Teknik Üniversitesinin kuruluş hazırlıklarında üniversite öğretim üeleriyle Devlet memurlarına görev verilebileceği belirtilmiş ise de, üniversite öğretim üelerine bu görevleri karşılığı alacakları ücretler 7244 sayılı Kanunun 3 neü maddesi şümulü dışında tutulmamış olduğu için görev verilmesinde güçlükler karşılanmaktadır.

Bu itibarla Karadeniz Teknik Üniversitesinin kuruluş hazırlıklarında görevlendirilenlere, bu görevleri karşılığı verilecek ücretlerin de bu üniversite öğretim üelerine verilen tazminat gibi, 7244 sayılı Kanunun 3 neü maddesi şümulü dışında tutulması zarurî görülmüş bu maksatla, 6594 sayılı Kanunun geçici 6 neı maddesine bir fıkra eklenmiştir.

3 neü madde ile : «Karadeniz Teknik Üniversitesinin öğretim heyeti ordinaryüs profesör, profesör ve doçentlerden; öğretim yardımcıları da öğretim görevlileri rektörler, mütehassıslar, mütercimler ve asistanlardan teşekkül eder» denilmektedir. Ordinaryüs profesörlük unvanı, eskiden bu unvanı iktisabetmiş olanların hakları saklı kalmak üzere, 115 sayılı Kanunla kaldırılmış bulunmaktadır. Madde bu şekliyle kaldığı takdirde, Karadeniz Teknik Üniversitesinin öğretim heyetinde ordinaryüs profesör de bulunması zorunluğudur. Bu sebeple maddeden ordinaryüs profesör kaydının çıkarılması gerekli görülmüştür.

4 neü madde ile : Karadeniz Teknik Üniversitesinin öğretim üyesi yardımcılarının, mütehassıslar yani uzmanların bulunacağı belirtildiği halde, 336 sayılı Kanuna ekli kadro cetveline uzman kadrosu konulmadığından Karadeniz Teknik Üniversitesinde şiddetle ihtiyaç duyulan bu kadroların temini için tasarıda miktar ve dereceleri gösterilen uzman ve öğretim görevlisi kadroları ek bir fıkra ile 336 sayılı Kanunun 1 neı maddesine eklenmiştir.

5 neı madde ile : Bugün kuruluşlarını tamamlamış üniversitelerin bile öğretim üyesi temini konusunda ciddî güçlükler içinde buldukları bir gerçektir. Diğer yandan yeni kurulmuş bulunan Karadeniz Teknik Üniversitesi hem kuruluşunu süratle tamamlamak ve hem de öğretim ve eğitimi aksatmadan yürütmek zorundadır. 336 sayılı Kanunun geçici 3 neü ve 4 neü maddeleri halihazır şekilleriyle günün ihtiyacına cevap veremeyecek durumdadır. 336 sayılı Kanunun geçici 3 neü maddesi gereğince dışarda eserleri ve yayımları tanınmış kimselerin profesörlüğe tâyinleri için, profesörler kurulunca yapılacak teklifin, Senatoça uygun görülmesinden sonra üniversitelerarası kurulun da tasvibinden geçmesi zorunludur. Senatoça uygun görülen teklifin ayrıca üniversitelerarası kurula da getirilmesi zarureti, tatbikatta güçlükler yaratacağından bu hususun maddeden çıkarılması uygun görülmüştür.

Geçici 4 neü madde, bu tasarıda yer alan yeni şekliyle tüzel kişilik kazanıncaya kadar, Karadeniz Teknik Üniversitesine, dışardan ne suretle profesör veya öğretim görevlisi tâyin edilebileceğini bir esasa bağlamaktadır. Halen yürürlükte bulunan mevzuat ile öğretim üyesi temini hemen hemen imkânsız bir durumdadır. Üstelik çoğu daha önce Devlet hizmetinde çalışmadıklarından barem kanuniyle kendilerine verilecek istihkâk tatmin edici olmaktan çok uzak bulunmakta ve dolayısıyla dışardaki ehliyetli elemanların üniversitede görev almaları güçleşmekte ve bu sebeplerden dışardan öğretim üyesi temin edilememektedir. Maddenin getirdiği yeni hüküm bu güçlüğü kısmen de olsa kaldırmıştır.

6 ncı madde ile : Karadeniz Teknik Üniversitesi ile Atatürk Üniversitesinde sürekli veya geçici olarak görev alan öğretim üye ve yardımcılarına mahrümiyet ödeneği verilmesini öngören 535 sayılı Kanunda tesbit olunan tazminat miktarı bu üniversitelere öğretim üyesi ve yardımcısı temininde bâzı kolaylıklar sağlamışsa da hali hazır durumu ile günün ihtiyaçlarını karşıyamamaktadır. Bu yüzden bu üniversitelerde, öğretim üyesi sıkıntısı çekilmektedir ve özellikle Karadeniz Teknik Üniversitesinde yeteri kadar öğretim üyesi bulunmayışı yüzünden öğretimin ancak asistanların yardımı ile şimdilik güçlkle devamı sağlanabilmektedir. Âcilen tedbir alınmadığı takdirde öğretime ara vermek zarureti hâsıl olacaktır. Bu sebeple bu üniversitelerde görev alacak öğretim üyelerine verilecek tazminat miktarı artırılmıştır. Ayrıca Diyarbakır'da kurulacak üniversitenin nüvesini teşkil etmek üzere, 115 sayılı Kanunla değişik 4936 sayılı Kanunun 2 nci maddesi uyarınca, şimdilik Ankara Üniversitesine bağlı olarak açılmasına karar verilen Diyarbakır Tıp Fakültesinin kuruluşunun ve öğretim üyesi ve yardımcıları kadrosunun da süratle tamamlanabilmesi için Diyarbakır Tıp Fakültesinde görev alacaklar da bu madde içinde mütalâa olunmuştur.

7 nci ve 8 nci maddeler, kanunun yürürlük ve yürütülmesine dairdir.

Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyonu
Esas No. : 1/338
Karar No. : 2

1 . 4 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Başkanlığınız tarafından Komisyonumuza tevdi edilen, Karadeniz Teknik Üniversitesi adıyla Trabzon'da bir üniversite kurulması hakkında kanunun ve buna ek 19 . 9 . 1963 tarihli ve 336 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı, Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Tasarının gerekçesinde beyan edilen fikirler Komisyonumuzca benimsenerek tasarı metninin müzakeresine geçilmiştir. Metnin aşağıda izah edeceğimiz gerekçe ile 3, 4 ve 6 ncı maddelerinde değişiklikler yapılmış ve tasarı bu yapılan değişikliklerle Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

1. — Tasarının 3 ncü maddesinde yeni terimler kullanmak gayesi ile, maddenin 4 ncü satırındaki (lektörler) deyimi yerine (okutmanlar) ve (mütehassıslar) deyimi yerine de (uzmanlar) deyiminin kullanılması uygun görülmüştür.

2. — Tasarının 4 ncü maddesindeki (1) sayılı cetvele eklenen kadroları, Komisyonumuz Karadeniz Teknik Üniversitesi için öğretim üyesinin adedinin az görüldüğünden, 2 nci dereceden 5 aded 1 750 liralık öğretim görevlisi ilâve edilmiş, ayrıca eklenen cetvelde görülen 3 ncü dereceden 1 500 liralık 10 aded öğretim görevlisini de 15 aded olarak değiştirmiştir.

3. — Tasarının 6 ncı maddesinin (C) fıkrası; 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 115 sayılı Kanunla değişik 62 ncı maddesi gereğince Karadeniz Teknik Üniversitesinde geçici olarak görevlendirilen öğretim üyeleri, ders hazırlığı, lâboratuvar mesaisi ve araştırmalar için her an Trabzon'da görev başında bulunacaklarından bu öğretim üyelerine verilecek olan 100 lira günlük tazminat, yukarıda bahsedilen hizmetler için de verilmesi uygun görülülüğünden aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«C) 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 115 sayılı Kanunla değişik 62 ncı maddesi gereğince Karadeniz Teknik Üniversitesinde geçici olarak görevlendirilen öğretim üyelerine, bu görevi fiilen

yaptıkları sürece her gün için diğer istihkaklarına ve (B) fıkrasında yazılı mahrumiyet ödeneğine ilâve olarak 100 lira tazminat verilir.»

Tasarının diğer maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Gündemdeki diğer işlere takdimen öncelik ve ivedilikle görüşülmek temennisiyle Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan
İstanbul
Prof. Dr. M. Yardımcı

Sözcü
Kütahya
Mesut Erez

Kâtip
Gümüşane
Sabri Özcan San

Adana
Mahmut Bozdoğan

Afyon
Osman Attilâ

Aydın
Söz hakkım saklıdır.
M. Kemal Yılmaz

İstanbul
Nuri Eroğan

Kayseri
Söz hakkım mahfuzdur
Mehmet Yüceler

Konya
Necati Kalaycıoğlu

Trabzon
Ihsan Binicioğlu

Trabzon
Ali Rıza Uzuner
İmzada bulunamadı.

Artvin
Söz hakkım mahfuz
Mustafa Rona

HÜKÜMETİN TEKLAFI

Karadeniz Teknik Üniversitesi Adıyla Trabzon'da bir Üniversite kurulması hakkında Kanunun ve buna ek 19 . 9 . 1963 tarihli ve 336 sayılı Kanunla, 16 . 2 . 1965 tarihli ve 535 sayılı Kanunun bâzı maddelerine birer fıkra eklenmesi ve bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 20 Mayıs 1955 tarihli ve 6594 sayılı Karadeniz Teknik Üniversitesi Adıyla Trabzon'da bir Üniversite Kurulması hakkında Kanunun 2 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Bir fakültenin kuruluşunun tamamlanması; o fakültenin kadrosunda, Profesörler Kurulu teşkil edecek aylıklı en az 6 profesörün bulunmasına bağlıdır.»

MADDE 2. — Aynı Kanunun geçici 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Bu ücretler hakkında 10 . 2 . 1958 tarihli ve 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi hükümleri uygulanmaz.»

MADDE 3. — 6594 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 3. — Karadeniz Teknik Üniversitesi Öğretim heyeti, profesörler ve doçentlerden, öğretim yardımcıları da; öğretim görevlileri, lektörler, mütehassıslar, mütercimler ve asistanlardan teşekkül eder.»

MADDE 4. — 19 Eylül 1963 tarihli ve 336 sayılı Kanunun 1 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«(1) sayılı cetvele aşağıdaki kadrolar eklenmiştir. Bu kadrolardan öğretim görevlileri hakkında 30 . 6 . 1939 tarihli ve 3656 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi hükmü uygulanır.»

Derece	Adedi	Unvanı	Tutarı
3	10	Öğretim görevlisi	1 500
8	15	Uzman	700
9	15	Uzman	600
10	15	Uzman	500

MADDE 5. — 19 Eylül 1963 tarihli ve 336 sayılı Kanunun geçici 3 ncü ve geçici 4 ncü maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MİLLET MECLİSİ GEÇİCİ KOMİSYONU DEĞİŞTİRİŞİ

Karadeniz Teknik Üniversitesi adıyla Trabzon'da bir Üniversite kurulması hakkında Kanunun ve buna ek 19 . 9 . 1963 tarihli ve 336 sayılı Kanunla 16 . 2 . 1965 tarihli ve 535 sayılı Kanunun bâzı maddelerine birer fıkra eklenmesi ve bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 6594 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 3. — Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim, profesörler ve doçentlerden, öğretim yardımcıları da; öğretim görevlileri, okutmanlar, uzmanlar, mütercimler ve asistanlardan teşekkül eder.»

MADDE 4. — 19 Eylül 1963 tarihli ve 336 sayılı Kanunun birinci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«(1) sayılı cetvele aşağıdaki kadrolar eklenmiştir. Bu kadrolardan öğretim görevlileri hakkında 30 . 6 . 1939 tarihli ve 3656 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi hükmü uygulanır.»

Derece	Adedi	Unvanı	Tutarı
2	5	Öğretim görevlisi	1 750
3	15	»	1 500
8	15	Uzman	700
9	15	Uzman	600
10	15	Uzman	500

MADDE 5. — Tasarının beşinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

«Geçici Madde 3. — Karadeniz Teknik Üniversitesi tüzel kişilik kesbettikten sonra dışarda meslek çalışmaları, eserleri ve yayınlarıyla tanınmış kimseler de ilgili fakülte profesörler kurullarının 2/3 çoğunlukla yapacakları teklif, Senatoca uygun görülmek ve Millî Eğitim Bakanı tarafından onaylanmak suretiyle usulüne göre profesör seçilebilirler. Bu maddenin uygulanma süresi 10 yıldır.»

«Geçici Madde 4. — Karadeniz Teknik Üniversitesi tüzel kişilik kazanmaya kadar Üniversite dışında mesleki çalışmaları, eserleri ve yayınlarıyla tanınmış kimseler arasında aşağıda belirtilen şekilde profesör atanabilir.

a) Profesörlüğe atanacak adayın, mesleki ve ilmî durumu hakkında bir rapor hazırlamak üzere, 5 profesörden kurulu bir heyet teşkil olunur. Bu heyetin üyelerinden üçü Karadeniz Teknik Üniversitesinin bütün fakülteleri, öğretim üyelerinin teşkil ettiği Karadeniz Teknik Üniversitesi Genel Kurulunca, diğer ikisi de, Karadeniz Teknik Üniversitesi Rektörünün isteği üzerine, tüzel kişiliği haiz üniversitelerden birinin ilgili fakültelerinin profesörler kurulu tarafından seçilir.

b) Bu heyet tarafından aday hakkında müspet rapor verilmesi halinde, (a) fıkrasında sözü geçen fakülte profesörler kuruluna, Karadeniz Teknik Üniversitesinin Rektörü ile ilgili fakültesinin dekanının da katılması suretiyle kurulacak heyet, adayın profesörlüğe atanmasını uygun gördüğü takdirde, Millî Eğitim Bakanına teklifte bulunur. Millî Eğitim Bakanının onamasıyla profesörlüğe atanma işlemi kesinleşir.»

MADDE 6. — 16 Şubat 1965 tarihli ve 535 sayılı Kanunun 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 1. — A) Erzurum Atatürk Üniversitesi kadrolarında ve Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesine bağlı olarak açılan Diyarbakır Tıp Fakültesinde sürekli olarak görev alan öğretim üyesi, öğretim görevlisi; uzman ve asistanlarla 3 Haziran 1946 tarihli ve 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 7 Ekim 1960 tarihli ve 115 sayılı Kanunla değişik 62 nci maddesi

Millet Meclisi Geçici Komisyon değişikliği

MADDE 6. — 16 Şubat 1965 tarihli ve 535 sayılı Kanunun 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 1. — A) Erzurum Atatürk Üniversitesi kadrolarında ve Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesine bağlı olarak açılan Diyarbakır Tıp Fakültesinde sürekli olarak görev alan öğretim üyesi, öğretmen görevlisi, uzman ve asistanlarla 3 Haziran 1946 tarihli ve 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 7 Ekim 1960 tarihli ve 115 sayılı Kanunla değişik 62 nci maddesi

Hükümetin teklifi

gereğince geçici olarak görevlendirilen öğretim üyelerine bu görevi fiilen yaptıkları sürece her ay her türlü istihkaklarından ayrı olarak brüt maaşlarının yüzde yüzü; bunlardan maaşı 7 nci dereceden az olan asistanlara 7 nci derece maaşın yüzde yüzü oranında mahrumiyet ödeneği verilir.

B) Karadeniz Teknik Üniversitesinde sürekli olarak görev alan öğretim üyesi, öğretim görevlisi, uzman ve asistanlarla 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 115 sayılı Kanunla değişik 62 nci maddesi gereğince geçici olarak görevlendirilen öğretim üyelerine bu görevi fiilen yaptıkları sürece, her ay, bütün istihkaklarından ayrı olarak aşağıda gösterilen oranlarda mahrumiyet ödeneği verilir.

a) Profesörlere 1 nci derece brüt maaşın yüzde yüzü,

b) Doçentlerden maaşı 3 ncü derece veya daha az olanlara 3 ncü derece brüt maaşın yüzde yüzü, 3 ncü dereceden daha yüksek olanlara almakta oldukları brüt maaşın yüzde yüzü,

c) Öğretim görevlisi ve uzmanlara brüt maaşlarının yüzde yüzü,

d) Asistanlardan maaşı, 7 nci derece ve daha az olanlara 7 nci derece brüt maaşın yüzde yüzü, 7 nci dereceden daha yukarı olanlara almakta oldukları brüt maaşın yüzde yüzü,

C) 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 115 sayılı Kanunla değişik 62 nci maddesi gereğince Karadeniz Teknik Üniversitesinde geçici olarak görevlendirilen öğretim üyelerine, bu görevi fiilen yaptıkları süre içinde ders verdikleri her gün için diğer istihkaklarına ve (B) fıkrasında yazılı mahrumiyet ödeneğine ilâve olarak 100 lira tazminat verilir.

D) Bu maddede söz konusu olan tazminat ve ödenekler hakkında 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi hükmü uygulanmaz. Bu üniversitelerde geçici olarak görevlendirilenlere 10 Şubat 1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 42 nci maddesinde kabul edilen geçici görev yevmiesi verilmez.

E) Bu maddeye göre ödenen tazminat ve ödenekler hiçbir suretle müktesep hak teşkil etmez.

Millet Meclisi Geçici Komisyon değişikliği

gereğince geçici olarak görevlendirilen öğretim üyelerine bu görevi fiilen yaptıkları sürece her ay her türlü istihkaklarından ayrı olarak brüt maaşlarının yüzde yüzü; bunlardan maaşı 7 nci dereceden az olan asistanlara 7 nci derece maaşın yüzde yüzü oranında mahrumiyet ödeneği verilir.

B) Karadeniz Teknik Üniversitesinde sürekli olarak görev alan öğretim üyesi, öğretim görevlisi, uzman ve asistanlarla 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 115 sayılı Kanunla değişik 62 nci maddesi gereğince geçici olarak görevlendirilen öğretim üyelerine bu görevi fiilen yaptıkları sürece, her ay bütün istihkaklarından ayrı olarak aşağıda gösterilen oranlarda mahrumiyet ödeneği verilir.

a) Profesörlere 1 nci derece brüt maaşın yüzde yüzü,

b) Doçentlerden maaşı 3 ncü derece veya daha az olanlara 3 ncü derece brüt maaşın yüzde yüzü, 3 ncü dereceden daha yüksek olanlara almakta oldukları brüt maaşın yüzde yüzü,

c) Öğretim görevlisi ve uzmanlara brüt maaşlarının yüzde yüzü,

d) Asistanlardan maaşı, 7 nci derece ve daha az olanlara 7 nci derece brüt maaşın yüzde yüzü, 7 nci dereceden daha yukarı olanlara almakta oldukları brüt maaşın yüzde yüzü,

C) 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 115 sayılı Kanunla değişik 62 nci maddesi gereğince Karadeniz Teknik Üniversitesinde geçici olarak görevlendirilen öğretim üyelerine, bu görevi fiilen yaptıkları sürece her gün için diğer istihkaklarına ve (B) fıkrasında yazılı mahrumiyet ödeneğine ilâve olarak (100) lira tazminat verilir.

D) Bu madde söz konusu olan tazminat ve ödenekler hakkında 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi hükmü uygulanmaz. Bu üniversitelerde geçici olarak görevlendirilenlere 10 Şubat 1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 42 nci maddesinde kabul edilen geçici görev yevmiesi verilmez.

E) Bu maddeye göre ödenen tazminat ve ödenekler hiçbir suretle müktesep hak teşkil etmez.

F) Bu maddeye göre verilen tazminat ve ödenekler Üniversiteler Personel Kanununun

Hükümetin teklifi

F) Bu maddeye göre verilen tazminat ve ödenekler Üniversiteler Personel Kanununun yayımlanacağı tarihi izliyen aybaşına kadar devam eder.»

MADDE 7. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

3 . 3 . 1967

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>S. Demirel</i>	<i>R. Sezgin</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>K. Ocak</i>	<i>A. F. Alişan</i>
Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı
<i>H. Dinçer</i>	<i>A. Topaloğlu</i>
İçişleri Bakanı	Dışişleri Bakanı
<i>F. Sükan</i>	<i>İ. S. Çağlayangil</i>
Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı
<i>C. Bilgehan</i>	<i>O. Dengiz</i>
Bayındırlık Bakanı	Ticaret Bakanı
<i>E. Erdinç</i>	<i>S. T. Müftüoğlu</i>
Sağ. ve Sos. Y. Bakanı	Güm. ve Tekel Bakanı
<i>E. Somunoğlu</i>	<i>İ. Tekin</i>
Tarım Bakanı	Ulaştırma Bakanı
<i>B. Dağdaş</i>	<i>S. Öztürk</i>
Çalışma Bakanı	Sanayi Bakanı
<i>A. N. Erdem</i>	<i>M. Turgut</i>
En. ve Ta. Kay. Bakanı	Turizm ve Ta. Bakanı
<i>İ. Deriner</i>	<i>N. Kürşad</i>
İmar ve İskân Bakanı	Köy İşleri Bakanı
<i>H. Menteseoğlu</i>	<i>S. O. Avcı</i>

Millet Meclisi Geçici Komisyon değişikliği

yayınlanacağı tarihi izliyen aybaşına kadar devam eder.

MADDE 7. — Tasarımın yedinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Tasarımın sekizinci maddesi aynen kabul edilmiştir.